

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EU) 2022/869,**annettu 30 päivänä toukokuuta 2022,****Euroopan laajuisten energiainfrastruktuurien suuntaviivoista, asetusten (EY) N:o 715/2009, (EU) 2019/942 ja (EU) 2019/943 ja direktiivien 2009/73/EY ja (EU) 2019/944 muuttamisesta ja asetuksen (EU) N:o 347/2013 kumoamisesta**

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 172 artiklan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksityksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽¹⁾,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon ⁽²⁾,

noudattavat tavallista lainsäätämisyksitystä ⁽³⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Komissio esitteli 11 päivänä joulukuuta 2019 antamassaan tiedonannossa "Euroopan vihreän kehityksen ohjelma", jäljempänä 'Euroopan vihreän kehityksen ohjelma', uuden kasvustrategian, jonka tavoitteena on tehdä unionista oikeudenmukainen ja vauras yhteiskunta, jonka talous on moderni, resurssitehokas ja kilpailukykyinen, samalla kun ilmastoneutraaliustavoite saavutetaan viimeistään vuoteen 2050 mennessä ja talouskasvuun pyritään lisäämättä resurssien käyttöä. Komissio ehdotti 17 päivänä syyskuuta 2020 antamassaan tiedonannossa "EU:n ilmastotavoite vuodelle 2030 entistä korkeammalle – Panostetaan ilmastoneutraaliin tulevaisuuteen ihmisten hyväksi" kasvihuonekaasupäästöjen vähennystavoitteen nostamista ainakin 55 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä. Tämä tavoite hyväksyttiin Eurooppa-neuvostossa 11 päivänä joulukuuta 2020, ja kyseiseen tiedonantoon liittyvässä vaikutustarvioinnissa vahvistetaan, että tulevaisuuden energiapaletti poikkeaa hyvin paljon nykyisestä ja että energialainsäädäntöä voidaan joutua tarkastelemaan uudelleen ja tarvittaessa muuttamaan. Nykyiset energiainfrastruktuuri-investoinnit eivät selvästikään ole riittäviä muuttamaan energiainfrastruktuuria ja rakentamaan tulevaisuuden energiainfrastruktuureja. Tämä tarkoittaa myös, että on otettava käyttöön infrastruktuuria, jolla tuetaan Euroopan energiakäännettä, kuten nopeaa sähköistämistä, uusiutuvan ja fossiilittoman sähköntuotannon laajentamista, uusiutuvien ja vähähiilisten kaasujen käytön lisäämistä, energiajärjestelmän integrointia ja innovatiivisten ratkaisujen käyttöönoton laajentamista.
- (2) Nykyistä vuodeksi 2030 asetettua sitovaa unionin tason tavoitetta nostaa uusiutuvan energian osuus vähintään 32 prosenttiin energian loppukulutuksesta ja unionin tason yleistavoitetta lisätä energiatehokkuutta vähintään 32,5 prosentilla tarkistetaan osana unionille Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2021/1119 ⁽⁴⁾ ja Euroopan vihreän kehityksen ohjelmassa vahvistettua korkeampaa tavoitetasoa.
- (3) Ilmastonmuutosta koskevan Yhdistyneiden kansakuntien puitesopimuksen nojalla hyväksytyssä Pariisin sopimuksessa ⁽⁵⁾, jäljempänä 'Pariisin sopimus', asetetaan pitkän aikavälin tavoitteeksi pitää maapallon keskilämpötilan nousu selvästi alle 2 °C:ssa suhteessa esiteolliseen aikaan ja pyrkiä toimiin, joilla lämpötilan nousu saataisiin rajattua 1,5 °C:een suhteessa esiteolliseen aikaan, sekä korostetaan, että on tärkeää sopeutua

⁽¹⁾ EUVL C 220, 9.6.2021, s. 51.

⁽²⁾ EUVL C 440, 29.10.2021, s. 105.

⁽³⁾ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 5. huhtikuuta 2022 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös, tehty 16 toukokuuta 2022.

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1119, annettu 30 päivänä kesäkuuta 2021, puitteiden vahvistamisesta ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi sekä asetusten (EY) N:o 401/2009 ja (EU) 2018/1999 muuttamisesta (eurooppalainen ilmastolaki) (EUVL L 243, 9.7.2021, s. 1).

⁽⁵⁾ EUVL L 282, 19.10.2016, s. 4.

ilmastonmuutoksen haittavaikutuksiin ja sovittaa rahoitusvirrat johdonmukaisiksi suhteessa vähäpäästöiseen kehityskulkuun ja kehitykseen, jossa joustavasti mukaudutaan muuttuvaan ilmastoon. Eurooppa-neuvosto vahvisti 12 päivänä joulukuuta 2019 tavoitteen saavuttaa ilmastoneutraali Euroopan unioni vuoteen 2050 mennessä Pariisin sopimuksen tavoitteiden mukaisesti.

- (4) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 347/2013 ⁽⁶⁾ vahvistetaan suuntaviivat Euroopan laajuisten energiainfrastruktuurien ensisijaisten käytävien ja alueiden viiveetöntä kehittämistä ja yhteentoimivuutta varten, jotta voidaan saavuttaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen energiapolitiittiset tavoitteet eli varmistaa energian sisämarkkinoiden toimivuus, energian toimitusvarmuus ja kilpailukykyiset energiamarkkinat unionissa, edistää energiatehokkuutta ja energiansäästöä sekä uusiin ja uusiutuviin energialähteisiin perustuvien energiamuotojen kehittämistä ja edistää energiaverkkojen yhteenliittämistä. Asetuksella (EU) N:o 347/2013 otetaan käyttöön kehys, jossa jäsenvaltiot ja asianomaiset sidosryhmät voivat tehdä yhteistyötä aluetasolla kehittääkseen paremmin yhteenliitetyjä energiaverkkoja, jotta voitaisiin luoda yhteyksiä Euroopan energiamarkkinoista tällä hetkellä eristyksissä oleviin alueisiin, lujittaa olemassa olevia ja edistää uusia rajatylittäviä yhteenliitännöitä ja auttaa integroimaan uusiutuvaa energiaa. Näiden tavoitteiden kautta asetus (EU) N:o 347/2013 edistää älykästä, kestävää ja osallistavaa kasvua ja tuo koko unionille kilpailukykyyn sekä taloudelliseen, sosiaaliseen ja alueelliseen yhteenkuuluvuuteen liittyviä hyötyjä.
- (5) Asetuksen (EU) N:o 347/2013 arviointi on osoittanut selvästi, että kehyksellä on tosiasiallisesti parannettu jäsenvaltioiden verkkojen integrointia ja edistetty energiakauppaa ja siten parannettu unionin kilpailukykyä. Yhteistä etua koskevilla sähkö- ja kaasualan hankkeilla on parannettu merkittävästi toimitusvarmuutta. Kaasualalla infrastruktuuri on nyt paremmin yhteenliitetty ja toimitusten häiriönsietokyky on parantunut tuntuvasti vuodesta 2013. Alueellinen yhteistyö alueellisissa ryhmissä ja rajatylittävän kustannustenjaon kautta on tärkeä osatekijä hankkeiden toteuttamiselle. Monissa tapauksissa rajatylittävällä kustannustenjaolla ei kuitenkaan ole onnistuttu toivotulla tavalla pienentämään hankkeiden rahoitusvajetta. Vaikka suurinta osaa lupamenettelyistä on lyhennetty, joissakin tapauksissa prosessi on edelleen pitkä. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 1316/2013 ⁽⁷⁾ perustetusta Verkkojen Eurooppa -välineestä myönnetty rahoitustuki on ollut tärkeä tekijä, sillä selvityksiin annetuilla avustuksilla on onnistuttu vähentämään riskejä hankkeiden kehittämisen alkuvaiheissa, kun taas töihin annetuilla avustuksilla on tuettu hankkeita, joilla on korjattu keskeisiä pullonkauloja, joita ei ole pystytty riittävästi poistamaan markkinaehtoisella rahoituksella.
- (6) Euroopan laajuisten energiainfrastruktuurien suuntaviivojen tarkistamisesta 10 päivänä heinäkuuta 2020 antamassaan päätöslauselmassa ⁽⁸⁾ Euroopan parlamentti kehotti tarkistamaan asetusta (EU) N:o 347/2013 ottaen huomioon erityisesti vuoteen 2030 ulottuvat unionin energia- ja ilmastotavoitteet ja sen vuotta 2050 koskevat ilmastoneutraaliustavoitteet sekä energiatehokkuus etusijalle -periaatteen.
- (7) Euroopan laajuisia energiaverkkoja koskeva politiikka on keskeinen väline energian sisämarkkinoiden kehittämisessä ja välttämätön Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi. Jotta voidaan saavuttaa suuremmat kasvihuonekaasujen päästövähennykset vuoteen 2030 mennessä ja ilmastoneutraalius viimeistään vuoteen 2050 mennessä, Eurooppa tarvitsee integroidumman energijärjestelmän, joka perustuu sähköistämisen lisäämiseen täydentävien uusiutuvien ja vähähiilisten energialähteiden avulla sekä kaasualan hiilestä irtautumiseen. Euroopan laajuisia energiaverkkoja koskevalla politiikalla voidaan varmistaa, että unionin energiainfrastruktuurien kehittäminen tukee välttämätöntä energiakäännettä kohti ilmastoneutraaliutta energiatehokkuus etusijalle -periaatteen ja teknologianeutraaliuden periaatteen mukaisesti ja että samalla otetaan huomioon loppukäyttöön liittyvä päästövähennyspotentiaali. Sillä voidaan myös varmistaa yhteenliitännät, energiavarmuus, markkinoiden yhdentyminen, järjestelmän integrointi ja kaikkia jäsenvaltioita hyödyttävä kilpailu sekä kohtuuhintainen energia kotitalouksille ja yrityksille.

⁽⁶⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 347/2013, annettu 17 päivänä huhtikuuta 2013, Euroopan laajuisten energiainfrastruktuurien suuntaviivoista ja päätöksen N:o 1364/2006/EY kumoamisesta sekä asetusten (EY) N:o 713/2009, (EY) N:o 714/2009 ja (EY) N:o 715/2009 muuttamisesta (EUVL L 115, 25.4.2013, s. 39).

⁽⁷⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1316/2013, annettu 11 päivänä joulukuuta 2013, Verkkojen Eurooppa -välineen perustamisesta sekä asetuksen (EU) N:o 913/2010 muuttamisesta ja asetusten (EY) N:o 680/2007 ja (EY) N:o 67/2010 kumoamisesta (EUVL L 348, 20.12.2013, s. 129).

⁽⁸⁾ EUVL C 371, 15.9.2021, s. 68.

- (8) Asetuksen (EU) N:o 347/2013 tavoitteet pätevät suurelta osin edelleen, mutta nykyisessä Euroopan laajuisia energiaverkkoja koskevassa kehityksessä ei ole vielä kaikilta osin otettu huomioon energiajärjestelmään odotettavissa olevia muutoksia, jotka johtuvat uudesta poliittisesta toimintaympäristöstä ja erityisesti entistä kunnianhimoisemmista vuoteen 2030 ulottuvista unionin energia- ja ilmastotavoitteista ja vuotta 2050 koskevasta ilmastoneutraaliustavoitteesta Euroopan vihreän kehityksen ohjelmassa. Sen vuoksi Euroopan laajuisia energiaverkkoja koskevassa tarkistetussa kehityksessä on tarpeen ottaa asianmukaisesti huomioon muiden seikkojen ohella sekä ilmastonmuutoksen hillintää että ilmastonmuutokseen sopeutumista koskevat tavoitteet. Uuden poliittisen toimintaympäristön ja uusien tavoitteiden lisäksi teknologian kehitys on viime vuosikymmenen aikana ollut nopeaa. Tämä kehitys olisi otettava huomioon tämän asetuksen soveltamisalaa kuuluvissa energiainfrastruktuuri- luokissa, yhteistä etua koskevien hankkeiden valintakriteereissä sekä ensisijaisissa käytävissä ja alueissa. Tämän asetuksen säännökset eivät kuitenkaan saisi vaikuttaa jäsenvaltion oikeuteen määrittellä energiavarojensa hyödyntämisen ehdot, jäsenvaltion eri energialähteiden välillä tekemiin valintoihin eivätkä jäsenvaltion energiahuollon yleiseen rakenteeseen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 194 artiklan mukaisesti.
- (9) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiveissä 2009/73/EY⁽⁹⁾ ja (EU) 2019/944⁽¹⁰⁾ säädetään energian sisämarkkinoista. Kyseisten markkinoiden toteuttamisessa on edistytty merkittävästi, mutta parantamisen varaa on edelleen, sillä olemassa olevia energiainfrastruktuureja olisi hyödynnettävä nykyistä paremmin, verkkoon olisi integroitava kasvavia määriä uusiutuvaa energiaa ja olisi toteutettava järjestelmän integrointi.
- (10) Unionin energiainfrastruktuureja olisi parannettava, jotta voidaan ehkäistä teknisiä häiriöitä ja parantaa infrastruktuurien kykyä sietää tällaisia häiriöitä sekä luonnonkatastrofeja tai ihmisen aiheuttamia onnettomuuksia, ilmastonmuutoksen häiritseviä vaikutuksia ja niiden turvallisuuteen kohdistuvia uhkatekijöitä, mikä koskee erityisesti neuvoston direktiivin 2008/114/EY⁽¹¹⁾ mukaisia Euroopan elintärkeitä infrastruktuureja.
- (11) Unionin energiainfrastruktuurien olisi kyettävä sietämään niitä väistämättömiä vaikutuksia, joita ilmastonmuutoksen odotetaan aiheuttavan Euroopassa hillitsemistoimista huolimatta. Sen vuoksi toimia ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi ja sen hillitsemiseksi, häiriönsietokyvyn parantamiseksi sekä katastrofien ehkäisemiseksi ja niihin varautumiseksi täytyy ehdottomasti tehostaa.
- (12) Euroopan laajuisen energiainfrastruktuurien kehittämisessä olisi otettava huomioon mahdollisuus muuttaa olemassa olevien infrastruktuurien ja laitteiden käyttötarkoitusta, kun tämä on teknisesti mahdollista ja tehokkainta.
- (13) Toimitusvarmuutta, joka on yksi tärkeimmistä asetuksen (EU) N:o 347/2013 antamisen taustalla olevista tekijöistä, on parannettu merkittävästi yhteistä etua koskevilla hankkeilla. Lisäksi komission 17 päivänä syyskuuta 2020 antamaan tiedonantoon ”EU:n ilmastotavoite vuodelle 2030 entistä korkeammalle – Panostetaan ilmastoneutraaliin tulevaisuuteen ihmisten hyväksi” liittyvässä vaikutustentarvioinnissa maakaasun kulutuksen odotetaan vähentyvän tuntuvasti, sillä sen hillitsemätön käyttö ei ole yhteensopivaa hiilineutraaliuden kanssa. Toisaalta biokaasun, uusiutuvan ja vähähiilisen vedyn ja synteettisten kaasumaisten polttoaineiden kulutuksen odotetaan kasvavan merkittävästi vuotta 2050 lähestyttäessä. Kaasualalla infrastruktuuri on nyt paremmin yhteenliitetty ja toimitusten häiriönsietokyky on parantunut tuntuvasti vuodesta 2013. Kaasualan muuttuva toimintaympäristö olisi otettava huomioon energiainfrastruktuurien suunnittelussa. Kaikkia jäsenvaltioita ei kuitenkaan ole vielä riittävästi liitetty Euroopan kaasuverkkoon, ja erityisesti saarijäsenvaltioilla on edelleen toimitusvarmuuteen ja energiaeristyneisyyteen liittyviä merkittäviä haasteita. Vaikka 78 prosenttia yhteistä etua koskeviin hankkeisiin kuuluvista kaasuhankkeista on määrä ottaa käyttöön vuoden 2025 loppuun mennessä, eräissä niistä on ollut merkittäviä viivästyksiä esimerkiksi lupaongelmien vuoksi. Tämä asetus ei sen vuoksi saisi vaikuttaa kielteisesti niihin yhteistä etua koskeviin hankkeisiin, joita ei ole vielä saatu päätökseen sen voimaantulopäivänä. Niiden yhteistä etua koskevien hankkeiden, jotka sisältyvät asetuksen (EU) N:o 347/2013 nojalla vahvistettuun viidenteen unionin luetteloon yhteistä etua koskevista hankkeista ja joita koskevat hakemusasiakirjat toimivaltainen viranomainen on hyväksynyt tarkastelua varten, olisi näin ollen voitava säilyttää lupaan liittyvät oikeutensa ja velvoitteensa neljän vuoden ajan tämän asetuksen voimaantulopäivästä.

⁽⁹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/73/EY, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, maakaasun sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2003/55/EY kumoamisesta (EUVL L 211, 14.8.2009, s. 94).

⁽¹⁰⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/944, annettu 5 päivänä kesäkuuta 2019, sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2012/27/EU muuttamisesta (EUVL L 158, 14.6.2019, s. 125).

⁽¹¹⁾ Neuvoston direktiivi 2008/114/EY, annettu 8 päivänä joulukuuta 2008, Euroopan elintärkeän infrastruktuurin määrittämisestä ja nimeämisestä sekä arvioinnista, joka koskee tarvetta parantaa sen suojaamista (EUVL L 345, 23.12.2008, s. 75).

- (14) Älykkäillä sähköverkoilla, joihin ei aina liity fyysisen rajan ylittämistä, on suuri merkitys unionin energia- ja ilmasto- ja ympäristöpolitiittisten tavoitteiden saavuttamisessa, mikä tunnustetaan 8 päivänä heinäkuuta 2020 päivättyssä komission tiedonannossa "Käyttövoimaa ilmastoneutraalille taloudelle: EU:n energiajärjestelmän integrointi-strategia", jäljempänä 'EU:n energiajärjestelmän integrointi-strategia'. Tämän luokan kriteerejä olisi yksinkertaistettava, niihin olisi sisällyttävä teknologian kehitys innovoinnin ja digitaalisten näkökohtien osalta, ja niillä olisi mahdollistettava energiajärjestelmän integrointi. Lisäksi hankkeiden toteuttajien roolia olisi selkiytettävä. Koska sähkön kysynnän odotetaan kasvavan merkittävästi liikennealalla ja erityisesti valtateillä ja kaupunkialueilla liikenteessä olevien sähköajoneuvojen vuoksi, älykkäitä verkkoja koskevilla teknologioilla olisi myös autettava parantamaan energiaverkkoihin liittyvää tukea rajatylittävälle suuren kapasiteetin lataukselle, jotta voidaan tukea liikennealan irtautumista hiilestä.
- (15) EU:n energiajärjestelmän integrointi-strategiassa korostetaan myös tarvetta integroituihin energiainfrastruktuurien suunnitteluun, joka kattaa useita energiantantajia, energiainfrastruktuureja ja energiankulutussektoreita. Tällaisen järjestelmän integroinnin lähtökohtana on energiatehokkuus etusijalle -periaatteen soveltaminen ja kokonaisvaltainen lähestymistapa toimintapolitiikassa ja yksittäisiä aloja laajemmin. EU:n energiajärjestelmän integrointi-strategiassa käsitellään myös tarvetta irtautua hiilestä aloilla, joilla päästöjä on vaikea vähentää, kuten osassa teollisuutta tai tietyissä liikennemuodoissa, joissa suora sähköistäminen on tällä hetkellä teknisesti tai taloudellisesti haastavaa. Tällaisiin investointeihin kuuluvat muun muassa vety ja elektrolyysilaitteet, joiden kehitys kulkee kohti laajamittaista kaupallista käyttöönottoa. Komission 8 päivänä heinäkuuta 2020 annetussa tiedonannossa "Vetystrategia ilmastoneutraalille Euroopalle", jäljempänä 'vetystrategia', asetetaan etusijalle uusiutuvista energialähteistä tuotetusta sähköstä tapahtuva vedyn tuotanto, joka on puhtain ratkaisu ja parhaiten yhteensopiva unionin ilmastoneutraaliustavoitteen kanssa. Siirtymävaiheessa tarvitaan kuitenkin muita vähähiilisen vedyn muotoja, jotta nykyinen vedyn tuotanto voidaan nopeammin irrottaa hiilestä keskittyen erilaisiin puhtaisiin teknologioihin ja saada aikaan mittakaavaetuja.
- (16) Lisäksi komissio totesi vetystrategiassaan, että vedyn vaaditussa käyttöönötossa laajamittainen infrastruktuuriverkko on tärkeä tekijä, jonka vain unioni ja sen sisämarkkinat voivat tarjota. Tällä hetkellä käytössä on hyvin rajallisesti infrastruktuuria vedyn kuljetukseen ja kauppaan yli rajojen tai vetylaaksojen perustamiseen. Tällaisen infrastruktuurin olisi koostuttava merkittävästä määrästä maakaasurakenteista muunnettua rakenteita, joita täydennetään vetykäyttöön tarkoitetuilla uusilla rakenteilla. Lisäksi vetystrategiassa asetettiin strategiseksi tavoitteeksi nostaa asennettu elektrolyysilaittekapasiteetti 40 gigawattiin vuoteen 2030 mennessä, jotta voidaan lisätä uusiutuvan vedyn tuotantoa ja helpottaa hiilestä irtautumista fossiilista polttoaineista riippuvaisilla aloilla, kuten teollisuudessa tai liikenteessä. Euroopan laajuisia energiaverkkoja koskevaan politiikkaan olisi sen vuoksi sisällytettävä uudet ja uuteen käyttötarkoitukseen muunnetut vedyn siirtoinfrastruktuurit ja varastointi sekä elektrolyysilaitteet. Vedyn siirto- ja varastointi-infrastruktuurit olisi sisällytettävä myös unionin laajuiseen kymmenvuotiseen verkon kehittämissuunnitelmaan, jotta voidaan arvioida kattavasti ja johdonmukaisesti niiden kustannukset ja hyödyt energiajärjestelmälle, mukaan lukien niiden vaikutus alojen integrointiin ja hiilestä irtautumiseen, jolloin tavoitteena on luoda unionille vetyrunkoverkko.
- (17) Lisäksi olisi luotava älykkäille kaasuverkoille uusi infrastruktuuriluokka, jotta voidaan tukea investointeja, joilla kaasuverkkoon integroidaan monenlaisia vähähiilisiä ja erityisesti uusiutuvia kaasuja, kuten biokaasu, biometaani ja vety, ja auttaa hallinnoimaan näin syntyvää monitahoisempaa järjestelmää innovatiivisten digitaalisten teknologioiden pohjalta.
- (18) Ilmastoneutraaliuden saavuttamisessa viimeistään vuoteen 2050 mennessä oletuksena on, että tuolloin on vielä teollisuusprosesseja, joissa syntyy hiilidioksidipäästöjä. Tällaisen hiilidioksidin ei katsota olevan välttävissä, kun sen tuotantoa ei voida välttää huolimatta esimerkiksi energiatehokkuuden tai uusiutuvien energialähteiden integrointiin perustuvan sähköistämisen kautta tapahtuvasta optimoinnista. Hiilidioksidi-infrastruktuurin kehittämisen olisi johdettava merkittävään nettovähennykseen päästöissä, jotka eivät järkevien vaihtoehtojen puuttuessa muuten ole välttävissä. Hiilidioksidin talteenotosta säädetään Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2010/75/EU⁽¹²⁾, kun kyse on mainitun direktiivin soveltamisalaan kuuluvista laitoksista tulevien hiilidioksidivirtojen talteenotosta geologista varastointia varten Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/31/EY⁽¹³⁾ nojalla.
- (19) Asetuksessa (EU) N:o 347/2013 edellytettiin, että laadittaessa yhteistä etua koskevista hankkeista unionin luettelo yhteistä etua koskevan ehdotetun hankkeen osoitetaan edistävän merkittävästi vähintään yhtä esitetystä kriteeristä, ja yhtenä kriteerinä, joka ei kuitenkaan ollut välttämätön, oli kestävyys. Kyseinen vaatimus, joka vastasi energian sisämarkkinoiden senhetkisiä erityistarpeita, mahdollisti sellaisten yhteistä etua koskevien hankkeiden kehittämisen,

⁽¹²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/75/EU, annettu 24 päivänä marraskuuta 2010, teollisuuden päästöistä (yhtenäistetty ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen) (EUVL L 334, 17.12.2010, s. 17).

⁽¹³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/31/EY, annettu 23 päivänä huhtikuuta 2009, hiilidioksidin geologisesta varastoinnista ja neuvoston direktiivin 85/337/ETY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 2000/60/EY, 2001/80/EY, 2004/35/EY, 2006/12/EY ja 2008/1/EY ja asetuksen (EY) N:o 1013/2006 muuttamisesta (EUVL L 140, 5.6.2009, s. 114).

joilla puututtiin ainoastaan toimitusvarmuuteen liittyviin riskeihin, vaikka niillä ei ollut osoitettu olevan kestävyyyteen liittyviä hyötyjä. Kun pidetään mielessä unionin infrastruktuuritarpeiden kehitys, hiilestä irtautumista koskevat tavoitteet ja 21 päivänä heinäkuuta 2020 hyväksytyt Eurooppa-neuvoston päätelmät, joiden mukaan unionin menojen olisi noudatettava Pariisin sopimuksen tavoitteita ja Euroopan vihreän kehityksen ohjelman mukaista vahingon välttämisen periaatetta, kestävyyttä tarkasteltuna uusiutuvien energialähteiden verkkoon integroinnin tai tapauksen mukaan kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisen kautta olisi kuitenkin arvioitava sen varmistamiseksi, että Euroopan laajuisia energiaverkkoja koskeva politiikka on yhdenmukaista unionin energia- ja ilmastotavoitteiden ja vuotta 2050 koskevien ilmastoneutraaliustavoitteiden kanssa, ottaen huomioon kunkin jäsenvaltion erityispiirteet ilmastoneutraaliustavoitteeseen pyrittäessä. Hiilidioksidin kuljetusverkkojen kestävyyyteen vaikuttavat hankkeen elinkaarenaikaisten kasvihuonekaasupäästöjen vähennysten odotettavissa oleva kokonaismäärä ja sellaisten vaihtoehtoisten teknologisten ratkaisujen puuttuminen, joilla voitaisiin saavuttaa saman tasoiset hiilidioksidivähennykset.

- (20) Unionin olisi helpotettava infrastruktuurihankkeita, joilla unionin verkot yhdistetään kolmansien maiden verkkoihin ja jotka ovat kumppaakin osapuolta hyödyttäviä ja välttämättömiä energiakäanteen ja ilmastotavoitteiden saavuttamisen kannalta sekä täyttävät tämän asetuksen mukaiset asianomaisten infrastruktuuriluokkien erityiskriteerit, erityisesti naapurimaiden ja sellaisten maiden verkkoihin, joiden kanssa unioni on sopinut erityisestä energia-alan yhteistyöstä. Sen vuoksi tämän asetuksen soveltamisalaan olisi sisällyttävä keskinäistä etua koskevia hankkeita, jos ne ovat kestäviä ja niistä voidaan osoittaa saatavan merkittäviä sosioekonomisia nettohyötyjä unionin tasolla ja vähintään yhdelle kolmannelle maalle. Tällaiset hankkeet olisi voitava sisällyttää unionin luetteloon yhteistä etua koskevista hankkeista ja keskinäistä etua koskevista hankkeista, jäljempänä 'unionin luettelo', edellyttäen, että toimintakehyksessä on toteutettu pitkälle menevä lähentyminen ja sitä tuetaan täytäntöönpanomekanismeilla, ja hankkeiden olisi osoitettava edistävän toimitusvarmuuden ja hiilestä irtautumisen osalta unionin ja kolmansien maiden yleisiä energia- ja ilmastopoliittisia tavoitteita.

Toimintakehyksen pitkälle menevän lähentymisen olisi oletettava toteutuneen silloin, kun kyseessä on Euroopan talousalueen tai energiayhteisön sopimuspuoli, tai se voidaan muiden kolmansien maiden tapauksessa osoittaa kahdenvälisillä sopimuksilla, joihin sisältyy asiaan liittyviä määräyksiä hiilestä irtautumista koskevista ilmasto- ja energiapoliittisista tavoitteista, ja arvioida lähemmin asianmukaisessa alueellisessa ryhmässä komission tuella. Kolmannen maan, jonka kanssa unioni tekee yhteistyötä keskinäistä etua koskevien hankkeiden kehittämisessä, olisi myös helpotettava samankaltaista aikataulua kuin tässä asetuksessa säädetään nopeutetussa toteutuksessa ja muissa toimintapoliittisissa tukitoimenpiteissä. Keskinäistä etua koskevia hankkeita olisi sen vuoksi kohdeltava samalla tavalla kuin yhteistä etua koskevia hankkeita siten, että kaikkia yhteistä etua koskeviin hankkeisiin liittyviä säännöksiä sovelletaan myös keskinäistä etua koskeviin hankkeisiin, jollei toisin säädetä. Merkittävät sosioekonomiset nettohyödyt unionin tasolla olisi ymmärrettävä siten, että yhteentoimivuus ja sisämarkkinoiden toiminta paranevat laajemmin kuin yhdessä jäsenvaltiossa. Hiilidioksidin varastointia koskevista hankkeista olisi voitava hyväksyä ainoastaan hankkeet, jotka ovat välttämättömiä hiilidioksidin rajatylittävän kuljetuksen ja varastoinnin kannalta, edellyttäen, että vaatimukset ja takeet vuotojen estämiseksi sekä ilmaston, ihmisten terveyden ja ekosysteemien suhteen hiilidioksidin pysyvän varastoinnin turvallisuuden ja tehokkuuden edistämiseksi ovat vähintään saman tasoiset kuin unionissa. Euroopan talousalueen olisi oletettava täyttävän kyseiset vaatimukset ja takeet.

- (21) Keskinäistä etua koskevien hankkeiden olisi katsottava olevan lisäväline, jonka avulla tämän asetuksen soveltamisala ulotetaan kolmansiin maihin muutenkin kuin niissä yhteistä etua koskevissa hankkeissa, jotka edistävät jonkin liitteessä I esitetyn energiainfrastruktuurin ensisijaisen käytävän tai alueen toteuttamista. Kun kolmannen maan kanssa toteutettava hanke edistää jonkin energiainfrastruktuurin ensisijaisen käytävän tai alueen toteuttamista, sille olisi näin ollen voitava hakea tämän asetuksen mukaisen yhteistä etua koskevan hankkeen asemaa. Samaa periaatetta noudattaen kolmansien maiden kanssa toteutettaville sähköyhteenliitännähankkeille, jotka ovat saaneet asetuksen (EU) N:o 347/2013 mukaisen yhteistä etua koskevan hankkeen aseman, voidaan hakea yhteistä etua koskevan hankkeen asemaa edellyttäen, että ne käyvät läpi valintaprosessin ja täyttävät yhteistä etua koskevien hankkeiden kriteerit.
- (22) Vuoteen 2030 ulottuvien unionin ilmasto- ja energiatavoitteiden ja sen vuotta 2050 koskevan ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttamiseksi unionin täytyy niin ikään lisätä merkittävästi sähkön tuotantoa uusiutuvista energialähteistä. Nykyiset sähkön siirtoa ja varastointia koskevat energiainfrastruktuuriluokat ovat ratkaisevan tärkeitä, jotta uusiutuviin energialähteisiin perustuvan sähköntuotannon merkittävä kasvu voidaan integroida sähköverkkoon. Tämä edellyttää myös merellä tuotettavaan (offshore) uusiutuvaan energiaan tehtävien investointien lisäämistä niin, että tavoitteena on saavuttaa merituuvoiman kohdalla vähintään 300 gigawatin asennettu kapasiteetti 19 päivänä marraskuuta 2020 päivätystä komission tiedonannossa "EU:n strategia avomerellä tuotettavan uusiutuvan energian potentiaalin valjastamiseksi ilmastoneutraalin tulevaisuuden tarpeisiin" esitetyn

merellä tuotettavaa uusiutuvaa energiaa koskevan komission strategian mukaisesti. Tähän strategiaan sisältyvät radiaaliset yhteydet, joilla luodaan yhteyksiä uusiin merituulivoimakapasiteetteihin, sekä integroidut hybridihankkeet. Lisäksi olisi koordinoitava merellä ja maalla sijaitsevien sähköverkkojen pitkän aikavälin suunnittelua ja kehittämistä. Erityisesti offshore-infrastruktuurien suunnittelussa olisi siirryttävä hankekohtaisesta toimintatavasta koordinoituun ja kattavaan toimintatapaan, jolla varmistetaan integroitujen offshore-verkkojen kestävä kehittäminen kullakin merialueella olevan merellä tuotettavan uusiutuvan energian potentiaalın, ympäristönsuojelun ja meren muiden käyttötarkoitusten mukaisesti. Olisi otettava käyttöön jäsenvaltioiden väliseen vapaaehtoiseen yhteistyöhön perustuva toimintatapa. Jäsenvaltioiden olisi edelleen oltava vastuussa niiden alueeseen liittyvien yhteistä etua koskevien hankkeiden hyväksymisestä ja niihin liittyvistä kustannuksista.

- (23) Asianomaisten jäsenvaltioiden olisi voitava arvioida uusiutuvan energian ensisijaisten offshore-verkkokäytävien hyödyt ja kustannukset ja tehdä alustava kustannustenjakoonalyysi ensisijaisen offshore-verkkokäytävän tasolla, jotta voidaan tukea merellä tuotettavan uusiutuvan energian kehittämistä koskevia yhteisiä poliittisia sitoumuksia. Komission olisi yhdessä jäsenvaltioiden ja asianomaisten siirtoverkonhaltijoiden ja kansallisten sääntelyviranomaisten kanssa laadittava ohjeistusta, joka koskee erityistä kustannus-hyötyanalyysiä ja kustannustenjakoa integroitujen offshore-verkon kehittämissuunnitelmien käyttöönottoa varten ja jonka perusteella jäsenvaltioiden olisi voitava tehdä asianmukainen arviointi.
- (24) Unionin laajuista kymmenvuotista verkon kehittämissuunnitelmaa koskeva prosessi, jonka pohjalta määritetään yhteistä etua koskevat hankkeet sähkö- ja kaasuluokissa, on osoittautunut toimivaksi. Sähkön siirtoverkonhaltijoiden eurooppalaisella verkostolla, jäljempänä 'Sähkö-ENTSO', kaasun siirtoverkonhaltijoiden eurooppalaisella verkostolla, jäljempänä 'Kaasu-ENTSO', ja siirtoverkonhaltijoilla on tässä prosessissa tärkeä rooli, mutta lisätarkastelu on tarpeen erityisesti määriteltäessä tulevaisuuden skenaarioita, määritettäessä pitkän aikavälin infrastruktuuripuutteita ja -pullonkaloja ja arvioitaessa yksittäisiä hankkeita, jotta voidaan lisätä luottamusta prosessiin. Riippumattoman validoinnin tarpeen vuoksi energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirastolla, jäljempänä 'virasto', ja komissiolla olisi oltava suurempi rooli tässä prosessissa, myös Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 715/2009⁽¹⁴⁾ ja (EU) 2019/943⁽¹⁵⁾ mukaisten unionin laajuisten kymmenvuotisten verkon kehittämissuunnitelmien laatimista koskevassa prosessissa. Unionin laajuista kymmenvuotista verkon kehittämissuunnitelmaa koskevassa prosessissa olisi hyödynnettävä puolueetonta, tieteeseen perustuvaa palautetta, jota voidaan saada ilmastonmuutosta käsittelevältä eurooppalaiselta tieteelliseltä neuvottelukunnalta tai muulta riippumattomalta tieteelliseltä elimeltä, ja se olisi järjestettävä mahdollisimman toimivasti.
- (25) Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON olisi unionin laajuisten kymmenvuotisten verkon kehittämissuunnitelmien hyväksymistä edeltäviä tehtäviään hoitaessaan toteutettava laaja kuulemisprosessi, jossa ovat mukana kaikki asianomaiset sidosryhmät. Kuulemisen olisi oltava avoin ja läpinäkyvä, ja se olisi järjestettävä hyvissä ajoin niin, että sidosryhmiltä voidaan saada palautetta unionin laajuisten kymmenvuotisten verkon kehittämissuunnitelmien keskeisten vaiheiden valmisteluun, kuten skenaarioiden kehittämiseen, infrastruktuuripuutteiden määrittämiseen ja kustannus-hyötyanalyysin menetelmän laatimiseen hankkeiden arviointia varten. Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON olisi tarkasteltava asianmukaisesti sidosryhmiltä kuulemisten aikana saatua palautetta ja selitettävä, miten ne ovat ottaneet kyseisen palautteen huomioon.
- (26) Vuoden 2020 energiainfrastruktuurifoorumin päätelmien mukaisesti on tarpeen varmistaa, että kaikkia asianomaisia aloja, kuten kaasu-, sähkö- ja liikennealaa, tarkastellaan integroidusta näkökulmasta kaiken maalla ja merellä sijaitsevan infrastruktuurin sekä siirto- ja jakeluinfrastruktuurin suunnitteluprosesseissa. Jotta voidaan noudattaa Pariisin sopimusta ja saavuttaa vuoteen 2030 ulottuvat unionin ilmastotavoitteet ja vuoteen 2040 ulottuvat merellä tuotettavan energian kehittämistavoitteet sekä ottaa huomioon unionin tavoite ilmastoneutraaliuden saavuttamisesta viimeistään vuoteen 2050 mennessä, Euroopan laajuisia energiaverkkoja koskevan kehityksen olisi perustuttava älykkäämpään, integroidumpaan, pitkällä aikavälillä toteutettavaan ja optimoituun "yhden energijärjestelmän" näkemykseen siten, että käyttöön otetaan kehys, jonka avulla voidaan parantaa infrastruktuurien suunnittelun koordinoitua eri alojen välillä ja luodaan mahdollisuus integroida optimaalisesti eri infrastruktuurien välisiä eri verkkoelementtejä käsittäviä eri yhteenliitäntäratkaisuja. Tämä olisi turvattava kehittämällä asteittain integroitua malli, joka mahdollistaa johdonmukaisuuden alakohtaisten menetelmien välillä yhteisten oletusten perusteella ja jossa otetaan huomioon keskinäiset riippuvuudet.

⁽¹⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 715/2009, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, maakaasunsiirtoverkkoihin pääsyä koskevista edellytyksistä ja asetuksen (EY) N:o 1775/2005 kumoamisesta (EUVL L 211, 14.8.2009, s. 36).

⁽¹⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/943, annettu 5 päivänä kesäkuuta 2019, sähkön sisämarkkinoista (EUVL L 158, 14.6.2019, s. 54).

- (27) On tärkeää varmistaa, että yhteistä etua koskevan hankkeen aseman voivat saada ainoastaan sellaiset infrastruktuuri-hankkeet, joille ei ole olemassa järkeviä vaihtoehtoisia ratkaisuja. Tämän asetuksen mukaisesti laadittavassa infrastruktuuripuutteiden määrittystä koskevassa kertomuksessa ja alueellisten ryhmien työssä, joka koskee unionin luetteloon ehdotettujen hankkeiden alueellisten luettelojen vahvistamista, olisi tätä varten otettava huomioon energiatehokkuus etusijalle -periaate. Energiatehokkuus etusijalle -periaatteen mukaisesti olisi tulevien infrastruktuuritarpeiden turvaamiseksi harkittava kaikkia sellaisia asiaankuuluvia vaihtoehtoja uusille infrastruktuureille, jotka voisivat edesauttaa infrastruktuuripuutteiden määrittystä.

Alueellisten ryhmien olisi kansallisten sääntelyviranomaisten avulla tarkasteltava tämän asetuksen mukaisesti laaditun infrastruktuuripuutteiden arvioinnin oletuksia ja tuloksia ja varmistettava, että energiatehokkuus etusijalle -periaate otetaan kaikilta osin huomioon yhteistä etua koskevien hankkeiden valintaprosessissa. Lisäksi hankkeen toteuttajien olisi hankkeen toteuttamisen aikana raportoitava ympäristölainsäädännön noudattamisesta ja osoitettava, että hankkeista ei aiheudu ”merkittävää haittaa” ympäristölle Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2020/852 ⁽⁶⁾ 17 artiklassa tarkoitetulla tavalla. Jos nykyiset yhteistä etua koskevat hankkeet ovat saavuttaneet riittävän kypsyyden, alueelliset ryhmät ottavat tämän huomioon valittaessa myöhemmin hankkeita unionin luetteloon.

- (28) Jännite- ja taajuusvakavuuden varmistamiseksi olisi kiinnitettävä erityistä huomiota Euroopan sähköverkon vakauteen olosuhteiden muuttuessa, etenkin joustovaihtoehtojen, kuten kestävän energian varastoinnin, ja uusiutuvan sähkön osuuden kasvaessa. Etusijalle olisi asetettava erityisesti sellaiset toimet, joilla säilytetään ja varmistetaan suunnitellun vähähiilisen energiantuotannon tyydyttävä taso, jotta voidaan taata toimitusvarmuus kansalaisille ja yrityksille.
- (29) Kaikkien jäsenvaltioiden ja sidosryhmien tiiviin kuulemisen jälkeen komissio on määrittänyt Euroopan laajuisten energiainfrastruktuurien 14 ensisijaista kohdetta, joiden toteuttaminen on olennaisen tärkeää vuoteen 2030 ulottuvien unionin energia- ja ilmastotavoitteiden ja sen vuotta 2050 koskevan ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttamiseksi. Kyseiset ensisijaiset kohteet kattavat eri maantieteellisiä alueita tai aihealueita ja koskevat sähkön siirtoa ja varastointia, uusiutuvan energian offshore-verkkoja, vedyn siirtoa ja varastointia, elektrolyysilaitteita, älykkäitä kaasuverkkoja, älykkäitä sähköverkkoja ja hiilidioksidin kuljetusta ja varastointia.
- (30) Yhteistä etua koskevilla hankkeilla olisi noudatettava yhteisiä, läpinäkyviä ja puolueettomia kriteerejä, joissa otetaan huomioon niiden vaikutus energiapoliittisten tavoitteiden saavuttamiseen. Sähkö- ja vetyhankkeiden olisi oltava osa viimeisintä saatavilla olevaa unionin laajuisia kymmenvuotista verkon kehittämissuunnitelmaa, jotta ne voidaan sisällyttää unionin luetteluihin. Koska vetyinfrastruktuuri ei tällä hetkellä sisälly unionin laajuiseen kymmenvuotiseen verkon kehittämissuunnitelmaan, kyseistä vaatimusta olisi sovellettava vetyhankkeissa vasta 1 päivästä tammikuuta 2024 toista tämän asetuksen nojalla laadittavaa unionin luetteloa varten.
- (31) Olisi perustettava alueellisia ryhmiä ehdottamaan ja tarkastelemaan yhteistä etua koskevia hankkeita, jotta yhteistä etua koskevista hankkeista voidaan vahvistaa alueellisia luetteloja. Laajan yhteisymmärryksen saavuttamiseksi alueellisten ryhmien olisi varmistettava jäsenvaltioiden, kansallisten sääntelyviranomaisten, hankkeen toteuttajien ja asianomaisten sidosryhmien tiivis yhteistyö. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi osana kyseistä yhteistyötä annettava alueellisille ryhmille tarvittaessa neuvoja, jotka koskevat muun muassa ehdotettujen hankkeiden sääntelyyn liittyvien seikkojen ja lakisääteisen hyväksynnän ehdotetun aikataulun toteutettavuutta.
- (32) Alueellisten ryhmien välistä yhteistyötä olisi vahvistettava ja siihen olisi edelleen kannustettava prosessin tehokkuuden lisäämiseksi. On tarpeen, että komissiolla on tärkeä rooli tällaisen yhteistyön helpottamisessa, jotta voidaan tarkastella hankkeiden mahdollista vaikutusta muihin alueellisiin ryhmiin.

⁽⁶⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2020/852, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2020, kestävää sijoittamista helpottavasta kehiksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta (EUVL L 198, 22.6.2020, s. 13).

- (33) Uusi unionin luettelo olisi vahvistettava joka toinen vuosi. Seuraavassa unionin luettelossa ei saisi olla sellaisia yhteistä etua koskevia hankkeita, jotka on jo saatu päätökseen tai jotka eivät enää täytä tässä asetuksessa säädettyjä asiaankuuluvia kriteerejä ja vaatimuksia. Tästä syystä nykyisiin yhteistä etua koskeviin hankkeisiin, jotka on määrä sisällyttää seuraavaan unionin luetteloon, olisi alueellisten luetteloiden ja unionin luettelon vahvistamisessa sovellettava samaa valintaprosessia kuin ehdotettuihin hankkeisiin. Hallinnollista rasiitetta olisi kuitenkin vähennettävä mahdollisimman paljon esimerkiksi käyttämällä aiemmin toimitettuja tietoja ja ottamalla huomioon hankkeiden toteuttajien vuosikertomukset. Tämän vuoksi nykyisiin yhteistä etua koskeviin hankkeisiin, joissa on edistytty merkittävästi, olisi voitava soveltaa yksinkertaistettua prosessia niiden sisällyttämiseksi unionin laajuiseen kymmenvuotiseen verkon kehittämissuunnitelmaan.
- (34) Yhteistä etua koskevat hankkeet olisi toteutettava mahdollisimman nopeasti, ja niitä olisi seurattava ja arvioitava tiiviisti, noudattaen samalla asianmukaisesti sidosryhmien osallistumista koskevia vaatimuksia ja ympäristölainsäädäntöä ja pitäen hankkeen toteuttajille aiheutuvan hallinnollisen rasiitteen mahdollisimman vähäisenä. Komission olisi nimitettävä eurooppalaisia koordinaattoreita hankkeille, joissa ilmenee erityisiä vaikeuksia tai viivästyksiä. Edistymisen kyseisten hankkeiden toteuttamisessa ja tähän asetukseen liittyvien velvoitteiden täyttäminen olisi otettava huomioon kyseisten hankkeiden kohdalla myöhempiä unionin luetteloja koskevassa valintaprosessissa.
- (35) Lupaprosessi ei saisi aiheuttaa hankkeen kokoon tai monimutkaisuuteen nähden suhteetonta hallinnollista rasiitetta eikä luoda esteitä Euroopan laajuisten verkkojen kehittämiselle ja markkinoille pääsulle.
- (36) Unionin energia-, liikenne- ja televiestintäinfrastruktuurien alan yhteistä etua koskevien hankkeiden suunnittelua ja toteuttamista olisi synergioiden luomiseksi koordinoitava silloin, kun se on taloudellisesti tai teknisesti taikka ympäristön, ilmaston tai alueidenkäytön suunnittelun kannalta yleisesti toteutettavissa, ottaen asianmukaisesti huomioon turvallisuusnäkökohdat. Eri Euroopan laajuisten verkkojen suunnittelun aikana olisi sen vuoksi oltava mahdollista asettaa etusijalle liikenne-, viestintä- ja energiaverkkojen integrointi siten, että maa-alaa käytetään mahdollisimman vähän. Energiajärjestelmän integrointi eri aloilla edellyttää yhteistä näkemystä verkoista, ja samalla olisi huolehdittava mahdollisuuksien mukaan siitä, että olemassa olevia tai käytöstä pois jääneitä reittejä käytetään uudelleen, jotta voidaan vähentää mahdollisimman paljon hankkeiden kielteisiä sosiaalisia ja taloudellisia vaikutuksia sekä ympäristö-, ilmasto- ja rahoitusvaikutuksia.
- (37) Yhteistä etua koskevat hankkeet olisi asetettava etusijalle kansallisella tasolla, jotta varmistetaan nopea hallinnollinen käsittely ja kiireellinen käsittely kaikissa niihin liittyvissä oikeudellisissa menettelyissä ja riitojenratkaisumenettelyissä. Toimivaltaisten viranomaisten olisi pidettävä niitä yleisen edun mukaisina. Erittäin tärkeän yleisen edun vuoksi olisi sallittava hankkeet, joilla on haitallisia ympäristövaikutuksia, jos kaikki Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2000/60/EY⁽¹⁷⁾ ja neuvoston direktiivissä 92/43/ETY⁽¹⁸⁾ säädetyt edellytykset täyttyvät.
- (38) On olennaisen tärkeää antaa sidosryhmille, myös kansalaisyhteiskunnalle, tietoa ja kuulla niitä, jotta voidaan varmistaa hankkeiden onnistuminen ja vähentää vastustusta niitä kohtaan.
- (39) Monimutkaisuuden vähentämiseksi, tehokkuuden ja avoimuuden lisäämiseksi ja jäsenvaltioiden välisen yhteistyön tehostamiseksi olisi oltava yksi tai useampi toimivaltainen viranomainen, johon integroidaan kaikki lupaprosessit tai joka koordinoi niitä.
- (40) Jotta voitaisiin yksinkertaistaa ja nopeuttaa uusiutuvan energian offshore-verkkojen lupaprosessia, unionin luettelossa oleville rajatylittävillä offshore-hankkeille olisi nimettävä yhteisiä yhteyspisteitä, joiden avulla vähennetään hankkeiden kehittäjien hallinnollista rasiitetta. Yhteisten yhteyspisteiden olisi vähennettävä monimutkaisuutta, lisättävä tehokkuutta ja nopeutettava usein monelle lainkäyttöalueelle ulottuvien offshore-sähkönsiirtorakenteiden lupaprosessia.

⁽¹⁷⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2000/60/EY, annettu 23 päivänä lokakuuta 2000, yhteisön vesipolitiikan puitteista (EYVL L 327, 22.12.2000, s. 1).

⁽¹⁸⁾ Neuvoston direktiivi 92/43/ETY, annettu 21 päivänä toukokuuta 1992, luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta (EYVL L 206, 22.7.1992, s. 7).

- (41) Vaikka on olemassa vakiintuneita vaatimuksia, joilla varmistetaan yleisön osallistuminen ympäristöalan päätöksentekomenettelyihin ja joita sovelletaan kaikilta osin yhteistä etua koskeviin hankkeisiin, tässä asetuksessa säädetyt lisätoimenpiteet ovat vielä tarpeen, jotta voidaan varmistaa korkeimpien mahdollisten avoimuutta ja yleisön osallistumista koskevien vaatimusten soveltaminen kaikissa yhteistä etua koskevien hankkeiden lupaprosessiin liittyvissä merkityksellisissä kysymyksissä. Lupamenettelyä edeltävästä kuulemisesta olisi tehtävä valinnainen, jos kansallisiin sääntöihin sisältyy jo sitä koskevia samoja tai tiukempia vaatimuksia kuin tässä asetuksessa, jotta vältetään oikeudellisten vaatimusten päällekkäisyys.
- (42) Ympäristö- ja ilmastovaikutusten arvioinnin pääperiaatteiden yhdenmukaistaminen, myös rajatylittävissä tapauksissa, olisi varmistettava panemalla asianmukaisesti ja koordinoitusti täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivit 2001/42/EY⁽¹⁹⁾ ja 2011/92/EU⁽²⁰⁾ sekä soveltuvin osin Århusissa 25 päivänä kesäkuuta 1998 allekirjoitettu Yhdistyneiden kansakuntien Euroopan talouskomission yleissopimus tiedon saannista, yleisön osallistumisoikeudesta päätöksentekoon sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeudesta ympäristöasioissa⁽²¹⁾, jäljempänä 'Århusin yleissopimus', ja Espoossa 25 päivänä helmikuuta 1991 allekirjoitettu yleissopimus valtioiden rajat ylittävien ympäristövaikutusten arvioinnista⁽²²⁾, jäljempänä 'Espoon yleissopimus'. Komissio on antanut ohjeistusta jäsenvaltioiden tukemiseksi sellaisten riittävien lainsäädäntötoimenpiteiden ja muiden toimenpiteiden määrittelyssä, joilla yksinkertaistetaan energiainfrastruktuurien ympäristöarviointimenettelyjä ja varmistetaan unionin lainsäädännössä edellytettyjen ympäristöarviointimenettelyjen yhdenmukainen soveltaminen yhteistä etua koskevissa hankkeissa. Jäsenvaltioiden olisi koordinoitava yhteistä etua koskevien hankkeiden arviointejaan ja tehtävä mahdollisuuksien mukaan yhteisiä arviointeja. Jäsenvaltioita olisi kannustettava vaihtamaan tietoja parhaista käytännöistä ja hallinnollisten valmiuksien kehittämistä lupaprosesseissa.
- (43) On tärkeää yksinkertaistaa ja parantaa lupaprosessia siten, että samalla kunnioitetaan mahdollisuuksien mukaan ja toissijaisuusperiaate asiaankuuluvasti huomioon ottaen uusien energiainfrastruktuurien rakentamista koskevia kansallisia toimivaltuuksia ja menettelyjä. Koska energiainfrastruktuureja on kiireellisesti kehitettävä, lupaprosessin yksinkertaistamisen yhteydessä olisi asetettava selkeä määräaika asianomaisten viranomaisten päätökselle hankkeen rakentamisesta. Määräajan olisi kannustettava tehostamaan menettelyjen määrittelyä ja kulkua, eikä se missään tapauksessa saisi vaarantaa ympäristölainsäädännön mukaista ympäristönsuojelua ja yleisön osallistumista koskevien korkeatasoisten vaatimusten noudattamista. Tässä asetuksessa olisi vahvistettava enimmäismääräajat. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin pyrkiä lyhentämään määräaikoja, jos tämä on toteutettavissa, erityisesti älykkäiden verkkojen kaltaisissa hankkeissa, jotka eivät välttämättä edellytä yhtä monimutkaista lupaprosessia kuin siirtoinfrastruktuurit. Toimivaltaisten viranomaisten tehtävänä olisi oltava varmistaa, että määräaikoja noudatetaan.
- (44) Jäsenvaltioiden olisi voitava tapauksen mukaan sisällyttää kattaviin päätöksiin päätöksiä, jotka tehdään yksittäisten maanomistajien kanssa käydyissä neuvotteluissa kiinteistön käyttöoikeuden myöntämisestä, kiinteistön omistuksesta tai oikeudesta hallita kiinteistöä osana alueidenkäytön suunnittelua, jolla määritetään tietyn alueen, mukaan lukien muut rakennuskohteet, kuten moottoritiet, rautatiet, rakennukset ja luonnonsuojelualueet, yleinen maankäyttö ja jota ei toteuteta nimenomaisesti suunniteltua hanketta ja toimintalupien myöntämistä varten. Yhteistä etua koskevan hankkeen olisi voitava lupaprosessin yhteydessä käsittää siihen liittyvä infrastruktuuri, siltä osin kuin se on olennaista hankkeen rakentamisen tai toimivuuden kannalta. Tätä asetusta ja erityisesti sen lupien myöntämistä, yleisön osallistumista ja yhteistä etua koskevien hankkeiden toteuttamista koskevia säännöksiä olisi sovellettava rajoittamatta unionin ja kansainvälisen oikeuden, mukaan lukien määräykset ja säännökset ympäristön ja ihmisten terveyden suojelemiseksi, sekä yhteisen kalastuspolitiikan ja yhdenmukaisen meripolitiikan nojalla annettujen säännösten, erityisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/89/EU⁽²³⁾, soveltamista.
- (45) Infrastruktuurin käyttäjien olisi pääsääntöisesti vastattava kaikista yhteistä etua koskevien hankkeiden kehittämis-, rakentamis-, toiminta- ja ylläpitokustannuksista. Kustannustenjaossa olisi varmistettava, ettei loppukäyttäjille aiheudu kohtuutonta rasitetta, erityisesti jos se saattaisi johtaa energiaköyhyyteen. Yhteistä etua koskeviin hankkeisiin olisi voitava soveltaa rajatylittävää kustannustenjakoa, kun kustannuksia ei markkinoiden kysyntää tai tariffeihin kohdistuvia odotettuja vaikutuksia koskevan arvion perusteella voida odottaa katettavan infrastruktuurin käyttäjien maksamilla tariffeilla.

⁽¹⁹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2001/42/EY, annettu 27 päivänä kesäkuuta 2001, tiettyjen suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista (EYVL L 197, 21.7.2001, s. 30).

⁽²⁰⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/92/EU, annettu 13 päivänä joulukuuta 2011, tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista (EUVL L 26, 28.1.2012, s. 1).

⁽²¹⁾ EUVL L 124, 17.5.2005, s. 4.

⁽²²⁾ EUVL C 104, 24.4.1992, s. 7.

⁽²³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/89/EU, annettu 23 päivänä heinäkuuta 2014, merten aluesuunnittelun puitteista (EUVL L 257, 28.8.2014, s. 135).

- (46) Asianmukaisesta kustannusten jakamisesta käytävien keskustelujen olisi perustuttava infrastruktuurihankkeen kustannusten ja hyötyjen analyysiin, joka tehdään koko energiajärjestelmän kattavaa analyysia varten laaditun yhdenmukaistetun menetelmän pohjalta käyttäen kaikkia asiaankuuluvia skenaarioita, jotka on vahvistettu asetusten (EY) N:o 715/2009 ja (EU) 2019/943 nojalla laadittujen ja viraston tarkistamien unionin laajuisten kymmenvuotisten verkon kehittämissuunnitelmien puitteissa, sekä täydentäviä verkon kehittämisen suunnittelun skenaarioita, jotta voidaan laatia luotettava analyysi yhteistä etua koskevan hankkeen vaikutuksesta hiilestä irtautumista, markkinoiden yhdentymistä, kilpailua, kestävyyttä ja toimitusvarmuutta koskevaan unionin energiapolitiikkaan. Kyseisessä analyysissa voidaan ottaa huomioon yksikkökohtaisten investointikustannusten vertailua koskevat indikaattorit ja vastaavat viitearvot. Silloin kun käytetään täydentäviä skenaarioita, niiden olisi oltava johdonmukaisia vuoteen 2030 ulottuvien unionin energia- ja ilmastotavoitteiden ja sen vuotta 2050 koskevan ilmastoneutraaliustavoitteen kanssa ja niiden osalta olisi toteutettava kattava kuulemis- ja tarkasteluprosessi.
- (47) Entistä yhdyntyneemmällä energian sisämarkkinoilla tarvitaan yli rajojen tapahtuvaa kustannustenjakoa koskevia selkeitä ja läpinäkyviä sääntöjä, jotta voidaan nopeuttaa investointeja rajatylittäviin infrastruktuureihin ja hankkeisiin, joilla on rajatylittävä vaikutus. On olennaisen tärkeää varmistaa vakaa rahoituskehys yhteistä etua koskevien hankkeiden kehittämiseksi siten, että samalla minimoidaan rahoitustuen tarve, ja rohkaista kiinnostuneita sijoittajia asianmukaisilla kannustimilla ja rahoitusmekanismeilla. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi rajatylittävästä kustannustenjaosta päättäessään jaettava tosiasiallisesti aiheutuneet investointikustannukset, tapauksen mukaan niiden samankaltaista infrastruktuuria koskevat kansalliset toimintatavat ja menetelmät huomioon ottaen, kokonaisuudessaan yli rajojen ja sisällytettävä ne kansallisiin tariffeihin ja sen jälkeen tapauksen mukaan määritettävä, voiko niiden vaikutus kansallisiin tariffeihin aiheuttaa kohtuuttoman rasitteen kuluttajille niiden jäsenvaltioissa. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi vältettävä hankkeiden päällekkäiseen tukeen liittyvät riskit ottamalla huomioon todelliset tai arvioidut maksut ja tulot. Kyseiset maksut ja tulot olisi otettava huomioon ainoastaan siltä osin kuin ne liittyvät hankkeisiin ja niiden tarkoituksena on kattaa kyseiset kustannukset.
- (48) Tarvitaan rajatylittäviä hankkeita, joilla on myönteinen vaikutus unionin sähköverkkoon, kuten älykkäitä sähköverkkoja tai elektrolyysilaitteita, ilman, että tähän liittyy yhteistä fyysistä rajaa.
- (49) Energian sisämarkkinoita koskevassa lainsäädännössä edellytetään, että verkkoihin pääsystä perittävät tariffit tarjoavat asianmukaisia kannustimia investointeihin. Usean tyyppisillä yhteistä etua koskevilla hankkeilla on kuitenkin todennäköisesti ulkoisvaikutuksia, joita ei välttämättä voida ottaa kaikilta osin huomioon ja kattaa tavanomaisella tariffijärjestelmällä. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi energian sisämarkkinoita koskevaa lainsäädäntöä soveltaessaan varmistettava vakaa ja ennustettava sääntely- ja rahoituskehys, jossa tarjotaan yhteistä etua koskeville hankkeille kannustimia, myös pitkän aikavälin kannustimia, jotka ovat oikeassa suhteessa hankkeen riskeihin. Kyseistä kehystä olisi sovellettava erityisesti rajatylittäviin hankkeisiin, innovatiivisiin sähkönsiirtoteknologioihin, jotka mahdollistavat uusiutuvan energian, hajautettujen energiaresurssien tai kulutusjouston laaja-alaisen integroinnin yhteenliitettyihin verkkoihin, sekä energiateknologia- ja digitalisointihankkeisiin, joista joko aiheutuu todennäköisesti suurempia riskejä kuin yhden jäsenvaltion alueella sijaitsevista vastaavista hankkeista tai joista voi koitua unionille suurempia hyötyjä. Myös hankkeissa, joiden toimintamenot ovat suuret, olisi oltava mahdollisuus asianmukaisiin investointikannustimiin. Erityisesti uusiutuvan energian offshore-verkoista, jotka toisaalta toimivat sähkön rajayhdysjohtoina ja toisaalta yhdistävät uusiutuvan energian offshore-tuotantohankkeita, aiheutuu todennäköisesti suurempia riskejä kuin vastaavista maalla toteutettavista infrastruktuurihankkeista, koska niillä oleva yhteys tuotantorakenteisiin aiheuttaa sääntelyriskejä, rahoitusriskejä, kuten ennakoivien investointien tarvetta, markkinariskejä ja uusien innovatiivisten teknologioiden käyttöön liittyviä riskejä.
- (50) Tätä asetusta olisi sovellettava ainoastaan lupien myöntämiseen yhteistä etua koskeville hankkeille, yleisön osallistumiseen tällaisiin hankkeisiin ja niiden sääntelykohteluun. Jäsenvaltioiden olisi kuitenkin voitava antaa kansallisia säännöksiä, joiden nojalla samoja tai vastaavia sääntöjä sovelletaan muihin hankkeisiin, joilla ei ole tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvan yhteistä etua koskevan hankkeen asemaa. Jäsenvaltioiden olisi voitava antaa sääntelykannustimien osalta kansallisia säännöksiä, joiden nojalla samoja tai vastaavia sääntöjä sovelletaan sähkön varastoinnin luokkaan kuuluviin yhteistä etua koskeviin hankkeisiin.
- (51) Jäsenvaltioita, jotka eivät tällä hetkellä anna energiainfrastruktuurihankkeille suurinta mahdollista kansallista merkitystä lupaprosessissa, olisi kannustettava harkitsemaan tällaisen kansallisesti merkittävän hankkeen aseman käyttöönottoa erityisesti arvioimalla, voisiko tämä nopeuttaa lupaprosessia.

- (52) Jäsenvaltioita, joilla ei tällä hetkellä ole energiainfrastruktuurihankkeisiin sovellettavia nopeutettuja tai kiireellisiä oikeudellisia menettelyjä, olisi kannustettava harkitsemaan tällaisten menettelyjen käyttöönottoa erityisesti arvioimalla, voisiko tämä nopeuttaa kyseisten hankkeiden toteuttamista.
- (53) Asetus (EU) N:o 347/2013 on osoittanut lisäarvon, joka saadaan hankkimalla merkittävän unionin rahoitustuen avulla yksityistä rahoitusta Euroopan kannalta merkittävien hankkeiden toteuttamiseksi. Talous- ja rahoitustilanne sekä talousarviorajoitukset huomioon ottaen monivuotisessa rahoituskehyksessä olisi jatkossakin annettava kohdennettua tukea avustusten ja rahoitusvälineiden kautta, jotta voidaan maksimoida unionin kansalaisille koituvat hyödyt ja houkutelua uusia sijoittajia investoimaan tämän asetuksen liitteessä esitettyihin energiainfrastruktuurien ensisijaisiin käytäviin ja alueisiin samalla, kun unionin rahoitusosuus pidetään mahdollisimman pienenä.
- (54) Yhteistä etua koskevien hankkeiden olisi voitava saada unionin rahoitustukea selvityksiin ja tietyin edellytyksin töihin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1153⁽²⁴⁾ nojalla avustusten tai innovatiivisten rahoitusvälineiden muodossa sen varmistamiseksi, että voidaan antaa räätälöityä tukea niille yhteistä etua koskeville hankkeille, jotka eivät ole kannattavia nykyisessä sääntelykehyksessä ja nykyisissä markkinaolosuhteissa. On tärkeää välttää kilpailun vääristyminen erityisesti sellaisten hankkeiden välillä, jotka edistävät unionin saman ensisijaisen käytävän toteuttamista. Tällaisella rahoitustuella olisi varmistettava tarvittavat synergiat rakennerahastojen kanssa, jotta voidaan rahoittaa älykkäitä energian jakeluverkkoja, ja komission täytäntöönpanoasetuksella (EU) 2020/1294⁽²⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1999⁽²⁶⁾ 33 artiklan 1 kohdan nojalla perustetun unionin uusiutuvan energian rahoitusmekanismin kanssa.

Yhteistä etua koskeviin hankkeisiin tehtävissä investoinneissa olisi sovellettava kolmivaiheista harkintaa. Ensiksikin investoinneissa olisi annettava etusija markkinoille. Toiseksi, jos investoinnit eivät toteudu markkinaehtoisesti, olisi tarkasteltava sääntelyratkaisuja, mukautettava tarvittaessa asianomaista sääntelykehystä ja varmistettava asianomaisen sääntelykehysten asianmukainen soveltaminen. Kolmanneksi, jos kahden ensimmäisen vaiheen perusteella ei pystytä varmistamaan tarvittavia investointeja yhteistä etua koskevaan hankkeeseen, siihen olisi voitava myöntää unionin rahoitustukea, jos se täyttää sovellettavat tukikelpoisuusperusteet. Yhteistä etua koskeville hankkeille voidaan myöntää tukea myös InvestEU-ohjelmasta, jolloin täydennetään avustuksina annettavaa rahoitusta.

- (55) Unionin olisi helpotettava energiahankkeita heikommassa asemassa olevilla tai yhteyksiltään heikommilla alueilla, syrjäseutualueilla tai syrjäisimmillä tai eristyneillä alueilla, jotta voitaisiin mahdollistaa niiden pääsy Euroopan laajuisiin energiaverkkoihin ja siten vauhdittaa hiilestä irtautumista ja vähentää riippuvuutta fossiilisista polttoaineista.
- (56) Jos jäsenvaltiossa ei ole siirtoverkonhaltijaa, tässä asetuksessa olevia viittauksia siirtoverkonhaltijoihin olisi soveltuvin osin pidettävä viittauksina jakeluverkonhaltijoihin.
- (57) Keskinäistä etua koskeviin hankkeisiin liittyviin töihin olisi voitava myöntää avustuksia samoin ehdoin kuin muissa luokissa, jos ne edistävät unionin yleisten energia- ja ilmastotavoitteiden saavuttamista ja jos kolmannen maan hiilestä irtautumista koskevat tavoitteet ovat johdonmukaisia Pariisin sopimuksen kanssa.

⁽²⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2021/1153, annettu 7 päivänä heinäkuuta 2021, Verkkojen Eurooppa -välineestä ja asetusten (EU) N:o 1316/2013 ja (EU) N:o 283/2014 kumoamisesta (EUVL L 249, 14.7.2021, s. 38).

⁽²⁵⁾ Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2020/1294, annettu 15 päivänä syyskuuta 2020, unionin uusiutuvan energian rahoitusmekanismista (EUVL L 303, 17.9.2020, s. 1).

⁽²⁶⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2018/1999, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, energiaunionin ja ilmastotoimien hallinnosta, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 663/2009 ja (EY) N:o 715/2009, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 94/22/EY, 98/70/EY, 2009/31/EY, 2009/73/EY, 2010/31/EU, 2012/27/EU ja 2013/30/EU, neuvoston direktiivien 2009/119/EY ja (EU) 2015/652 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 525/2013 kumoamisesta (EUVL L 328, 21.12.2018, s. 1).

- (58) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EY) N:o 715/2009, (EU) 2019/942 ⁽²⁷⁾ ja (EU) 2019/943 sekä direktiivit 2009/73/EY ja (EU) 2019/944 olisi sen vuoksi muutettava.
- (59) Maakaasuinfrastruktuurin käyttötarkoituksen muuttamisen tarkoituksena on irrottaa kaasuverkot hielestä niin, että ne voidaan varata puhtaan vedyn käyttöä varten, mutta siirtymäkaudella voitaisiin sallia vedyn ja maakaasun tai biometaanin ennalta määritellyn sekoituksen kuljetus tai varastointi. Sekoittamalla vetyä maakaasuun tai biometaanin voitaisiin laajentaa vedyntuotantokapasiteettia ja helpottaa vedyn kuljetusta. Jotta voitaisiin varmistaa siirtyminen vetyyn, hankkeen toteuttajan olisi osoitettava, myös kaupallisten sopimusten avulla, miten maakaasurakenteista tulee siirtymäkauden loppuun mennessä vetykäyttöön tarkoitettuja rakenteita ja miten vedyn käyttöä lisätään siirtymäkauden aikana. Viraston olisi seurannan yhteydessä todennettava hankkeen viiveetön siirtyminen vetykäyttöön tarkoitettuun rakenteeseen. Kyseisille hankkeille Verkkojen Eurooppa -välineestä asetuksen (EU) 2021/1153 nojalla siirtymäkauden aikana annettavaan rahoitukseen olisi sovellettava avustussopimuksessa asetettavaa ehtoa, jonka mukaan rahoitus on maksettava takaisin, jos hankkeen siirtyminen vetykäyttöön tarkoitettuun rakenteeseen viivästyy, ja että siinä on asianmukaisia määräyksiä, joiden perusteella kyseisen ehdon toteutumista voidaan valvoa.
- (60) Eurooppa-neuvoston 4 päivänä helmikuuta 2011 antamissa päätelmissä todetaan, että vuoden 2015 jälkeen mikään jäsenvaltio ei saisi olla eristyksissä Euroopan kaasu- ja sähköverkoista eikä minkään jäsenvaltion energiavarmuus saisi vaarantua asianmukaisten yhteenliittäntöjen puuttumisen vuoksi, ja kyseisten päätelmien mukaisesti tämän asetuksen tarkoituksena on varmistaa pääsy Euroopan laajuisiin energiaverkkoihin lopettamalla energiaeristyneisyys Kyproksessa ja Maltassa, joita ei vielä ole liitetty Euroopan laajuiseen kaasuverkkoon. Tämä tavoite olisi saavutettava sallimalla, että kehitteillä tai suunnitteilla olevat hankkeet, joille on myönnetty asetuksen (EU) N:o 347/2013 mukainen yhteistä etua koskevan hankkeen asema, säilyttävät asemansa siihen saakka, että Kypros ja Malta liitetään Euroopan laajuiseen kaasuverkkoon. Sen lisäksi, että tällaisilla hankkeilla edistetään uusiutuvan energian markkinoiden kehittämistä, energiajärjestelmän joustavuutta ja häiriönsietokykyä sekä toimitusvarmuutta, niillä varmistetaan pääsy tuleville energiemarkkinoille, myös vetymarkkinoille, ja edistetään unionin yleisten energia- ja ilmastotavoitteiden saavuttamista.
- (61) Yhteistä etua koskevien hankkeiden ei pitäisi voida saada unionin rahoitustukea, jos hankkeen toteuttajat, verkonhaltijat tai sijoittajat ovat jossakin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 ⁽²⁸⁾ 136 artiklassa tarkoitetuista poissulkemistilanteista, kuten silloin, kun heidät on tuomittu petoksesta, lahjuksen ottamisesta tai antamisesta taikka rikollisjärjestöön liittyvästä menettelystä. Yhteistä etua koskeva hanke olisi voitava poistaa unionin luettelosta, jos sen sisällyttäminen kyseiseen luetteloon perustui väärin tietoihin, joilla oli ratkaiseva vaikutus kyseiseen sisällyttämiseen, tai jos hanke ei ole unionin lainsäädännön mukainen. Kun yhteistä etua koskeva hanke sijaitsee jäsenvaltioissa, joihin sovelletaan jotakin tämän asetuksen mukaista vapautusta, kyseisten jäsenvaltioiden olisi varmistettava tällaisille hankkeille asetuksen (EU) 2021/1153 nojalla myönnettävää rahoitusta koskevia hakemuksia tukiessaan, että hankkeet eivät hyödytä suoraan tai välillisesti henkilöitä tai yhteisöjä, jotka ovat jossakin asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 136 artiklassa tarkoitetuista poissulkemistilanteista.
- (62) Jotta voitaisiin varmistaa unionin kannalta olennaisten energiainfrastruktuurihankkeiden viiveetön kehittäminen, viidennen yhteistä etua koskevista hankkeista laaditun unionin luettelon olisi pysyttävä voimassa siihen saakka, että ensimmäinen tämän asetuksen nojalla vahvistettu unionin luettelo yhteistä etua koskevista hankkeista ja keskinäistä etua koskevista hankkeista tulee voimaan. Lisäksi, jotta voitaisiin mahdollistaa viidennessä unionin luettelossa olevien yhteistä etua koskevien hankkeiden kehittäminen, seuranta ja rahoitus, tiettyjen asetuksen (EU) N:o 347/2013 säännösten olisi niin ikään pysyttävä voimassa ja niillä olisi oltava oikeusvaikutuksia siihen saakka, kunnes ensimmäinen yhteistä etua koskevista hankkeista ja keskinäistä etua koskevista hankkeista tämän asetuksen nojalla vahvistettava unionin luettelo tulee voimaan.

⁽²⁷⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2019/942, annettu 5 päivänä kesäkuuta 2019, Euroopan unionin energia-alan sääntelyviranomaisien yhteistyöviraston perustamisesta (EUVL L 158, 14.6.2019, s. 22).

⁽²⁸⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU, Euratom) 2018/1046, annettu 18 päivänä heinäkuuta 2018, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä, asetusten (EU) N:o 1296/2013, (EU) N:o 1301/2013, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 1304/2013, (EU) N:o 1309/2013, (EU) N:o 1316/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) N:o 283/2014 ja päätöksen N:o 541/2014/EU muuttamisesta sekä asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 kumoamisesta (EUVL L 193, 30.7.2018, s. 1).

- (63) Asetus (EU) N:o 347/2013 olisi sen vuoksi kumottava.
- (64) Jotta voitaisiin varmistaa, että unionin luettelo rajoitetaan hankkeisiin, jotka edistävät eniten tämän asetuksen liitteessä esitettyjen strategisten energiainfrastruktuurien ensisijaisten käytävien ja alueiden toteuttamista, komissiolle olisi siirrettävä valta hyväksyä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 290 artiklan mukaisesti säädösvallan siirron nojalla annettavia delegoituja säädöksiä, joilla muutetaan tämän asetuksen liitteitä unionin luettelon vahvistamiseksi ja tarkistamiseksi, kunnioittaen samalla jäsenvaltioiden oikeutta hyväksyä niiden alueisiin liittyviä unionin luettelossa olevia hankkeita. On erityisen tärkeää, että komissio asiaa valmistellessaan toteuttaa asianmukaiset kuulemiset, myös asiantuntijatasolla, ja että nämä kuulemiset toteutetaan paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdystä toimielinten välisessä sopimuksessa⁽²⁹⁾ vahvistettujen periaatteiden mukaisesti. Komission olisi delegoituja säädöksiä valmistellessaan ja laatiessaan varmistettava, että asianomaiset asiakirjat toimitetaan Euroopan parlamentille ja neuvostolle yhtäaikaaisesti, hyvissä ajoin ja asianmukaisesti. Jos Euroopan parlamentti ja neuvosto katsovat sen tarpeelliseksi, ne voivat kumpikin lähettää asiantuntijoita komission asiantuntijaryhmien kokouksiin, joissa valmistellaan delegoituja säädöksiä ja joihin jäsenvaltioiden asiantuntijat on kutsuttu.

Alueellisissa ryhmissä käytävät keskustelut ovat ratkaisevan tärkeitä, jotta komissio voi antaa delegoidut säädökset, joilla vahvistetaan unionin luettelot. Sen vuoksi on aiheellista, siinä määrin kuin se on mahdollista ja yhteensopivaa tämän asetuksen kehyksen kanssa, että Euroopan parlamentille ja neuvostolle tiedotetaan alueellisten ryhmien kokouksista ja ne voivat lähettää niihin asiantuntijoita paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyn toimielinten välisen sopimuksen mukaisesti. Kun otetaan huomioon tarve varmistaa tämän asetuksen tavoitteiden saavuttaminen sekä unionin luetteloissa tähän mennessä olevien hankkeiden lukumäärä, unionin luettelossa olevien hankkeiden kokonaismäärän olisi edelleen oltava hallittavissa eikä se näin ollen saisi olla merkittävästi suurempi kuin 220.

- (65) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitteita, joita ovat Euroopan laajuisten energiaverkkojen ja tällaisten verkkojen liitännöiden kehittäminen ja yhteentoimivuus, joiden avulla voidaan varmistaa ilmastonmuutoksen hillintä, erityisesti vuoteen 2030 ulottuvien unionin energia- ja ilmastotavoitteiden saavuttaminen ja sen ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttaminen viimeistään vuoteen 2050 mennessä, sekä varmistaa yhteenliitännät, energiavarmuus, markkinoiden yhdentyminen, järjestelmän integrointi, kaikkia jäsenvaltioita hyödyttävä kilpailu ja kohtuuhintainen energia, vaan ne voidaan ehdotetun toiminnan laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

1 LUKU

Yleiset säännökset

1 artikla

Kohde, tavoitteet ja soveltamisala

1. Tässä asetuksessa vahvistetaan suuntaviivat sellaisten liitteessä I esitettyjen Euroopan laajuisten energiainfrastruktuurien ensisijaisten käytävien ja alueiden, jäljempänä 'energiainfrastruktuurien ensisijaiset käytävät ja alueet', viiveetöntä kehittämistä ja yhteentoimivuutta varten, joiden avulla voidaan varmistaa ilmastonmuutoksen hillintä, erityisesti saavuttaa vuoteen 2030 ulottuvat unionin energia- ja ilmastotavoitteet samoin kuin sen ilmastoneutraaliustavoite viimeistään vuoteen 2050 mennessä, sekä varmistaa yhteenliitännät, energiavarmuus, markkinoiden yhdentyminen, järjestelmän integrointi, kaikkia jäsenvaltioita hyödyttävä kilpailu ja kohtuuhintainen energia.

⁽²⁹⁾ EUVL L 123, 12.5.2016, s. 1.

2. Erityisesti tässä asetuksessa
- a) säädetään sellaisten hankkeiden määrittämisestä, jotka sisällytetään 3 artiklan nojalla vahvistettavaan unionin luetteloon yhteistä etua koskevista hankkeista ja keskinäistä etua koskevista hankkeista, jäljempänä 'unionin luettelo';
 - b) helpotetaan unionin luettelossa olevien hankkeiden viiveetöntä toteuttamista yksinkertaistamalla, koordinoimalla entistä tiiviimmin ja nopeuttamalla lupaprosesseja ja parantamalla avoimuutta ja yleisön osallistumista;
 - c) annetaan säännöt, jotka koskevat rajatylittävää kustannusten jakamista ja riskeihin liittyviä kannustimia unionin luettelossa olevissa hankkeissa;
 - d) määritetään edellytykset, joiden täytyessä unionin luettelossa olevat hankkeet voivat saada unionin rahoitustukea.

2 artikla

Määritelmät

Asetuksissa (EY) N:o 715/2009, (EU) 2018/1999, (EU) 2019/942 ja (EU) 2019/943 ja direktiiveissä 2009/73/EY, (EU) 2018/2001 ⁽³⁰⁾ ja (EU) 2019/944 olevien määritelmien lisäksi tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) 'energiainfrastruktuurilla' mitä tahansa energiaiinfrastruktuuriluokkiin kuuluvaa fyysistä laitetta tai laitosta, joka sijaitsee unionin alueella tai muodostaa yhteyden unionin ja yhden tai useamman kolmannen maan välille;
- 2) 'energiainfrastruktuurin pullonkaulalla' energijärjestelmän fyysisten virtojen rajoitusta, jonka syynä on riittämätön siirtokapasiteetti, mukaan lukien infrastruktuurin puuttuminen;
- 3) 'kattavalla päätöksellä' jäsenvaltion yhden tai useamman viranomaisen, tuomioistuimia lukuun ottamatta, tekemää päätöstä tai tekemien päätösten sarjaa, jolla määritetään, onko hankkeen toteuttajalla lupa energiaiinfrastruktuurin rakentamiseen yhteistä etua koskevan hankkeen tai keskinäistä etua koskevan hankkeen toteuttamiseksi siten, että sillä on mahdollisuus aloittaa tai tilata alihankintana ja aloittaa tarvittavat rakennustyöt (rakennusvalmiusvaihe), sanotun kuitenkin rajoittamatta hallinnollisessa muutoksenhakumenettelyssä tehtävien päätösten soveltamista;
- 4) 'hankkeella' yhtä tai useampaa liitteessä II esitettyihin energiaiinfrastruktuuriluokkiin kuuluvaa johtoa, putkijohtoa, laitosta, laitetta tai laitteistoa;
- 5) 'yhteistä etua koskevalla hankkeella' hanketta, joka on välttämätön liitteessä I esitettyjen energiaiinfrastruktuurien ensisijaisten käytävien ja alueiden toteuttamiseksi ja joka on unionin luettelossa;
- 6) 'keskinäistä etua koskevalla hankkeella' johonkin liitteessä II olevissa 1 kohdan a tai f alakohdassa, 3 kohdan a alakohdassa tai 5 kohdan a tai c alakohdassa esitetyistä energiaiinfrastruktuuriluokista kuuluvaa hanketta, jota unioni edistää yhteistyössä kolmansien maiden kanssa niiden maiden hallitusten tukikirjeiden, joihin hanke suoraan vaikuttaa, tai muiden ei-sitovien sopimusten nojalla, joka edistää vuoteen 2030 ulottuvien unionin energia- ja ilmastotavoitteiden ja sen vuotta 2050 koskevan ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttamista ja joka on unionin luettelossa;
- 7) 'kilpailevilla hankkeilla' hankkeita, joilla puututaan täysin tai osittain samaan määritettyyn infrastruktuuripuutteeseen tai alueelliseen infrastruktuuritarpeeseen;
- 8) 'hankkeen toteuttajalla' yhtä seuraavista:
 - a) siirtoverkonhaltijaa, jakeluverkonhaltijaa tai muuta verkonhaltijaa tai sijoittajaa, joka kehittää unionin luettelossa olevaa hanketta;
 - b) tapauksessa, jossa on useampi kuin yksi tällainen siirtoverkonhaltija, jakeluverkonhaltija, muu verkonhaltija tai sijoittaja taikka niiden ryhmä, näiden välisessä sopimusjärjestelyssä nimettyä oikeussubjektia, jolla on oikeushenkilöllisyys sovellettavan kansallisen lainsäädännön nojalla ja jolla on valtuudet tehdä oikeudellisia sitoumuksia ja ottaa rahoitusvastuu sopimusjärjestelyn osapuolten puolesta;
- 9) 'älykkäällä sähköverkolla' sellaista sähköverkkoa, myös sellaisilla saarilla, jotka eivät ole yhteenliitetyjä tai eivät ole riittävän liitetyjä Euroopan laajuisiin energiaverkkoihin, joka mahdollistaa kaikkien siihen liitettyjen käyttäjien, mukaan lukien tuottajat, kuluttajat ja tuottajakuluttajat, käyttötottumusten ja toimien kustannustehokkaan

⁽³⁰⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/2001, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä (EUVL L 328, 21.12.2018, s. 82).

integroinnin ja aktiivisen valvonnan, jotta voidaan varmistaa taloudellisesti tehokas ja kestävä energiajärjestelmä, jossa hävikki on vähäistä, sekä korkeatasoinen uusiutuvien energialähteiden integrointi, toimitusvarmuus ja turvallisuus, ja jossa kantaverkonhaltija voi digitaalisesti seurata siihen liitettyjen käyttäjien toimia, sekä tieto- ja viestintätekniikkaa, jonka avulla voidaan viestiä tähän liittyvien kantaverkonhaltijoiden, tuottajien, energiavarastojen sekä kuluttajien tai tuottajakuluttajien kanssa siten, että sähköä voidaan siirtää ja jakaa kestävästi, kustannustehokkaasti ja varmasti;

- 10) 'älykkäällä kaasuverkolla' kaasuverkkoa, jossa innovatiivisia ja digitaalisia ratkaisuja hyödyntämällä integroidaan kustannustehokkaasti monenlaisia vähähiilisen ja erityisesti uusiutuvan kaasun lähteitä kuluttajien tarpeiden ja kaasun laatuvaatimusten mukaisesti, jotta voidaan pienentää verkossa siirtyvän kaasun kulutuksen hiilijalanjälkeä, mahdollistaa uusiutuvien ja vähähiilisten kaasujen osuuden kasvattaminen ja luoda yhteyksiä muihin energiakantajiin ja energia-aloihin, mukaan lukien tähän liittyvät fyysiset parannukset, jos ne ovat välttämättömiä laitteiden ja laitteistojen toimivuudelle vähähiilisten ja erityisesti uusiutuvien kaasujen integrointia varten;
- 11) 'asianomaisella viranomaisella' viranomaista, jolla on kansallisen lainsäädännön nojalla toimivalta myöntää erilaisia kiinteän omaisuuden, mukaan lukien energiainfrastruktuuri, kaavoitukseen, suunnitteluun ja rakentamiseen liittyviä lupia ja valtuutuksia;
- 12) 'kansallisella sääntelyviranomaisella' direktiivin 2009/73/EY 39 artiklan 1 kohdan mukaisesti nimettyä kansallista sääntelyviranomaista tai direktiivin (EU) 2019/944 57 artiklan mukaisesti kansallisella tasolla nimettyä sääntelyviranomaista;
- 13) 'asianomaisella kansallisella sääntelyviranomaisella' kansallista sääntelyviranomaista jäsenvaltioissa, joissa hankkeet toteutetaan, ja jäsenvaltioissa, joihin hankkeella on merkittävä myönteinen vaikutus;
- 14) 'toilla' osien, järjestelmien ja palvelujen, mukaan lukien ohjelmistot, ostoa, toimittamista ja käyttöönottoa sekä hankkeeseen liittyvien kehittämis-, käyttötarkoituksen muuttamis-, rakennus- ja asennustöiden toteuttamista, laitteistojen vastaanottoa ja hankkeen käynnistämistä;
- 15) 'selvityksillä' hankkeen toteuttamisen valmistelemiseksi tarvittavia toimia, kuten valmistelevat tutkimukset, toteutettavuustutkimukset, arvioinnit, testit ja validointitutkimukset, mukaan lukien ohjelmistot, sekä muut tekniset tukitoimenpiteet, kuten ennakolta toteutettavat toimet, joita tarvitaan hankkeen määrittelyssä ja kehittämisessä ja hankkeen rahoitusta koskevien päätösten tekemisessä; näitä ovat esimerkiksi asianomaisten kohteiden tutkiminen ja rahoitusjärjestelyn valmistelu;
- 16) 'käyttöönotolla' prosessia, jossa hanke saatetaan käyttökuntoon sen jälkeen, kun se on rakennettu;
- 17) 'vetykäyttöön tarkoitetuilla rakenteilla' infrastruktuureja, jotka ovat valmiina vastaanottamaan puhdasta vetyä ilman muita mukautustöitä, mukaan lukien putkistot tai varastot, jotka on vasta rakennettu tai joiden käyttötarkoitus on muutettu maakaasukäyttöön tarkoitetuista rakenteista, tai molemmat;
- 18) 'käyttötarkoituksen muuttamisella' olemassa olevan maakaasuinfrastruktuurin teknistä parantamista tai muuttamista, jotta voidaan varmistaa, että se varataan puhtaan vedyn käyttöä varten;
- 19) 'ilmastonmuutokseen sopeutumisella' prosessia, jossa varmistetaan energiainfrastruktuurin kyky sietää ilmastonmuutoksen mahdollisia haitallisia vaikutuksia tekemällä ilmastoon liittyvän haavoittuvuuden ja riskin arviointi, asiaankuuluvien sopeutumistoimenpiteiden toteuttaminen mukaan lukien.

II LUKU

Yhteistä etua koskevat hankkeet ja keskinäistä etua koskevat hankkeet

3 artikla

Unionin luettelo yhteistä etua koskevista hankkeista ja keskinäistä etua koskevista hankkeista

1. Perustetaan alueellisia ryhmiä, jäljempänä 'ryhmät', liitteessä III olevassa 1 jaksossa esitettyä menettelyä noudattaen. Kunkin ryhmän jäsenyys määritetään kunkin liitteessä I esitetyn ensisijaisen käytävän ja alueen ja niiden kattaman maantieteellisen alueen pohjalta. Ryhmissä päätöksentekovaltaa käyttävät jäsenvaltiot ja komissio, jäljempänä 'pätöksentekoeelin', ja päätöksenteko tapahtuu yhteisymmärryksessä.

2. Kukin ryhmä hyväksyy oman työjärjestyksensä ottaen huomioon liitteen III säännökset.
3. Kunkin ryhmän päätöksentekoelein hyväksyy hankkeista alueellisen luettelon, joka laaditaan liitteessä III olevassa 2 jaksossa esitettyä menettelyä noudattaen sen mukaan, miten kukin hanke edistää liitteessä I esitettyjen energiainfrastruktuurien ensisijaisten käytävien ja alueiden toteuttamista ja miten hankkeet täyttävät 4 artiklassa säädetyt kriteerit.

Kun ryhmä laatii alueellisen luettelonsa,

- a) kullekin yksittäiselle hanke-ehdotukselle on saatava niiden jäsenvaltioiden hyväksyntä, joiden alueeseen hanke liittyy; jos jäsenvaltio ei anna hyväksyntäänsä, sen on perusteltava tämä asianomaiselle ryhmälle;
- b) sen on otettava huomioon komission neuvot, joiden tarkoituksena on varmistaa, että unionin luettelossa olevien hankkeiden kokonaismäärä on hallittavissa.

4. Siirretään komissiolle valta antaa tämän asetuksen 20 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, joilla vahvistetaan unionin luettelo, jollei Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 172 artiklan toisesta kohdasta muuta johdu.

Komissio varmistaa valtaansa käyttäessään, että unionin luettelo vahvistetaan joka toinen vuosi ryhmien päätöksentekoeleinten liitteessä III olevan 1 jakson 1 kohdan nojalla hyväksymien alueellisten luetteloiden perusteella tämän artiklan 3 kohdassa säädettyä menettelyä noudattaen.

Komissio antaa delegoidun säädöksen, jolla vahvistetaan ensimmäinen unionin luettelo, viimeistään 30 päivänä marraskuuta 2023.

Jos komission tämän kohdan nojalla antama delegoitu säädös ei voi tulla voimaan joko Euroopan parlamentin tai neuvoston 20 artiklan 6 kohdan nojalla ilmaisevan vastustuksen vuoksi, komissio kutsuu ryhmät välittömästi koolle uusien alueellisten luetteloiden laatimiseksi ottaen huomioon vastustuksen syyt. Komissio antaa mahdollisimman pian uuden delegoidun säädöksen, jolla vahvistetaan unionin luettelo.

5. Vahvistaessaan unionin luettelon yhdistämällä 3 kohdassa tarkoitettuja alueellisia luettelot komissio, ottaen asianmukaisesti huomioon ryhmien keskustelut,

- a) varmistaa, että siihen sisällytetään ainoastaan 4 artiklassa tarkoitettuja kriteerit täyttäviä hankkeita;
- b) varmistaa alueiden välisen johdonmukaisuuden ottaen huomioon liitteessä III olevan 2 jakson 14 kohdassa tarkoitettua viraston lausunnon;
- c) ottaa huomioon liitteessä III olevan 2 jakson 10 kohdassa tarkoitettuja jäsenvaltioiden lausunnot;
- d) pyrkii varmistamaan, että unionin luettelossa olevien hankkeiden kokonaismäärä on hallittavissa.

6. Tämän asetuksen liitteessä II olevan 1 kohdan a, b, c, d ja f alakohdassa esitettyihin energiainfrastruktuuriluokkiin kuuluvista yhteistä etua koskevista hankkeista tulee erottamaton osa asetuksen (EU) 2019/943 34 artiklan mukaisia alueellisia investointisuunnitelmia ja direktiivin (EU) 2019/944 51 artiklan mukaisia kansallisia kymmenvuotisia verkon kehittämissuunnitelmia ja tapauksen mukaan muita kansallisia infrastruktuurisuunnitelmia. Kyseiset yhteistä etua koskevat hankkeet on asetettava kussakin näistä suunnitelmista mahdollisimman ensisijaiseen asemaan. Tätä kohtaa ei sovelleta kilpaileviin hankkeisiin, hankkeisiin, jotka eivät ole saavuttaneet riittävää kypsyyttä liitteessä III olevan 2 jakson 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettujen hankekohtaisen kustannus-hyötyanalyysin esittämiseksi, tai keskinäistä etua koskeviin hankkeisiin.

7. Liitteessä II olevan 1 kohdan a, b, c, d ja f alakohdassa esitettyihin energiainfrastruktuuriluokkiin kuuluvia yhteistä etua koskevia hankkeita, jotka ovat kilpailevia hankkeita tai hankkeita, jotka eivät ole saavuttaneet riittävää kypsyyttä liitteessä III olevan 2 jakson 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettujen hankekohtaisen kustannus-hyötyanalyysin esittämiseksi, voidaan sisällyttää tarkasteltavina olevina hankkeina asianomaisiin alueellisiin investointisuunnitelmiin, kansallisiin kymmenvuotisiin verkon kehittämissuunnitelmiin ja tapauksen mukaan muihin kansallisiin infrastruktuurisuunnitelmiin.

4 artikla

Kriteerit ryhmien suorittamalle hankkeiden arvioinnille

1. Yhteistä etua koskevan hankkeen on täytettävä seuraavat yleiset kriteerit:
 - a) hanke on välttämätön vähintään yhden liitteessä I esitetyn energiainfrastruktuurien ensisijaisen käytävän tai alueen kannalta;
 - b) hankkeen mahdolliset kokonaishyödyt, jotka on arvioitu 3 kohdassa säädettyjen asianomaisten erityisten kriteerien mukaisesti, ovat suuremmat kuin sen kustannukset, myös pidemmällä aikavälillä;
 - c) hanke täyttää jommankumman seuraavista kriteereistä:
 - i) se koskee vähintään kahta jäsenvaltiota suoraan tai välillisesti, jonkin kolmannen maan kanssa toteutetun yhteenliitännän kautta, ylittämällä kahden tai useamman jäsenvaltion rajan;
 - ii) se sijaitsee yhden jäsenvaltion alueella, joko sisämaassa tai merellä, mukaan lukien saaret, ja sillä on liitteessä IV olevan 1 kohdan mukainen merkittävä rajatylittävä vaikutus.
2. Keskinäistä etua koskevan hankkeen on täytettävä seuraavat yleiset kriteerit:
 - a) hanke edistää merkittävästi 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja tavoitteita ja kolmannen maan tavoitteita, erityisesti siten, ettei se estä kolmatta maata luopumasta asteittain fossiilisten polttoaineiden tuotantorakenteista sen kotimaisessa kulutuksessa, sekä kestävyyttä, esimerkiksi edistämällä uusiutuvan energian integrointia verkkoon ja uusiutuvista lähteistä tuotetun energian siirtoa ja jakelua suuriin kulutuskeskuksiin ja varastointipaikkoihin;
 - b) hankkeen mahdolliset unionin tason kokonaishyödyt, jotka on arvioitu 3 kohdassa säädettyjen asianomaisten erityisten kriteerien mukaisesti, ovat suuremmat kuin sen kustannukset unionissa, myös pidemmällä aikavälillä;
 - c) hanke sijaitsee vähintään yhden jäsenvaltion ja vähintään yhden kolmannen maan alueella, ja sillä on liitteessä IV olevan 2 kohdan mukainen merkittävä rajatylittävä vaikutus;
 - d) siltä osin kuin hanke sijaitsee jäsenvaltion alueella, hanke on direktiivien 2009/73/EY ja (EU) 2019/944 mukainen, kun se kuuluu tämän asetuksen liitteessä II olevissa 1 ja 3 kohdassa esitettyihin infrastruktuuriluokkiin;
 - e) osoitetaan, että asianomaisen yhden tai useamman kolmannen maan toimintakehyksessä on toteutettu pitkälle menevä lähentyminen ja siihen sisältyy oikeudellisia täytäntöönpanomekanismeja unionin toimintapoliittisten tavoitteiden tukemiseksi, jotta voidaan erityisesti varmistaa
 - i) toimivat energian sisämarkkinat;
 - ii) toimitusvarmuus muun muassa monipuolisten lähteiden, yhteistyön ja yhteisvastuun perusteella;
 - iii) energiajärjestelmä, mukaan lukien tuotanto, siirto ja jakelu, jossa edetään kohti ilmastoneutraaliuden tavoitetta, Pariisin sopimuksen ja vuoteen 2030 ulottuvien unionin energia- ja ilmastotavoitteiden ja sen vuotta 2050 koskevan ilmastoneutraaliustavoitteen mukaisesti, erityisesti hiilivuotoa välttämällä;
 - f) asianomainen yksi tai useampi kolmas maa tukee hankkeen 7 artiklan mukaista ensisijaista asemaa ja sitoutuu noudattamaan samankaltaista aikataulua nopeutetussa toteutuksessa ja muissa toimintapoliittisissa ja sääntelyyn liittyvissä tukitoimenpiteissä kuin se, jota sovelletaan yhteistä etua koskeviin hankkeisiin unionissa.

Kun on kyse liitteessä II olevan 5 kohdan c alakohdassa esitettyyn energiainfrastruktuuriluokkaan kuuluvista hiilidioksidin varastointia koskevista hankkeista, hankkeen on oltava välttämätön hiilidioksidin rajatylittävän kuljetuksen ja varastoinnin kannalta ja kolmannella maalla, jossa hanke sijaitsee, ja sillä on oltava asianmukainen oikeudellinen kehys, joka perustuu toimiviksi osoitettuihin täytäntöönpanomekanismeihin, joilla varmistetaan, että hankkeeseen sovelletaan mahdollisten hiilivuotojen estämiseksi sekä ilmastoon, ihmisten terveyden ja ekosysteemien suhteen hiilidioksidin pysyvän varastoinnin turvallisuuden ja tehokkuuden edistämiseksi vaatimuksia ja takeita, jotka ovat vähintään saman tasoiset kuin unionin lainsäädännössä säädetty vaatimukset ja takeet.

3. Eri energiainfrastruktuuriluokkiin kuuluviin yhteistä etua koskeviin hankkeisiin sovelletaan seuraavia erityisiä kriteerejä:

- a) kun on kyse liitteessä II olevan 1 kohdan a, b, c, d ja f alakohdassa esitettyihin energiainfrastruktuuriluokkiin kuuluvista sähkön siirto-, jakelu- ja varastointihankkeista, hanke edistää merkittävästi kestävyyttä edistämällä uusiutuvan energian integrointia verkkoon, uusiutuvista lähteistä tuotetun energian siirtoa tai jakelua suuriin kulutuskeskuksiin ja varastointipaikkoihin ja soveltuvin osin energian hyödyntämättä jättämisen vähentämistä sekä edistää vähintään yhtä seuraavista erityisistä kriteereistä:
- i) markkinoiden yhdentymisen, esimerkiksi edistämällä vähintään yhden jäsenvaltion energiaeristyneisyyden poistamista ja energiainfrastruktuurien pullonkaulojen vähentämistä sekä kilpailua, yhteentoimivuutta ja järjestelmän joustavuutta;
 - ii) toimitusvarmuus, esimerkiksi edistämällä yhteentoimivuutta, järjestelmän joustavuutta, kyberturvallisuutta, asianmukaisia yhteenliittäntöjä ja järjestelmän varmaa ja luotettavaa toimintaa;
- b) kun on kyse liitteessä II olevan 1 kohdan e alakohdassa esitettyyn energiainfrastruktuuriluokkaan kuuluvista älykkäitä sähköverkkoja koskevista hankkeista, hanke edistää merkittävästi kestävyyttä edistämällä uusiutuvan energian integrointia verkkoon sekä edistää vähintään kahta seuraavista erityisistä kriteereistä:
- i) toimitusvarmuus, esimerkiksi edistämällä sähkön siirron ja jakelun tehokkuutta ja yhteentoimivuutta verkon päivittäisessä toiminnassa, siirtorajoitusten välttämistä sekä verkonkäyttäjien integrointia ja osallistamista;
 - ii) markkinoiden yhdentymisen, esimerkiksi edistämällä järjestelmän tehokasta toimintaa ja rajayhdysjohtojen käyttöä;
 - iii) verkon varmuus, joustavuus ja toimitusten laatu, esimerkiksi edistämällä tasehallintaa koskevien innovaatioiden laajempaa käyttöönottoa, joustomarkkinoita, kyberturvallisuutta, seurantaa, verkonohjausta ja virheenkorjausta;
 - iv) alojen älykäs integrointi, joko energiajärjestelmässä yhdistämällä eri energiankantajia ja energia-aloja tai laajemmin edistämällä synergioita ja koordinoitua energia-, liikenne- ja televiestintäalojen välillä;
- c) kun on kyse liitteessä II olevassa 5 kohdassa esitettyyn energiainfrastruktuuriluokkaan kuuluvista hiilidioksidin kuljetus- ja varastointihankkeista, hanke edistää merkittävästi kestävyyttä vähentämällä hiilidioksidipäästöjä verkkoon liitetyissä teollisuuslaitoksissa sekä edistää kaikkia seuraavista erityisistä kriteereistä:
- i) hiilidioksidipäästöjen välttäminen sekä toimitusvarmuuden ylläpitäminen;
 - ii) hiilidioksidin kuljetuksen ja varastoinnin häiriönsietokyvyn ja varmuuden lisääminen;
 - iii) resurssien tehokas käyttö mahdollistamalla useiden hiilidioksidilähteiden ja varastointipaikkojen liittäminen yhteisen infrastruktuurin kautta ja minimoimalla ympäristöön kohdistuva rasite ja ympäristöriski;
- d) kun on kyse liitteessä II olevassa 3 kohdassa esitettyyn energiainfrastruktuuriluokkaan kuuluvista vetyhankkeista, hanke edistää merkittävästi kestävyyttä, esimerkiksi vähentämällä kasvihuonekaasupäästöjä, tehostamalla uusiutuvan tai vähähiilisen vedyn käyttöönottoa, painottaen uusiutuvista lähteistä peräisin olevaa vetyä erityisesti loppukäyttökohteissa, kuten aloilla, joilla päästöjä on vaikea vähentää ja joilla energiatehokkaammat ratkaisut eivät ole toteutettavissa, ja tukemalla vaihtelevaa uusiutuvan energian tuotantoa tarjoamalla jousto- tai varastointiratkaisuja tai molempia, sekä edistää merkittävästi vähintään yhtä seuraavista erityisistä kriteereistä:
- i) markkinoiden yhdentymisen, esimerkiksi liittämällä jäsenvaltioiden olemassa tai kehitteillä olevia vetyverkkoja tai muuten edistämällä vedyn siirtoa ja varastointia koskevan unionin laajuisen verkon syntymistä ja varmistamalla yhteenliitettyjen järjestelmien yhteentoimivuus;
 - ii) toimitusvarmuus ja joustavuus, esimerkiksi edistämällä asianmukaisia yhteenliittäntöjä ja helpottamalla järjestelmän varmaa ja luotettavaa toimintaa;
 - iii) kilpailu, esimerkiksi sallimalla pääsy useisiin toimituslähteisiin ja useille verkonkäyttäjille läpinäkyvin ja syrjimättömin perustein;

- e) kun on kyse liitteessä II olevassa 4 kohdassa esitettyyn energiainfrastruktuuriluokkaan kuuluvista elektrolyytilaitteista, hanke edistää merkittävästi kaikkia seuraavista erityisistä kriteereistä:
- i) kestävyys, esimerkiksi vähentämällä kasviuonekaasupäästöjä ja tehostamalla uusiutuvan tai vähähiilisen, erityisesti uusiutuvista lähteistä peräisin olevan, vedyn sekä kyseisistä lähteistä saatavien synteettisten polttoaineiden käyttöönnottoa;
 - ii) toimitusvarmuus, esimerkiksi edistämällä järjestelmän varmaa, tehokasta ja luotettavaa toimintaa tai tarjoamalla varastointi- tai joustoratkaisuja tai molempia, kuten kulutusjousto- ja tasehallintapalveluja;
 - iii) joustopalvelujen, kuten kulutusjouston tai varastoinnin, mahdollistaminen siten, että helpotetaan energia-alojen älykästä integrointia luomalla yhteyksiä muihin energiantakajiin ja energia-aloihin;
- f) kun on kyse liitteessä II olevassa 2 kohdassa esitettyyn energiainfrastruktuuriluokkaan kuuluvista älykkäitä kaasuverkkoja koskevista hankkeista, hanke edistää merkittävästi kestävyyttä varmistamalla monenlaisten vähähiilisten ja erityisesti uusiutuvien, myös paikallisesti hankittujen, kaasujen, kuten biometaanin tai uusiutuvan vedyn, integroinnin kaasun siirto-, jakelu- tai varastointijärjestelmiin, jotta voidaan vähentää kasviuonekaasupäästöjä, sekä edistää vähintään yhtä seuraavista erityisistä kriteereistä:
- i) verkon varmuus ja toimitusten laatu parantamalla kaasun siirto-, jakelu- tai varastointijärjestelmien tehokkuutta ja yhteentoimivuutta verkon päivittäisessä toiminnassa muun muassa puuttamalla eri laatuisten kaasujen syöttämisestä johtuviin haasteisiin;
 - ii) markkinoiden toiminta ja asiakaspalvelut;
 - iii) energia-alojen älykkään integroinnin helpottaminen luomalla yhteyksiä muihin energiantakajiin ja energia-aloihin ja mahdollistamalla kulutusjousto.

4. Liitteessä II esitettyihin energiainfrastruktuuriluokkiin kuuluvissa hankkeissa arvioidaan tämän artiklan 3 kohdassa esitettyjen kriteerien täyttymistä liitteessä IV olevissa 3–8 kohdassa säädettyjen indikaattorien mukaisesti.

5. Jotta voidaan helpottaa kaikkien niiden hankkeiden arviointia, joita voitaisiin pitää yhteistä etua koskevinä hankkeina ja jotka voitaisiin sisällyttää alueelliseen luetteloon, kukin ryhmä arvioi läpinäkyvästi ja objektiivisesti, miten kukin hanke vaikuttaa saman energia-infrastruktuurien ensisijaisen käytävän tai alueen toteuttamiseen. Kukin ryhmä määrittää arviointimenetelmänsä sen perusteella, mikä on hankkeen kokonaisvaikutus 3 kohdassa tarkoitettuihin kriteereihin. Hankkeet asetetaan arvioinnissa paremmuusjärjestykseen ryhmän sisäistä käyttöä varten. Alueelliseen luetteloon tai unionin luetteloon ei saa sisältyä minkäänlaista paremmuusjärjestystä, eikä paremmuusjärjestystä saa käyttää myöhempään tarkoituksiin lukuun ottamatta liitteessä III olevan 2 jakson 16 kohdassa kuvattuja tarkoituksia.

Jotta arvioinnissa voidaan varmistaa ryhmien kesken johdonmukainen toimintatapa, kukin ryhmä tarkastelee hankkeita arvioidessaan asianmukaisesti seuraavia seikkoja:

- a) kunkin ehdotetun hankkeen kiireellisyys ja sen vaikutus vuoteen 2030 ulottuvien unionin energia- ja ilmastotavoitteiden ja sen vuotta 2050 koskevan ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttamisen sekä markkinoiden yhdentymisen, kilpailun, kestävyys- ja toimitusvarmuuden kannalta;
- b) kunkin ehdotetun hankkeen täydentävyys muiden ehdotettujen hankkeiden, myös kilpailevien tai mahdollisesti kilpailevien hankkeiden, kanssa;
- c) mahdolliset synergiat Euroopan laajuisten liikenne- ja televiestintäverkkojen yhteydessä määritettyjen ensisijaisten käytävien ja alueiden kanssa;
- d) niissä ehdotetuissa hankkeissa, jotka ovat arvioinnin ajankohtana unionin luettelossa olevia hankkeita, niiden toteuttamisen edistyminen sekä se, missä määrin niissä on noudatettu raportointi- ja avoimuusvelvoitteita.

Kun on kyse liitteessä II olevissa 1 kohdan e alakohdassa ja 2 kohdassa esitettyihin energiainfrastruktuuriluokkiin kuuluvista älykkäitä sähköverkkoja ja älykkäitä kaasuverkkoja koskevista hankkeista, paremmuusjärjestykseen on asetettava ne hankkeet, jotka vaikuttavat kahteen samaan jäsenvaltioon, ja on otettava asianmukaisesti huomioon myös niiden käyttäjien määrä, joihin hanke vaikuttaa, vuotuinen energiankulutus sekä sellaisista energiavaroista peräisin olevan tuotannon osuus näiden käyttäjien kattamalla alueella, joita ei voida säätää kysynnän mukaan.

5 artikla

Unionin luettelossa olevien hankkeiden toteuttaminen ja seuranta

1. Hankkeen toteuttajien on laadittava unionin luettelossa oleville hankkeille toteuttamissuunnitelma, johon sisältyy aikataulu kullekin seuraavista:

- a) toteutettavuus- ja suunnittelututkimukset, joissa otetaan huomioon myös ilmastonmuutokseen sopeutuminen sekä ympäristölainsäädännön ja "ei merkittävää haittaa" -periaatteen noudattaminen;
- b) kansallisen sääntelyviranomaisen tai muun asianomaisen viranomaisen hyväksyntä;
- c) rakentaminen ja käyttöönotto;
- d) 10 artiklan 6 kohdan b alakohdassa tarkoitettu lupaprosessi.

2. Siirtoverkonhaltijoiden, jakeluverkonhaltijoiden ja muiden verkonhaltijoiden on tehtävä keskenään yhteistyötä helpottaakseen unionin luettelossa olevien hankkeiden kehittämistä alueellaan.

3. Viraston ja asianomaisten ryhmien on seurattava edistymistä unionin luettelossa olevien hankkeiden toteuttamisessa ja tarvittaessa annettava suosituksia helpottaakseen niiden toteuttamista. Ryhmät voivat pyytää lisätietoja 4, 5 ja 6 kohdan mukaisesti, kutsua koolle kokouksia asianomaisten osapuolten kanssa ja pyytää komissiota varmentamaan annetut tiedot paikan päällä.

4. Hankkeen toteuttajien on viimeistään kunkin sitä vuotta seuraavan vuoden joulukuun 31 päivänä, jona hanke on sisällytetty unionin luetteloon, toimitettava 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulle kansalliselle toimivaltaiselle viranomaiselle vuosikertomus kustakin liitteessä II esitettyihin energiainfrastruktuuriluokkiin kuuluvasta hankkeesta.

Kertomuksessa on oltava yksityiskohtaiset tiedot seuraavista:

- a) edistyminen hankkeen kehittämisessä, rakentamisessa ja käyttöönotossa, erityisesti kun on kyse lupaprosessista ja kuulemismenettelystä sekä ympäristölainsäädännön ja sen periaatteen noudattamisesta, että hanke ei aiheuta merkittävää haittaa ympäristölle, sekä toteutettavissa ilmastonmuutokseen sopeutumista koskevissa toimenpiteissä;
- b) tapauksen mukaan viivästyksistä toteuttamissuunnitelmaan verrattuna, tällaisten viivästysten syyt ja muut ilmenneet vaikeudet;
- c) tapauksen mukaan tarkistettu suunnitelma viivästysten ratkaisemiseksi.

5. Jäljempänä 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen toimivaltaisten viranomaisten on viimeistään kunkin sitä vuotta seuraavan vuoden helmikuun 28 päivänä, jona hankkeen toteuttajan on toimitettava tämän artiklan 4 kohdassa tarkoitettu kertomus, toimitettava virastolle ja asianomaiselle ryhmälle tämän artiklan 4 kohdassa tarkoitettu kertomus täydennettynä tiedoilla, jotka koskevat edistymistä ja tapauksen mukaan viivästyksiä niiden alueella sijaitsevien unionin luettelossa olevien hankkeiden toteuttamisessa lupaprosessien osalta sekä tällaisten viivästysten syitä. Toimivaltaisten viranomaisten kertomukseen lisäämät tiedot on merkittävä selvästi ja esitettävä niin, ettei hankkeiden toteuttajien laatimaa tekstiä muuteta.

6. Virasto toimittaa viimeistään kunkin sellaisen vuoden huhtikuun 30 päivänä, jona uusi unionin luettelo olisi hyväksyttävä, ryhmille kansallisten sääntelyviranomaisten toimivaltaan kuuluvista unionin luettelossa olevista hankkeista yhteenvetokertomuksen, jossa arvioidaan saavutettua edistymistä ja hankkeiden kustannuksiin odotettavissa olevia muutoksia, ja antaa tapauksen mukaan suosituksia viivästysten ja ilmenneiden vaikeuksien ratkaisemiseksi. Yhteenvetokertomuksessa on asetuksen (EU) 2019/942 11 artiklan b alakohdan mukaisesti arvioitava myös unionin laajuisten verkon kehittämissuunnitelmien johdonmukaista täytäntöönpanoa suhteessa liitteessä I esitettyihin energiainfrastruktuurien ensisijaisiin käytäviin ja alueisiin.

Virasto voi asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa pyytää lisätietoja, jotka ovat tarpeen sen tässä kohdassa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi.

7. Jos unionin luettelossa olevan hankkeen käyttöönotto viivästyy toteuttamissuunnitelmaan verrattuna sellaisista muista kuin pakottavista syistä, joihin hankkeen toteuttaja ei voi vaikuttaa, sovelletaan seuraavia toimenpiteitä:

- a) siltä osin kuin direktiivin 2009/73/EY 22 artiklan 7 kohdan a, b tai c alakohdassa ja direktiivin (EU) 2019/944 51 artiklan 7 kohdan a, b tai c alakohdassa tarkoitettuja toimenpiteitä sovelletaan kansallisen lainsäädännön mukaisesti, kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava, että investointi toteutetaan;
- b) jos a alakohdan mukaisia kansallisten sääntelyviranomaisten toimenpiteitä ei sovelleta, hankkeen toteuttajan on 24 kuukauden kuluessa toteuttamissuunnitelman mukaisesta käyttöönottopäivästä valittava kolmas osapuoli rahoittamaan tai rakentamaan hanke kokonaan tai osittain;
- c) jos kolmatta osapuolta ei valita b alakohdan mukaisesti, jäsenvaltio tai, kun jäsenvaltio on niin säätänyt, kansallinen sääntelyviranomainen voi kahden kuukauden kuluessa b alakohdassa tarkoitettua määräajan päättymisestä nimetä kolmannen osapuolen rahoittamaan tai rakentamaan hankkeen, ja hankkeen toteuttajan on hyväksyttävä tämä;
- d) jos viivästys toteuttamissuunnitelman mukaiseen käyttöönottopäivään verrattuna on yli 26 kuukautta, komissio voi asianomaisten jäsenvaltioiden suostumuksella ja näiden toimiessa kaikilta osin yhteistyössä julkaista kaikille sellaisille kolmansille osapuolille, joista voi tulla hankkeen toteuttaja, avoimen ehdotuspynnön hankkeen rakentamiseksi sovitun aikataulun mukaisesti;
- e) jos sovelletaan c tai d alakohdassa tarkoitettuja toimenpiteitä, verkonhaltijan, jonka alueella investointi sijaitsee, on annettava toteuttaville verkonhaltijoille tai sijoittajille tai kolmannelle osapuolelle kaikki investoinnin toteuttamiseksi tarvittavat tiedot, liitettävä uudet rakenteet siirtoverkkoon tai tapauksen mukaan jakeluverkkoon ja pyrittävä yleensäkin parhaansa mukaan helpottamaan investoinnin toteuttamista sekä unionin luettelossa olevan hankkeen varmaa, luotettavaa ja tehokasta toimintaa ja ylläpitoa.

8. Unionin luettelossa oleva hanke voidaan poistaa unionin luettelosta 3 artiklan 4 kohdassa säädettyä menettelyä noudattaen, jos sen sisällyttäminen kyseiseen luetteloon perustui väärin tietoihin, joilla oli ratkaiseva vaikutus kyseiseen sisällyttämiseen, tai jos hanke ei ole unionin lainsäädännön mukainen.

9. Hankkeet, jotka eivät enää ole unionin luettelossa, menettävät kaikki tässä asetuksessa säädettyyn yhteistä etua koskevan hankkeen tai keskinäistä etua koskevan hankkeen asemaan liittyvät oikeudet ja velvoitteet.

Hanke, joka ei enää ole unionin luettelossa mutta jota koskevat hakemusasiakirjat toimivaltainen viranomainen on hyväksynyt tarkastelua varten, säilyttää kuitenkin III luvussa säädetty oikeudet ja velvoitteet, paitsi jos hanke on poistettu unionin luettelosta tämän artiklan 8 kohdassa säädetystä syistä.

10. Tämä artikla ei vaikuta sellaiseen unionin luettelossa olevalle hankkeelle myönnettyyn unionin rahoitustukeen, joka on myönnetty ennen hankkeen poistamista unionin luettelosta.

6 artikla

Eurooppalaiset koordinaattorit

1. Kun yhteistä etua koskevan hankkeen toteuttamisessa ilmenee merkittäviä vaikeuksia, komissio voi asianomaisten jäsenvaltioiden suostumuksella nimetä eurooppalaisen koordinaattorin enintään yhden vuoden kaudeksi, joka voidaan uusia kahdesti.

2. Eurooppalainen koordinaattori

- a) edistää hankkeita, joita varten hänet on nimetty eurooppalaiseksi koordinaattoriksi, sekä rajatylittävää vuoropuhelua hankkeen toteuttajien ja kaikkien asianomaisten sidosryhmien välillä;
- b) avustaa tarpeen mukaan kaikkia osapuolia asianomaisten sidosryhmien kuulemisessa, tapauksen mukaan vaihtoehtoisista reititystä koskevissa keskusteluissa ja tarvittavien lupien saamisessa hankkeille;
- c) antaa tapauksen mukaan hankkeen toteuttajille neuvoja hankkeen rahoituksesta;

- d) varmistaa, että asianomaiset jäsenvaltiot antavat asianmukaista tukea ja strategista ohjausta hankkeiden valmistelua ja toteuttamista varten;
- e) antaa komissiolle vuosittain ja tapauksen mukaan toimeksiantonsa päättyessä kertomuksen hankkeiden edistymisestä sekä kaikista vaikeuksista ja esteistä, jotka todennäköisesti viivästyttävät merkittävästi hankkeiden käyttöönottopäivää.

Komissio toimittaa e alakohdassa tarkoitettun eurooppalaisen koordinaattorin kertomuksen Euroopan parlamentille ja asianomaisille ryhmille.

3. Eurooppalainen koordinaattori valitaan avoimen, syrjimättömän ja läpinäkyvän menettelyn jälkeen sen mukaan, miten paljon kokemusta ehdokkaalla on hänelle kyseessä olevissa hankkeissa annettavista erityistehtävistä.
4. Eurooppalaisen koordinaattorin nimeämispäätöksessä esitetään tehtävänmääritys, johon sisältyvät toimeksiannon kesto, erityistehtävät ja niihin liittyvät määräajat, sekä noudatettavat menetelmät. Koordinointitoimien on oltava oikeassa suhteessa hankkeiden monimutkaisuuteen ja arvioituihin kustannuksiin.
5. Asianomaisten jäsenvaltioiden on toimittava täysin yhteistyössä eurooppalaisen koordinaattorin kanssa hänen toteuttaessaan 2 ja 4 kohdassa tarkoitettuja tehtäviä.

III LUKU

Lupien myöntäminen ja yleisön osallistuminen

7 artikla

Unionin luettelossa olevien hankkeiden ensisijainen asema

1. Unionin luettelon hyväksymisellä vahvistetaan lupaprosessissa annettavia päätöksiä varten unionin luettelossa olevien hankkeiden olevan välttämättömiä energiapolitiikan ja ilmaston kannalta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta hankkeen täsmällistä sijaintia, reititystä tai teknologiaa.

Tätä kohtaa ei sovelleta kilpaileviin hankkeisiin tai hankkeisiin, jotka eivät ole saavuttaneet riittävää kypsyyttä liitteessä III olevan 2 jakson 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettun hankekohtaisen kustannus-hyötyanalyysin esittämiseksi.

2. Unionin luettelossa oleviin hankkeisiin liittyvien hakemusasiakirjojen tehokkaan hallinnollisen käsittelyn varmistamiseksi hankkeen toteuttajien ja kaikkien asianomaisten viranomaisten on varmistettava, että nämä asiakirjat käsitellään mahdollisimman nopeasti unionin oikeuden ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

3. Unionin luettelossa olevat hankkeet on asetettava korkeimpaan mahdolliseen asemaan kansallisessa tärkeysjärjestyksessä, jos tällainen asema on olemassa kansallisessa lainsäädännössä, ja niitä on käsiteltävä asianmukaisesti lupaprosesseissa ja, jos kansallisessa lainsäädännössä niin säädetään, alueidenkäytön suunnittelussa, mukaan lukien ympäristöarviointeihin liittyvät prosessit, siten kuin tällaisesta käsittelystä säädetään vastaavan tyyppisiin energiainfrastruktuureihin sovellettavassa kansallisessa lainsäädännössä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta unionin oikeudessa säädettyjä velvoitteita.

4. Kaikki unionin luettelossa oleviin hankkeisiin liittyvät riitojenratkaisumenettelyt, oikeustoimet, muutoksenhaut ja oikeussuojakeinot kansallisissa tuomioistuimissa tai paneeleissa, mukaan lukien sovittelut tai väliesmenettelyt, jos tällaisia on olemassa kansallisessa lainsäädännössä, on katsottava kiireellisiksi, jos ja siinä määrin kuin tällaisista kiireellisistä menettelyistä säädetään kansallisessa lainsäädännössä.

5. Jäsenvaltioiden on arvioitava, ottaen asianmukaisesti huomioon komission unionin luettelossa olevien hankkeiden ympäristöarviointimenettelyjen yksinkertaistamisesta antaman voimassa olevan ohjeistuksen, mitkä lainsäädäntötoimenpiteet ja muut toimenpiteet ovat tarpeen ympäristöarviointimenettelyjen yksinkertaistamiseksi ja niiden yhdenmukaisen soveltamisen varmistamiseksi, ja niiden on ilmoitettava komissiolle kyseisen arvioinnin tulos.

6. Jäsenvaltioiden on viimeistään 24 päivänä maaliskuuta 2023 toteutettava 5 kohdan mukaisesti määrittämänsä muut kuin lainsäädäntötoimenpiteet.

7. Jäsenvaltioiden on viimeistään 24 päivänä kesäkuuta 2023 toteutettava 5 kohdan mukaisesti määrittämänsä lainsäädäntötoimenpiteet. Kyseiset lainsäädäntötoimenpiteet eivät rajoita unionin lainsäädännössä säädettyjen velvoitteiden soveltamista.

8. Direktiivin 92/43/ETY 6 artiklan 4 kohdan ja direktiivin 2000/60/EY 4 artiklan 7 kohdan mukaisten ympäristövaiikutusten osalta unionin luettelossa olevien hankkeiden on katsottava olevan yleisen edun mukaisia energiapolitiikan kannalta ja niiden voidaan katsoa olevan erittäin tärkeän yleisen edun mukaisia edellyttäen, että kaikki kyseisissä direktiiveissä säädetty edellytykset täyttyvät.

Jos direktiivin 92/43/ETY mukaisesti vaaditaan komission lausunto, komissio ja tämän asetuksen 9 artiklassa tarkoitettu kansallinen toimivaltainen viranomainen varmistavat, että hankkeeseen liittyvää erittäin tärkeää yleistä etua koskeva päätös tehdään tämän asetuksen 10 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädettyissä määräajoissa.

Tätä kohtaa ei sovelleta kilpaileviin hankkeisiin tai hankkeisiin, jotka eivät ole saavuttaneet riittävää kypsyyttä liitteessä III olevan 2 jakson 1 kohdan d alakohdassa tarkoitetun hankekohtaisen kustannus-hyötyanalyysin esittämiseksi.

8 artikla

Lupaprosessin järjestäminen

1. Kunkin jäsenvaltion on viimeistään 23 päivänä kesäkuuta 2022 saatettava tarvittaessa ajan tasalle sellaisen kansallisen toimivaltaisen viranomaisen nimeäminen, joka on vastuussa unionin luettelossa olevien hankkeiden lupaprosessin helpottamisesta ja koordinoinnista.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun kansallisen toimivaltaisen viranomaisen vastuut tai siihen liittyvät tehtävät voidaan siirtää toiselle viranomaiselle tai ne voi hoitaa kyseinen toinen viranomainen tietyn unionin luettelossa olevan hankkeen tai tietyn unionin luettelossa olevien hankkeiden luokan osalta edellyttäen, että

- a) kansallinen toimivaltainen viranomainen ilmoittaa siirrosta komissiolle ja joko kansallinen toimivaltainen viranomainen tai hankkeen toteuttaja julkaisee tätä koskevat tiedot 9 artiklan 7 kohdassa tarkoitettulla verkkosivustolla;
- b) vain yksi viranomainen on vastuussa tietystä unionin luettelossa olevasta hankkeesta ja toimii hankkeen toteuttajan ainoana yhteyspisteenä prosessissa, jossa annetaan kattava päätös tietystä unionin luettelossa olevasta hankkeesta, sekä koordinoi kaikkien asiaankuuluvien asiakirjojen ja tietojen toimittamista.

Kansallinen toimivaltainen viranomainen voi säilyttää itsellään vastuun määräaikojen vahvistamisesta, sanotun kuitenkin rajoittamatta 10 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädettyjen määräaikojen soveltamista.

3. Kansallisen toimivaltaisen viranomaisen on helpotettava kattavan päätöksen antamista, sanotun kuitenkin rajoittamatta asiaa koskevien unionin ja kansainvälisen oikeuden ja, siltä osin kuin se ei ole niiden kanssa ristiriidassa, kansallisen lainsäädännön vaatimusten soveltamista. Kattava päätös on annettava 10 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädettyissä määräajoissa ja noudattaen jotakin seuraavista järjestelmistä:

- a) Integroitu järjestelmä:

Kansallinen toimivaltainen viranomainen antaa kattavan päätöksen, ja se on ainoa lakisääteisestä lupamenettelystä seuraava oikeudellisesti sitova päätös. Jos hankkeeseen liittyy muita viranomaisia, ne voivat kansallisen lainsäädännön mukaisesti antaa menettelyn yhteydessä lausuntonsa, joka kansallisen toimivaltaisen viranomaisen on otettava huomioon.

- b) Koordinoitu järjestelmä:

Kattava päätös sisältää useita eri asianomaisten viranomaisten antamia yksittäisiä oikeudellisesti sitovia päätöksiä, joiden antamista kansallinen toimivaltainen viranomainen koordinoi. Kansallinen toimivaltainen viranomainen voi perustaa työryhmän, jossa ovat edustettuina kaikki asianomaiset viranomaiset, laatiakseen lupaprosessille yksityiskohtaisen aikataulun 10 artiklan 6 kohdan b alakohdan mukaisesti sekä seuratakseen ja koordinoidakseen sen täytäntöönpanoa. Kansallisen toimivaltaisen viranomaisen on muita asianomaisia viranomaisia kuultuaan, soveltuvin osin kansallisen lainsäädännön mukaisesti ja rajoittamatta 10 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädettyjen määräaikojen soveltamista, vahvistettava tapauskohtaisesti kohtuullinen määräaika, jonka kuluessa yksittäiset päätökset on annettava. Kansallinen toimivaltainen viranomainen voi tehdä yksittäisen päätöksen toisen asianomaisen kansallisen viranomaisen puolesta,

jos mainittu viranomais ei anna päätöstään määräajassa eikä viivästyä voida asianmukaisesti perustella; jos kansallisessa lainsäädännössä niin säädetään ja siinä määrin kuin tämä on unionin oikeuden mukaista, kansallinen toimivaltainen viranomais voi myös katsoa, että toinen asianomainen kansallinen viranomais on joko hyväksynyt tai hylännyt hankkeen, jos mainittu viranomais ei anna päätöstään määräajassa. Jos kansallisessa lainsäädännössä niin säädetään, kansallinen toimivaltainen viranomais voi jättää ottamatta huomioon toisen asianomaisen kansallisen viranomaisen yksittäisen päätöksen, jos se katsoo, ettei kyseinen kansallinen viranomais ole esittänyt riittävää näyttöä päätöksen perusteluiksi; kansallisen toimivaltaisen viranomaisen on tällöin varmistettava, että asiaa koskevia unionin ja kansainvälisen oikeuden vaatimuksia noudatetaan, ja perusteltava päätöksensä asianmukaisesti.

c) Yhteistyöhön perustuva järjestelmä:

Kansallinen toimivaltainen viranomais koordinoi kattavan päätöksen antamista. Kansallisen toimivaltaisen viranomaisen on muita asianomaisia viranomaisia kuultuaan, soveltuvin osin kansallisen lainsäädännön mukaisesti sekä rajoittamatta 10 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädettyjen määräaikojen soveltamista, vahvistettava tapauskohtaisesti kohtuullinen määräaika, jonka kuluessa yksittäiset päätökset on annettava. Sen on seurattava, että asianomaiset viranomaiset noudattavat määräaikoja.

Jäsenvaltioiden on pantava järjestelmät täytäntöön tavalla, joka kansallisen lainsäädännön mukaisesti edistää kattavan päätöksen antamista mahdollisimman tehokkaasti ja viiveettä.

Asianomaisten viranomaisten toimivalta voi joko sisältyä 1 kohdan mukaisesti nimetyn kansallisen toimivaltaisen viranomaisen toimivaltaan, tai asianomaiset viranomaiset voivat tietyssä määrin säilyttää riippumattoman toimivaltansa sen mukaan, minkä lupajärjestelmän jäsenvaltio on tämän kohdan mukaisesti valinnut helpottaakseen kattavan päätöksen antamista, ja tehdä sen mukaisesti yhteistyötä kansallisen toimivaltaisen viranomaisen kanssa.

Jos jokin asianomainen viranomais ei usko voivansa antaa yksittäistä päätöstä asetetussa määräajassa, kyseisen viranomaisen on ilmoitettava asiasta välittömästi kansalliselle toimivaltaiselle viranomaiselle ja perusteltava viivästyä asianmukaisesti. Kansallisen toimivaltaisen viranomaisen on tämän jälkeen asetettava uusi määräaika, jonka kuluessa kyseinen yksittäinen päätös on annettava, noudattaen 10 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädettyjä yleisiä määräaikoja.

Jäsenvaltioiden on valittava jokin ensimmäisen alakohdan a, b ja c alakohdassa tarkoitetuista kolmesta järjestelmästä helpottaakseen ja koordinoidakseen menettelyjään ja otettava käyttöön järjestelmä, joka on niille niiden suunnittelu- ja lupaprosessien kansalliset erityispiirteet huomioon ottaen kaikkein toimivin. Jos jäsenvaltio valitsee yhteistyöhön perustuvan järjestelmän, sen on ilmoitettava komissiolle päätöksensä perustelut.

4. Jäsenvaltiot voivat soveltaa 3 kohdassa säädettyjä järjestelmiä maalla ja merellä toteutettaviin unionin luettelossa oleviin hankkeisiin.

5. Kun unionin luettelossa oleva hanke edellyttää päätösten tekemistä kahdessa tai useammassa jäsenvaltiossa, asianomaisten kansallisten toimivaltaisten viranomaisten on toteutettava kaikki tarvittavat toimet varmistaakseen tehokkaan ja toimivan keskinäisen yhteistyön ja viestinnän, mukaan lukien 10 artiklan 6 kohdassa tarkoitettut toimet. Jäsenvaltioiden on pyrittävä toteuttamaan yhteisiä menettelyjä, etenkin ympäristövaikutusten arvioinnissa.

6. Niiden asianomaisten jäsenvaltioiden kansallisten toimivaltaisten viranomaisten, jotka osallistuvat hankkeeseen, joka kuuluu johonkin 5 liitteessä I olevassa 2 jaksossa esitetyistä ensisijaisista offshore-verkkokäytävistä, on yhdessä nimettävä keskuudestaan hankkeen toteuttajille kutakin hanketta varten yhteinen yhteyspiste, joka on vastuussa hankkeiden lupien myöntämistä koskevan tietojenvaihdon helpottamisesta kansallisten toimivaltaisten viranomaisten välillä, jotta voidaan helpottaa hankkeen lupaprosessia ja hanketta koskevien päätösten antamista asianomaisissa kansallisissa toimivaltaisissa viranomaisissa. Yhteiset yhteyspisteet voivat toimia tietovarastona, johon kootaan kaikki hankkeisiin liittyvät olemassa olevat asiakirjat.

9 artikla

Avoimuus ja yleisön osallistuminen

1. Jäsenvaltion tai kansallisen toimivaltaisen viranomaisen on viimeistään 24 päivänä lokakuuta 2023, soveltuvin osin yhteistyössä muiden asianomaisten viranomaisten kanssa, julkaistava unionin luettelossa oleviin hankkeisiin sovellettavaa lupaprosessia käsittelevä päivitetty menettelykäsikirja, joka sisältää vähintään liitteessä VI olevassa 1 kohdassa esitetyt tiedot. Käsikirja ei ole oikeudellisesti sitova, mutta siinä on viitattava asiaa koskeviin säännöksiin tai siinä on oltava lainauksia niistä. Kansallisten toimivaltaisten viranomaisten on tapauksen mukaan tehtävä yhteistyötä ja haettava synergioita naapurimaiden viranomaisten kanssa hyvien käytäntöjen vaihtamiseksi ja lupaprosessin helpottamiseksi, erityisesti menettelykäsikirjan laatimista varten.

2. Kaikkien lupaprosessiin osallistuvien osapuolten on noudatettava liitteessä VI olevassa 3 kohdassa esitettyjä yleisön osallistumista koskevia periaatteita, sanotun kuitenkaan rajoittamatta ympäristölainsäädännön sekä mahdollisten Århusin yleissopimuksen, Espoon yleissopimuksen ja asiaa koskevan unionin oikeuden mukaisten vaatimusten soveltamista.

3. Hankkeen toteuttajan on laadittava yleisön osallistumista koskeva toimintamalli ja toimitettava se kansalliselle toimivaltaiselle viranomaiselle kolmen kuukauden ohjeellisen ajanjakson kuluessa 10 artiklan 3 kohdan mukaisesta lupaprosessin alkamisajankohdasta tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettussa käsikirjassa kuvattua menettelyä noudattaen ja liitteessä VI esitettyjen suuntaviivojen mukaisesti. Kansallisen toimivaltaisen viranomaisen on hyväksyttävä yleisön osallistumista koskeva toimintamalli tai pyydettyä tekemään siihen mukautuksia kolmen kuukauden kuluessa sen vastaanottamisesta ottaen huomioon kaikki lupaprosessin aloittamista edeltäneet yleisön osallistumisen ja kuulemisen muodot, siltä osin kuin tällaisessa yleisön osallistumisessa ja kuulemisessa on täytetty tämän artiklan vaatimukset.

Jos hankkeen toteuttaja aikoo tehdä merkittäviä muutoksia yleisön osallistumista koskevaan hyväksytyyn toimintamalliin, sen on ilmoitettava asiasta kansalliselle toimivaltaiselle viranomaiselle. Kansallinen toimivaltainen viranomainen voi tässä tapauksessa pyytää mukautuksia.

4. Jollei kansallisessa lainsäädännössä jo edellytetä tätä saman tasoisten tai tiukempien vaatimusten mukaisesti, hankkeen toteuttajan tai, jos kansallisessa lainsäädännössä niin edellytetään, kansallisen toimivaltaisen viranomaisen on toteutettava vähintään yksi julkinen kuuleminen ennen kuin hankkeen toteuttaja toimittaa lopulliset ja kattavat hakemusasiakirjat kansalliselle toimivaltaiselle viranomaiselle 10 artiklan 7 kohdan mukaisesti. Tämä julkinen kuuleminen ei vaikuta mahdollisiin lupahakemuksen jättämisen jälkeen direktiivin 2011/92/EU 6 artiklan 2 kohdan nojalla toteutettaviin julkisiin kuulemisiin. Julkisessa kuulemisessa on tiedotettava liitteessä VI olevan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitetuille sidosryhmille hankkeesta varhaisessa vaiheessa ja autettava määrittämään sopivin sijainti, reititys tai teknologia, tapauksen mukaan myös hankkeeseen liittyvien ilmastonmuutokseen sopeutumista koskevien näkökohtien kannalta, kaikki unionin ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti merkitykselliset vaikutukset sekä hakemusasiakirjoissa käsiteltävät asiaan liittyvät kysymykset. Julkisessa kuulemisessa on noudatettava liitteessä VI olevassa 5 kohdassa esitettyjä vähimmäisvaatimuksia. Hankkeen toteuttajan on julkaistava tämän artiklan 7 kohdassa tarkoitettulla verkkosivustolla kertomus, jossa selvitetään, miten julkisissa kuulemisissa esitetyt näkemykset on otettu huomioon, osoittamalla hankkeen sijaintiin, reititykseen ja suunnitteluun tehdyt muutokset tai perustelemalla, miksi tällaisia näkemyksiä ei ole otettu huomioon, sanotun kuitenkaan rajoittamatta jäsenvaltioiden menettely- ja avoimuussääntöjen soveltamista.

Hankkeen toteuttajan on laadittava yhteenvetokertomus tuloksista, joita on saatu yleisön osallistumista koskevista toimista ennen hakemusasiakirjojen jättämistä, mukaan lukien ennen lupaprosessin aloittamista toteutetut toimet.

Hankkeen toteuttajan on toimitettava ensimmäisessä ja toisessa alakohdassa tarkoitetut kertomukset sekä hakemusasiakirjat kansalliselle toimivaltaiselle viranomaiselle. Kertomusten tulokset on otettava asianmukaisesti huomioon kattavassa päätöksessä.

5. Rajatylittävissä hankkeissa, joihin osallistuu vähintään kaksi jäsenvaltiota, 4 kohdan nojalla toteutettavat julkiset kuulemiset on järjestettävä kussakin asianomaisessa jäsenvaltiossa enintään kahden kuukauden kuluessa päivästä, jona ensimmäinen julkinen kuuleminen aloitettiin.

6. Hankkeissa, joilla on todennäköisesti merkittävä rajatylittävä vaikutus yhdessä tai useammassa naapurijäsenvaltiossa ja joihin sovelletaan direktiivin 2011/92/EU 7 artiklaa ja Espoon yleissopimusta, asiaa koskevat tiedot on asetettava kyseisten naapurijäsenvaltioiden kansallisten toimivaltaisten viranomaisten saataville. Kyseisten naapurijäsenvaltioiden kansallisten toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava tapauksen mukaan ilmoitusmenettelyssä, haluavatko ne tai muut asianomaiset viranomaiset osallistua asiaa koskeviin julkisiin kuulemismenettelyihin.

7. Hankkeen toteuttajan on perustettava hankkeelle erityinen verkkosivusto, jolla on tietoja yhteistä etua koskevasta hankkeesta, jolta on linkki komission verkkosivustolle ja 23 artiklassa tarkoitettulle avoimuusfoorumille ja joka täyttää liitteessä VI olevassa 6 kohdassa esitetyt vaatimukset, ja päivitettävä sitä säännöllisesti. Kaupallisesti arkaluonteiset tiedot on käsiteltävä luottamuksellisina.

Hankkeen toteuttajien on lisäksi julkaistava asiaa koskevia tietoja käyttäen muita yleisön saatavilla olevia asianmukaisia tiedotuskanavia.

10 artikla

Lupaprosessin kesto ja täytäntöönpano

1. Lupaprosessi koostuu seuraavista kahdesta menettelystä:

- a) hakemusta edeltävä menettely, joka kattaa ajanjakson lupaprosessin alkamisesta siihen, kun kansallinen toimivaltainen viranomainen hyväksyy jätetyt hakemusasiakirjat, ja joka toteutetaan 24 kuukauden ohjeellisen ajanjakson kuluessa; ja
- b) lakisääteinen lupamenettely, joka kattaa ajanjakson jätettyjen hakemusasiakirjojen hyväksymispäivästä kattavan päätöksen tekemiseen asti ja joka saa kestää enintään 18 kuukautta.

Sovellettaessa ensimmäisen alakohdan b alakohdan jäsenvaltiot voivat tapauksen mukaan säätää lakisääteisestä lupamenettelystä, joka on lyhyempi kuin 18 kuukautta.

2. Kansallisen toimivaltaisen viranomaisen on varmistettava, että edellä 1 kohdassa tarkoitettujen kahden menettelyn yhteenlaskettu kesto on enintään 42 kuukautta.

Jos kansallinen toimivaltainen viranomainen kuitenkin katsoo, että jompaakumpaa tai kumpaakaan menettelystä ei saada päätökseen 1 kohdassa säädettyissä määräajoissa, se voi ennen määräaikojen päättymistä ja tapauskohtaisesti jatkaa jompaakumpaa tai kumpaakin kyseisistä määräajoista. Kansallinen toimivaltainen viranomainen voi jatkaa näiden kahden menettelyn yhteenlaskettua kestoja enintään yhdeksällä kuukaudella, paitsi poikkeuksellisissa olosuhteissa.

Jos kansallinen toimivaltainen viranomainen jatkaa määräaikoja, sen on ilmoitettava asiasta asianomaiselle ryhmälle ja esitettävä sille toimenpiteet, jotka on toteutettu tai toteutetaan, jotta lupaprosessi saadaan päätökseen mahdollisimman vähäisellä viiveellä. Ryhmä voi pyytää, että kansallinen toimivaltainen viranomainen raportoi säännöllisesti asiassa saavutetusta edistymisestä ja mahdollisten viivästysten syistä.

3. Lupaprosessin alkamisajankohdan vahvistamiseksi hankkeen toteuttajien on ilmoitettava hankkeesta kirjallisesti kunkin asianomaisen jäsenvaltion kansalliselle toimivaltaiselle viranomaiselle ja liitettävä ilmoitukseen kohtuullisen yksityiskohtainen kuvaus hankkeesta.

Kansallisen toimivaltaisen viranomaisen on kolmen kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta vahvistettava ilmoitus vastaanotetuksi tai, jos se ei katso hankkeen olevan riittävän kypsä lupaprosessiin, hylättävä se kirjallisesti, myös muiden asianomaisten viranomaisten puolesta. Kansallisen toimivaltaisen viranomaisen on perusteltava päätöksensä ilmoituksen hylkäämisestä, myös muiden asianomaisten viranomaisten puolesta. Lupaprosessin alkamisajankohta on päivä, jona kansallinen toimivaltainen viranomainen allekirjoittaa vastaanottoilmoituksen. Jos hanke koskee kahta tai useampaa jäsenvaltiota, lupaprosessin alkamisajankohta on päivä, jona asianomainen kansallinen toimivaltainen viranomainen hyväksyy viimeisen ilmoituksen.

Kansallisten toimivaltaisen viranomaisten on varmistettava, että lupaprosessia nopeutetaan tämän luvun mukaisesti kussakin yhteistä etua koskevien hankkeiden luokassa. Kansallisten toimivaltaisen viranomaisten on tätä varten mukautettava lupaprosessin alkamista sekä jätettyjen hakemusasiakirjojen hyväksymistä koskevia vaatimuksiaan siten, että ne soveltuvat hankkeisiin, joissa hankkeen luonteen, mittakaavan tai kansallisen lainsäädännön mukaisen ympäristöarviointia koskevan vaatimuksen puuttumisen vuoksi saatetaan edellyttää vähemmän valtuutuksia ja hyväksyntöjä rakennusvalmiusvaiheeseen pääsemiseksi. Jäsenvaltiot voivat päättää, että tämän artiklan 1 ja 6 kohdassa tarkoitettua hakemusta edeltävää menettelyä ei edellytetä tässä alakohdassa tarkoitetuissa hankkeissa.

4. Kansallisten toimivaltaisten viranomaisten on otettava lupaprosessissa huomioon kaikki tietyn unionin luettelossa olevan hankkeen osalta ennen tämän artiklan mukaisen lupaprosessin alkamista laaditut pätevät selvitykset ja myönnetyt luvat tai valtuutukset, eivätkä ne saa edellyttää päällekkäisiä selvityksiä ja lupia tai valtuutuksia.

5. Jäsenvaltioissa, joissa yksinomaan suunniteltua hanketta varten toteutettua reitin tai sijainnin määrittystä, mukaan lukien verkkoinfrastruktuurien tiettyjen käytävien suunnittelu, ei voida sisällyttää prosessiin, jossa annetaan kattava päätös, vastaava päätös on tehtävä erillisen kuuden kuukauden ajanjakson kuluessa alkaen päivästä, jona hankkeen toteuttaja jättää lopulliset ja täydelliset hakemusasiakirjat.

Tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetuissa olosuhteissa 2 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettu pidennys lyhennetään kuuteen kuukauteen muissa kuin poikkeuksellisissa olosuhteissa, myös tässä kohdassa tarkoitettuna menettelyn osalta.

6. Hakemusta edeltävä menettely käsittää seuraavat toimet:

- a) kansallisen toimivaltaisen viranomaisen on mahdollisimman pian ja viimeistään kuuden kuukauden kuluttua 3 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesta ilmoituksesta määritettävä liitteessä VI olevan 1 kohdan e alakohdassa tarkoitettua tarkistuslistan perusteella ja tiiviissä yhteistyössä muiden asianomaisten viranomaisten kanssa ja tapauksen mukaan hankkeen toteuttajan ehdotuksen perusteella niiden kertomusten ja asiakirjojen soveltamisala sekä niiden tietojen yksityiskohtaisuus, jotka hankkeen toteuttajan on toimitettava osana hakemusasiakirjoja kattavan päätöksen hakemiseksi;
- b) kansallisen toimivaltaisen viranomaisen on tiiviissä yhteistyössä hankkeen toteuttajan ja muiden asianomaisten viranomaisten kanssa ja ottaen huomioon tämän kohdan a alakohdan mukaisesti toteutettujen toimien tulokset laadittava lupaprosessille yksityiskohtainen aikataulu liitteessä VI olevassa 2 kohdassa esitettyjen suuntaviivojen mukaisesti;
- c) kansallisen toimivaltaisen viranomaisen on hakemusasiakirjojen luonnoksen vastaanotettuaan tarvittaessa omasta puolestaan tai muiden asianomaisten viranomaisten puolesta pyydettävä hankkeen toteuttajaa toimittamaan a alakohdassa tarkoitettuihin pyydetyihin seikkoihin liittyvät puuttuvat tiedot.

Hakemusta edeltävä menettely sisältää hankkeen toteuttajien tarvittaessa laatimien ympäristöraporttien, mukaan lukien ilmastomuutokseen sopeutumista koskevat asiakirjat, valmistelun.

Toimivaltaisen viranomaisen on kolmen kuukauden kuluessa ensimmäisen alakohdan c alakohdassa tarkoitettujen puuttuvien tietojen toimittamisesta hyväksyttävä tarkastelua varten hakemus kirjallisena tai digitaalisilla alustoilla, jolloin alkaa 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettu lakisääteinen lupamenettely. Lisätietoja koskevia pyyntöjä voidaan esittää mutta vain siinä tapauksessa, että ne ovat muuttuneiden olosuhteiden vuoksi perusteltuja.

7. Hankkeen toteuttajan on varmistettava, että hakemusasiakirjat ovat täydelliset ja asianmukaiset, ja pyydettävä asiasta kansallisen toimivaltaisen viranomaisen lausunto mahdollisimman varhaisessa vaiheessa lupaprosessin aikana. Hankkeen toteuttajan on toimittava kaikilta osin yhteistyössä kansallisen toimivaltaisen viranomaisen kanssa tässä asetuksessa säädettyjen määräaikojen noudattamiseksi.

8. Jäsenvaltioiden on pyrittävä varmistamaan, että mahdolliset kansalliseen lainsäädäntöön tehdyt muutokset eivät pitkiä ennen kyseisten muutosten voimaantuloa aloitettuja lupaprosesseja. Nopeutetun lupaprosessin ylläpitämiseksi unionin luettelossa olevissa hankkeissa kansallisen toimivaltaisten viranomaisten on mukautettava asianmukaisesti tämän artiklan 6 kohdan b alakohdan mukaisesti vahvistettua aikataulua, jotta voidaan varmistaa mahdollisuuksien mukaan, että lupaprosessille tässä artiklassa säädettyjä määräaikoja ei ylitetä.

9. Tässä artiklassa säädetty määrääjat eivät rajoita unionin ja kansainvälisestä oikeudesta johtuvien velvoitteiden eivätkä hallinnollisten muutoksenhakumenettelyjen ja tuomioistuimissa toteutettavien oikeussuojakeinojen soveltamista.

Tässä artiklassa mille tahansa lupamenettelyistä säädetty määrääjat eivät rajoita jäsenvaltioiden asettamien lyhyempien määräaikojen soveltamista.

IV LUKU

Monialainen infrastruktuurien suunnittelu

11 artikla

Energiajärjestelmän laajuinen kustannus-hyötyanalyysi

1. Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON on laadittava luonnokset johdonmukaisiksi alakohtaisiksi menetelmiksi, mukaan lukien tämän artiklan 10 kohdassa tarkoitettu energia-alan verkko- ja markkinamalli, unionin tasolla yhdenmukaistetulle energiajärjestelmän laajuiselle kustannus-hyötyanalyysille, joka tehdään liitteessä II olevissa 1 kohdan a, b, d ja f alakohdassa ja 3 kohdassa esitettyihin energiainfrastruktuuriluokkiin kuuluvista unionin luettelossa olevista hankkeista.

Tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettujen menetelmien on laadittava liitteessä V vahvistettujen periaatteiden mukaisesti, niiden on perustuttava yhteisiin oletuksiin, jotka mahdollistavat hankkeiden vertailun, ja niiden on oltava johdonmukaisia vuoteen 2030 ulottuvien unionin ilmasto- ja energiatavoitteiden ja sen vuotta 2050 koskevan ilmastoneutraaliustavoitteen sekä liitteessä IV esitettyjen sääntöjen ja indikaattorien kanssa.

Tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettujen menetelmien on sovellettava kaikkien Sähkö-ENTSON asetuksen (EU) 2019/943 30 artiklan tai Kaasu-ENTSON asetuksen (EY) N:o 715/2009 8 artiklan nojalla laatimien myöhempien unionin laajuisten kymmenvuotisten verkon kehittämissuunnitelmien valmistelussa.

Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON on viimeistään 24 päivänä huhtikuuta 2023 julkaistava ja toimitettava jäsenvaltioille, komissiolle ja virastolle johdonmukaisten alakohtaisten menetelmiensä luonnokset sen jälkeen, kun ne ovat keränneet palautetta asianomaisilta sidosryhmiltä 2 kohdassa tarkoitettuna kuulemisprosessin aikana.

2. Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON on, ennen kuin ne toimittavat menetelmiensä luonnokset jäsenvaltioille, komissiolle ja virastolle 1 kohdan mukaisesti, julkaistava menetelmiensä alustavat luonnokset ja toteutettava laaja kuulemisprosessi sekä pyydyttävä suosituksia jäsenvaltioilta ja vähintään niiltä organisaatioilta, jotka edustavat kaikkia asianomaisia sidosryhmiä, mukaan lukien asetuksen (EU) 2019/943 52 artiklan nojalla perustettu unionin jakeluverkonhallitijoiden elin, jäljempänä 'EU DSO -elin', sähkö-, kaasu- ja vetymarkkinoilla toimivat yhteenliittymät, lämmityksen ja jäähdytyksen, hiilidioksidin talteenoton ja varastoinnin sekä hiilidioksidin talteenoton ja hyödyntämisen alan sidosryhmät, riippumattomat aggregaattorit, kulutusjoustoalan toimijat, energiatehokkuusratkaisuihin liittyvät organisaatiot, energia-alan kuluttajajärjestöt ja kansalaisyhteiskunnan edustajat, ja, jos se katsotaan aiheelliseksi, kansallisilta sääntelyviranomaisilta ja muilta kansallisilta viranomaisilta.

Mikä tahansa ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettu sidosryhmä voi antaa suosituksen kolmen kuukauden kuluessa mainitussa alakohdassa tarkoitettujen menetelmien alustavien luonnosten julkaisemisesta.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 401/2009⁽³¹⁾ 10 a artiklan nojalla perustettu ilmastonmuutosta käsittelevä eurooppalainen tieteellinen neuvottelukunta voi omasta aloitteestaan antaa lausunnon menetelmien luonnoksesta.

Jäsenvaltioiden ja ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettujen sidosryhmien on soveltuvin osin toimitettava ja asetettava julkisesti saataville suosituksensa ja ilmastonmuutosta käsittelevän eurooppalaisen tieteellisen neuvottelukunnan toimitettava ja asetettava julkisesti saataville lausuntonsa virastolle ja tapauksen mukaan Sähkö-ENTSONille ja Kaasu-ENTSONille.

Kuulemisprosessin on oltava avoin, viiveetön ja läpinäkyvä. Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON on laadittava ja julkistettava kertomus kuulemisprosessista.

⁽³¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 401/2009, annettu 23 päivänä huhtikuuta 2009, Euroopan ympäristökeskuksesta sekä ympäristöä koskevasta Euroopan tieto- ja seurantaverkostosta (EUVL L 126, 21.5.2009, s. 13).

Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON on perusteltava asianmukaisesti tapaukset, joissa ne eivät ole ottaneet huomioon jäsenvaltioilta tai sidosryhmiltä sekä kansallisilta viranomaisilta saatuja suosituksia tai ilmastomuutosta käsittelevän eurooppalaisen tieteellisen neuvottelukunnan lausuntoa tai ovat ottaneet ne vain osittain huomioon.

3. Virasto antaa kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun se on vastaanottanut menetelmien luonnokset sekä kuulemisprosessissa saadun palautteen ja kuulemista koskevan kertomuksen, lausunnon Sähkö-ENTSOlle ja Kaasu-ENTSOlle. Virasto antaa lausuntonsa tiedoksi Sähkö-ENTSOlle, Kaasu-ENTSOlle, jäsenvaltioille ja komissiolle sekä julkaisee sen verkkosivustollaan.

4. Jäsenvaltiot voivat toimittaa lausuntonsa Sähkö-ENTSOlle ja Kaasu-ENTSOlle sekä komissiolle kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun ne ovat vastaanottaneet menetelmien luonnokset. Komissio voi kuulemisen helpottamiseksi järjestää ryhmien erityisiä kokouksia, joissa keskustellaan menetelmien luonnoksista.

5. Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON on kolmen kuukauden kuluessa 3 ja 4 kohdassa tarkoitettujen viraston ja jäsenvaltioiden lausuntojen vastaanottamisesta muutettava menetelmiään siten, että niissä otetaan kaikilta osin huomioon viraston ja jäsenvaltioiden lausunnot, ja toimitettava ne sekä viraston lausunto komissiolle sen hyväksyntää varten. Komissio antaa päätöksensä kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun Sähkö-ENTSO ja Kaasu-ENTSO ovat toimittaneet sille menetelmänsä.

6. Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON on julkaistava menetelmänsä verkkosivustoillaan kahden viikon kuluessa komission 5 kohdan mukaisesti antamasta hyväksynnästä. Niiden on julkaistava vastaavat syöttötiedot ja muut merkitykselliset verkko-, kuormitus- ja markkinatiedot riittävän tarkassa muodossa, jollei kansallisen lainsäädännön mukaisista rajoituksista ja asiaa koskevista salassapitosopimuksista muuta johdu. Komissio ja virasto varmistavat, että ne ja mahdolliset muut osapuolet, jotka tekevät niiden puolesta analyyseja kyseisten tietojen pohjalta, käsittelevät saamiaan tietoja luottamuksellisina.

7. Menetelmät on päivitettävä ja niitä on parannettava säännöllisesti 1–6 kohdassa kuvattua menettelyä noudattaen. Niitä on erityisesti muutettava 10 kohdassa tarkoitettun energia-alan verkko- ja markkinamallin toimittamisen jälkeen. Virasto voi esittää tällaisia päivityksiä ja parannuksia koskevan pyynnön, joka sisältää asianmukaiset perustelut ja aikataulun, omasta aloitteestaan tai kansallisten sääntelyviranomaisten tai sidosryhmien asianmukaisesti perustellusta pyynnöstä ja kuultuaan virallisesti kaikkia 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuja asianomaisia sidosryhmiä edustavia organisaatioita ja komissiota. Viraston on julkaistava kansallisten sääntelyviranomaisten tai sidosryhmien pyynnöt sekä kaikki asiaa koskevat muut kuin kaupallisesti arkaluonteiset asiakirjat, joiden perusteella virasto on esittänyt päivitystä tai parannusta koskevan pyynnön.

8. Komissio varmistaa menetelmien kehittämisen unionin tasolla yhdenmukaistetulle energiajärjestelmän laajuiselle kustannus-hyötyanalyysille, joka tehdään liitteessä II olevissa 1 kohdan c ja e alakohdassa sekä 2, 4 ja 5 kohdassa esitettyihin energiainfrastruktuuriluokkiin kuuluvista hankkeista. Kyseisten menetelmien on oltava kustannusten ja hyötyjen suhteen yhteensopivia Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON kehittämien menetelmien kanssa. Virasto edistää kansallisten sääntelyviranomaisten tuella kyseisten menetelmien johdonmukaisuutta Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON laatimien menetelmien kanssa. Menetelmät on kehitettävä läpinäkyvästi, myös toteuttamalla jäsenvaltioiden ja kaikkien asianomaisten sidosryhmien laaja kuuleminen.

9. Virasto vahvistaa ja julkaisee joka kolmas vuosi indikaattorit ja vastaavat viitearvot liitteeseen II sisältyviin energiainfrastruktuuriluokkiin kuuluvien vertailukelpoisten hankkeiden yksikkökohtaisten investointikustannusten vertailua varten. Hankkeen toteuttajien on toimitettava pyydetyt tiedot kansallisille sääntelyviranomaisille ja virastolle.

Virasto julkaisee viimeistään 24 päivänä huhtikuuta 2023 ensimmäiset indikaattorit liitteessä II olevissa 1, 2 ja 3 kohdassa esitettyille energiainfrastruktuuriluokille, siltä osin kuin tietoja on saatavilla luotettavien indikaattorien ja viitearvojen laskemiseksi. Sähkö-ENTSO ja Kaasu-ENTSO voivat käyttää kyseisiä viitearvoja kustannus-hyötyanalyyseissa, jotka tehdään myöhempiä unionin laajuisia kymmenvuotisia verkon kehittämissuunnitelmia varten.

Virasto julkaisee viimeistään 24 päivänä huhtikuuta 2025 ensimmäiset indikaattorit liitteessä II olevissa 4 ja 5 kohdassa esitettyille energiainfrastruktuuriluokille.

10. Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON on viimeistään 24 päivänä kesäkuuta 2025, 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettujen sidosryhmien laajan kuulemisprosessin jälkeen, yhdessä toimitettava komissiolle ja virastolle johdonmukainen ja asteittain integroitu malli, jolla taataan johdonmukaisuus alakohtaisten menetelmien välillä yhteisten oletusten perusteella ja joka sisältää sähkön, kaasun ja vedyn siirtoinfrastruktuurin sekä varastot, nesteytetyn maakaasun ja elektrolyysilaitteet sekä kattaa liitteessä I esitetyt energiainfrastruktuurien ensisijaiset käytävät ja alueet ja joka on laadittu liitteessä V vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.

11. Edellä 10 kohdassa tarkoitetun mallin on katettava vähintään asianomaisten alojen keskinäiset yhteydet kaikissa infrastruktuurien suunnittelun vaiheissa, etenkin skenaarioissa, teknologioissa ja alueellisessa resoluutiossa, infrastruktuuri-
puutteiden määrityksessä erityisesti rajatylittävän kapasiteetin osalta ja hankkeiden arvioinnissa.

12. Kun komissio on hyväksynyt 10 kohdassa tarkoitetun mallin 1–5 kohdassa säädettyä menettelyä noudattaen, malli sisällytetään 1 kohdassa tarkoitettuihin menetelmiin, joita on muutettava vastaavasti.

13. Malli ja johdonmukaiset alakohtaiset kustannus-hyötyanalyysin menetelmät on päivitettävä vähintään joka viides vuosi alkaen siitä, kun ne hyväksytään 10 kohdan mukaisesti, ja tarvittaessa useammin 7 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

12 artikla

Skenaariot kymmenvuotisia verkon kehittämissuunnitelmia varten

1. Toteutettuaan laajan kuulemisprosessin, jossa ovat mukana komissio, jäsenvaltiot, Sähkö-ENTSO, Kaasu-ENTSO, EU DSO -elin ja vähintään ne organisaatiot, jotka edustavat sähkö-, kaasu- ja vetymarkkinoilla toimivia yhteenliittyviä, lämmityksen ja jäähdytyksen, hiilidioksidin talteenoton ja varastoinnin sekä hiilidioksidin talteenoton ja hyödyntämisen alan sidosryhmiä, riippumattomia aggregaattoreita, kulutusjoustoalan toimijoita, energiatehokkuusratkaisuihin liittyviä organisaatioita, energia-alan kuluttajajärjestöjä ja kansalaisyhteiskunnan edustajia, virasto julkaisee viimeistään 24 päivänä tammikuuta 2023 puiteohjeet yhteisille skenaarioille, jotka Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON on määrä kehittää. Puiteohjeet on päivitettävä säännöllisesti tarpeen mukaan.

Puiteohjeissa on vahvistettava kriteerit skenaarioiden läpinäkyvää, syrjimätöntä ja luotettavaa kehittämistä varten infrastruktuurien arviointia ja verkon kehittämisen suunnittelua koskevat parhaat käytännöt huomioon ottaen. Puiteohjeilla on myös pyrittävä varmistamaan, että taustalla olevat Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON skenaariot ovat kaikilta osin energiatehokkuus etusijalle -periaatteen sekä vuoteen 2030 ulottuvien unionin energia- ja ilmastotavoitteiden ja sen vuotta 2050 koskevan ilmastoneutraaliustavoitteen mukaisia, ja niissä on otettava huomioon viimeisimmät saatavilla olevat komission skenaariot sekä tapauksen mukaan kansalliset energia- ja ilmastosuunnitelmat.

Ilmastonmuutosta käsittelevä eurooppalainen tieteellinen neuvottelukunta voi omasta aloitteestaan antaa palautetta siitä, miten varmistetaan, että skenaarioissa noudatetaan vuoteen 2030 ulottuvia unionin energia- ja ilmastotavoitteita ja sen vuotta 2050 koskevaa ilmastoneutraaliustavoitetta. Virasto ottaa kyseisen palautteen asianmukaisesti huomioon ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetuissa puiteohjeissa.

Virasto perustelee asianmukaisesti tapaukset, joissa se ei ole ottanut huomioon jäsenvaltioilta, sidosryhmiltä ja ilmastonmuutosta käsittelevältä eurooppalaiselta tieteelliseltä neuvottelukunnalta saatuja suosituksia tai on ottanut ne vain osittain huomioon.

2. Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON on noudatettava viraston puiteohjeita kehittäessään unionin laajuisissa kymmenvuotisissa verkon kehittämissuunnitelmissa käytettäviä yhteisiä skenaarioita.

Yhteisiin skenaarioihin on sisällytettävä myös pitkän aikavälin näkymät vuoteen 2050 saakka ja tapauksen mukaan välivaiheita.

3. Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON on kutsuttava organisaatiot, jotka edustavat kaikkia asianomaisia sidosryhmiä, mukaan lukien EU DSO -elin, sähkö-, kaasu- ja vetymarkkinoilla toimivat yhteenliittymät, lämmityksen ja jäähdytyksen, hiilidioksidin talteenoton ja varastoinnin sekä hiilidioksidin talteenoton ja hyödyntämisen alan sidosryhmät, riippumattomat aggregaattorit, kulutusjoustoalan toimijat, energiatehokkuusratkaisuihin liittyvät organisaatiot, energia-alan kuluttajajärjestöt ja kansalaisyhteiskunnan edustajat, osallistumaan skenaarioiden kehittämisprosessiin, erityisesti kun on kyse keskeisistä osatekijöistä, kuten oletuksista ja siitä, miten ne otetaan huomioon skenaariotiedoissa.

4. Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON on julkaistava luonnos yhteisiä skenaarioita koskevaksi kertomukseksi ja toimitettava se virastolle, jäsenvaltioille ja komissiolle lausuntoa varten.

Ilmastonmuutosta käsittelevä eurooppalainen tieteellinen neuvottelukunta voi omasta aloitteestaan antaa lausunnon yhteisiä skenaarioita koskevasta kertomuksesta.

5. Virasto toimittaa kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun se on vastaanottanut yhteisiä skenaarioita koskevan kertomuksen luonnoksen sekä kuulemisprosessissa saadun palautteen ja palautteen huomioon ottamista koskevan kertomuksen, Sähkö-ENTSOlle, Kaasu-ENTSOlle, jäsenvaltioille ja komissiolle lausuntonsa siitä, onko skenaarioissa noudatettu 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuja puiteohjeita, mukaan lukien muutoksia koskevat mahdolliset suositukset.

Ilmastonmuutosta käsittelevä eurooppalainen tieteellinen neuvottelukunta voi samassa määräajassa antaa omasta aloitteestaan lausunnon siitä, ovatko skenaariot yhteensopivia vuoteen 2030 ulottuvien unionin energia- ja ilmastotavoitteiden ja sen vuotta 2050 koskevan ilmastoneutraaliustavoitteen kanssa.

6. Komissio hyväksyy kolmen kuukauden kuluessa 5 kohdassa tarkoitettun lausunnon vastaanottamisesta yhteisiä skenaarioita koskevan kertomuksen luonnoksen ottaen huomioon viraston ja jäsenvaltioiden lausunnot tai pyytää Sähkö-ENTSOa ja Kaasu-ENTSOa muuttamaan sitä.

Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON on perusteltava, miten komissiolta saatu muutospyyntö on otettu huomioon.

Jos komissio ei hyväksy yhteisiä skenaarioita koskevaa kertomusta, se antaa Sähkö-ENTSOlle ja Kaasu-ENTSOlle perustellun lausunnon.

7. Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON on julkaistava yhteisiä skenaarioita koskeva kertomus verkkosivustoillaan kahden viikon kuluessa siitä, kun se on hyväksytty 6 kohdan mukaisesti. Niiden on myös julkaistava vastaavat syöttö- ja tulostiedot riittävän selkeässä ja tarkassa muodossa, jotta kolmas osapuoli voi toisintaa tulokset, ottaen asianmukaisesti huomioon kansallisen lainsäädännön ja asiaa koskevat salassapitosopimukset sekä arkaluonteiset tiedot.

13 artikla

Infrastruktuuripuiteiden määrittäminen

1. Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON on kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun yhteisiä skenaarioita koskeva kertomus on hyväksytty 12 artiklan 6 kohdan mukaisesti, ja sen jälkeen joka toinen vuosi julkaistava unionin laajuisten kymmenvuotisten verkon kehittämissuunnitelmien yhteydessä laaditut infrastruktuuripuitteita koskevat kertomukset.

Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON on infrastruktuuripuitteita arvioidessaan perustettava analyysinsä 12 artiklan nojalla vahvistettuihin skenaarioihin, pantava täytäntöön energiatehokkuus etusijalle -periaate ja tarkasteltava ensisijaisesti kaikkia asiaankuuluvia vaihtoehtoja uusille infrastruktuureille. Infrastruktuuripuiteiden arvioinnissa on uusia infrastruktuuriratkaisuja tarkasteltaessa otettava huomioon kaikki asiaan liittyvät kustannukset, mukaan lukien verkon vahvistukset.

Infrastruktuuripuiteiden arvioinnissa on erityisesti keskityttävä niihin infrastruktuuripuitteisiin, jotka saattavat vaikuttaa vuoteen 2030 ulottuvien unionin energia- ja ilmastotavoitteiden ja sen vuotta 2050 koskevan ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttamiseen.

Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON on ennen kertomustensa julkaisemista toteutettava laaja kuulemisprosessi, jossa ovat mukana kaikki asianomaiset sidosryhmät, mukaan lukien EU DSO -elin, sähkö-, kaasu- ja vetymarkkinoilla toimivat yhteenliittymät, lämmityksen ja jäähdytyksen, hiilidioksidin talteenoton ja varastoinnin sekä hiilidioksidin talteenoton ja hyödyntämisen alan sidosryhmät, riippumattomat aggregaattorit, kulutusjoustoalan toimijat, energiatehokkuusratkaisuihin liittyvät organisaatiot, energia-alan kuluttajajärjestöt, kansalaisyhteiskunnan edustajat, virasto ja kaikkien niiden jäsenvaltioiden edustajat, jotka ovat osa liitteessä I esitettyjä asiaankuuluvia energiainfrastruktuurien ensisijaisia käytäviä.

2. Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON on toimitettava infrastruktuuripuitteita koskevien kertomustensa luonnokset virastolle ja komissiolle sekä jäsenvaltioille lausuntoa varten.

3. Viraston on kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun se on vastaanottanut infrastruktuuripuutteita koskevan kertomuksen sekä kuulemisprosessissa saadun palautteen ja palautteen huomioon ottamista koskevan kertomuksen, toimitettava lausuntonsa Sähkö-ENTSOlle tai Kaasu-ENTSOlle, komissiolle ja jäsenvaltioille ja asetettava se julkisesti saataville.
4. Komissio laatii lausuntonsa ottaen huomioon 3 kohdassa tarkoitetun viraston lausunnon ja jäsenvaltioilta saadun palautteen ja toimittaa sen Sähkö-ENTSOlle ja Kaasu-ENTSOlle kolmen kuukauden kuluessa viraston lausunnon vastaanottamisesta.
5. Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON on mukautettava infrastruktuuripuutteita koskevia kertomuksiaan ottaen asianmukaisesti huomioon viraston lausunnon sekä komission ja jäsenvaltioiden lausuntojen mukaisesti ja asetettava ne julkisesti saataville.

V LUKU

Offshore-verkot uusiutuvan energian integrointia varten

14 artikla

Offshore-verkkojen suunnittelu

1. Jäsenvaltioiden on viimeistään 24 päivänä tammikuuta 2023 komission tuella sekä niiden liitteessä I olevassa 2 jaksossa esitettyjen ensisijaisten offshore-verkkokäytävien puitteissa, kunkin alueen erityispiirteet ja kehityksen huomioon ottaen, tehtävä ei-sitova sopimus yhteistyöstä, joka koskee tavoitteita kullakin merialueella vuoteen 2050 mennessä käyttöön otettavalle uusiutuvan energian offshore-tuotannolle ja vuosiksi 2030 ja 2040 asetettuja välitavoitteita, niiden kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien ja kullakin merialueella olevan uusiutuvan energian offshore-tuotantopotentiaalin mukaisesti.

Tällainen ei-sitova sopimus tehdään kirjallisesti kustakin jäsenvaltioiden alueeseen liittyvästä merialueesta, eikä se vaikuta jäsenvaltioiden oikeuteen kehittää hankkeita niiden aluemerellä ja talousvyöhykkeellä. Komissio antaa ohjeistusta kyseisten ei-sitovien sopimusten tekemiseksi ryhmissä.

2. Sähkö-ENTSON on viimeistään 24 päivänä tammikuuta 2024 ja osana kutakin kymmenvuotisen verkon kehittämissuunnitelmaa, asianomaisten siirtoverkonhaltijoiden, kansallisten sääntelyviranomaisten, jäsenvaltioiden ja komission osallistuessa työhön sekä tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetun ei-sitovan sopimuksen mukaisesti, laadittava ja julkaistava erillisenä kertomuksena, joka on osa unionin laajuista kymmenvuotista verkon kehittämissuunnitelmaa, korkean tason strategisia ja integroituja offshore-verkon kehittämissuunnitelmia kullekin merialueelle liitteessä I tarkoitettujen ensisijaisten offshore-verkkokäytävien mukaisesti ottaen huomioon ympäristönsuojelun ja meren muut käyttötarkoitukset.

Kehitettäessä korkean tason strategisia ja integroituja offshore-verkon kehittämissuunnitelmia 1 kohdassa säädettyssä määräajassa Sähkö-ENTSON on otettava huomioon 1 kohdassa tarkoitetut ei-sitovat sopimukset unionin laajuisen kymmenvuotisen verkon kehittämissuunnitelman skenaarioiden kehittämistä varten.

Kyseisissä korkean tason strategisissa ja integroiduissa offshore-verkon kehittämissuunnitelmissa on esitettävä offshore-tuotantokapasiteettien potentiaalia koskevat korkean tason näkymät ja niistä aiheutuvat offshore-verkkojen tarpeet, mukaan lukien mahdolliset rajayhdysjohtoja, hybridihankkeita, radiaalisia yhteyksiä, vahvistuksia ja vety-infrastruktuuria koskevat tarpeet.

3. Korkean tason strategisten ja integroitujen offshore-verkon kehittämissuunnitelmien on oltava johdonmukaisia asetuksen (EU) 2019/943 34 artiklan 1 kohdan nojalla julkaistujen alueellisten investointisuunnitelmien kanssa, ja ne on integroitava unionin laajuisiin kymmenvuotisiin verkon kehittämissuunnitelmiin, jotta voidaan varmistaa maalla ja merellä sijaitsevien verkkojen suunnittelun yhtenäinen kehittäminen sekä tarvittavat vahvistukset.

4. Jäsenvaltioiden on viimeistään 24 päivänä joulukuuta 2024 ja sen jälkeen joka toinen vuosi päivitettävä tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettu ei-sitova sopimuksensa, myös ottaen huomioon tulokset, joita on saatu kustannus-hyötyanalyysin ja kustannustenjaon soveltamisesta ensisijaisiin offshore-verkkokäytäviin, kun kyseiset tulokset ovat saatavilla.

5. Sähkö-ENTSON on jokaisen kullekin merialueelle tehdyn ei-sitovien sopimusten 4 kohdan mukaisen päivityksen jälkeen päivitettävä korkean tason strateginen ja integroitu offshore-verkon kehittämissuunnitelmat seuraavan unionin laajuisen kymmenvuotisen verkon kehittämissuunnitelman yhteydessä 2 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

15 artikla

Uusiutuvan energian offshore-verkkojen rajatylittävä kustannustenjako

1. Komissio laatii viimeistään 24 päivänä kesäkuuta 2024, jäsenvaltioiden, asianomaisten siirtoverkonhaltijoiden, viraston ja kansallisten sääntelyviranomaisten osallistuessa työhön, ohjeistusta, joka koskee erityistä kustannus-hyötyanalyysia ja kustannustenjakoa 14 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen merialueen integroitujen offshore-verkon kehittämissuunnitelmien käyttöönottoa varten, 14 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun ei-sitovan sopimuksen mukaisesti. Tämän ohjeistuksen on oltava yhteensopiva 16 artiklan 1 kohdan kanssa. Komissio päivittää ohjeistuksensa tapauksen mukaan ottaen huomioon sen täytäntöönpanon tulokset.

2. Sähkö-ENTSON on viimeistään 24 päivänä kesäkuuta 2025, asianomaisten siirtoverkonhaltijoiden, viraston, kansallisten sääntelyviranomaisten ja komission osallistuessa työhön, esitettävä tulokset, joita on saatu kustannus-hyötyanalyysin ja kustannustenjaon soveltamisesta ensisijaisesti offshore-verkkokäyttöihin.

VILUKU

Sääntelykehys

16 artikla

Investointien, joilla on rajatylittävä vaikutus, mahdollistaminen

1. Tosiasiallisesti aiheutuneista investointikustannuksista, lukuun ottamatta ylläpitokustannuksia, jotka liittyvät liitteessä II olevan 1 kohdan a, b, c, d ja f alakohdassa esitettyihin energiainfrastruktuuriluokkiin kuuluviin yhteistä etua koskeviin hankkeisiin sekä liitteessä II olevassa 3 kohdassa esitettyyn energiainfrastruktuuriluokkaan kuuluviin yhteistä etua koskeviin hankkeisiin, kun ne kuuluvat kansallisten sääntelyviranomaisten toimivaltaan kussakin asianomaisessa jäsenvaltiossa, vastaavat niiden jäsenvaltioiden asianomaiset siirtoverkonhaltijat tai siirtoinfrastruktuuria koskevan hankkeen toteuttajat, joissa hanke aiheuttaa myönteisen nettovaikutuksen, ja, siltä osin kuin näitä kustannuksia ei ole katettu siirtorajoitusmaksuilla tai muilla maksuilla, verkonkäyttäjät maksavat ne verkkoon pääsystä kyseisessä jäsenvaltiossa tai kyseisissä jäsenvaltioissa veloittavina tariffeina.

2. Tämän artiklan säännöksiä sovelletaan liitteessä II olevissa 1 kohdan a, b, c, d ja f alakohdassa ja 3 kohdassa esitettyihin energiainfrastruktuuriluokkiin kuuluviin yhteistä etua koskeviin hankkeisiin, jos vähintään yksi hankkeen toteuttaja pyytää asianomaisilta kansallisilta viranomaisilta, että säännöksiä sovelletaan hankkeen kustannuksiin.

Tämän artiklan säännöksiä voidaan soveltaa liitteessä II olevissa 1 kohdan e alakohdassa ja 2 kohdassa esitettyihin energiainfrastruktuuriluokkiin kuuluviin hankkeisiin, jos vähintään yksi hankkeen toteuttaja pyytää asianomaisilta kansallisilta viranomaisilta niiden soveltamista.

Jos hankkeella on useita hankkeen toteuttajia, asianomaisten kansallisten sääntelyviranomaisten on viipymättä pyydettävä kaikkia hankkeen toteuttajia esittämään investointipyynnö yhdessä 4 kohdan mukaisesti.

3. Jos yhteistä etua koskevaan hankkeeseen sovelletaan 1 kohtaa, hankkeen toteuttajien on tiedotettava kaikille asianomaisille kansallisille sääntelyviranomaisille säännöllisesti vähintään kerran vuodessa ja hankkeen käyttöönottoon saakka hankkeen edistymisestä sekä siihen liittyvistä kustannuksista ja vaikutuksesta.

4. Niin pian kuin tällainen yhteistä etua koskeva hanke on saavuttanut riittävän kypsyyden ja sen arvioidaan olevan valmiina aloittamaan rakennusvaihe seuraavien 36 kuukauden aikana, hankkeen toteuttajien on esitettävä investointipyynnö kuuluaan niiden jäsenvaltioiden siirtoverkonhaltijoita, jotka saavat hankkeesta merkittävän myönteisen nettovaikutuksen. Investointipyynnöön on sisällyttävä rajatylittävää kustannustenjakoa koskeva pyyntö, ja se on toimitettava kaikille asianomaisille kansallisille sääntelyviranomaisille niin, että siihen liitetään kaikki seuraavat:

- a) ajantasainen hankekohtainen kustannus-hyötyanalyysi, joka on 11 artiklan nojalla laaditun menetelmän mukainen ja jossa otetaan huomioon hyödyt myös niiden jäsenvaltioiden rajojen ulkopuolella, joiden alueella hanke sijaitsee, tarkastelemalla vähintään 12 artiklassa tarkoitettuja verkon kehittämisen suunnittelulle vahvistettuja yhteisiä skenaarioita. Kun käytetään täydentäviä skenaarioita, niiden on oltava johdonmukaisia vuoteen 2030 ulottuvien unionin energia- ja ilmastotavoitteiden ja sen vuotta 2050 koskevan ilmastoneutraaliustavoitteen kanssa ja niissä on toteutettava saman tasoinen kuuleminen ja tarkastelu kuin 12 artiklassa säädetty prosessi. Virasto on vastuussa täydentävien skenaarioiden arvioimisesta ja sen varmistamisesta, että niissä on noudatettu tätä kohtaa;
- b) liiketoimintasuunnitelma, jossa arvioidaan hankkeen taloudellinen kannattavuus, mukaan lukien valittu rahoitusratkaisu sekä liitteessä II olevassa 3 kohdassa tarkoitettuun energiainfrastruktuuriluokkaan kuuluvan yhteistä etua koskevan hankkeen osalta markkinatestauksen tulokset;
- c) rajatylittävää kustannustenjakoa koskeva perusteltu ehdotus, jos hankkeen toteuttajat pääsevät asiasta yhteisymmärrykseen.

Jos hanketta toteuttavat useat hankkeen toteuttajat, niiden on esitettävä investointipyynnönsä yhdessä.

Asianomaisten kansallisten sääntelyviranomaisten on viipymättä toimitettava virastolle tiedoksi jäljennös jokaisesta investointipyynnöstä, kun pyyntö on vastaanotettu.

Asianomaisten kansallisten sääntelyviranomaisten ja viraston on käsiteltävä kaupallisesti arkaluonteisia tietoja luottamuksellisina.

5. Asianomaisten kansallisten sääntelyviranomaisten on kuuden kuukauden kuluessa päivästä, jona viimeinen kyseisistä viranomaisista vastaanotti investointipyynnön, asianomaisia hankkeen toteuttajia kuultuaan tehtävä yhteisiä koordinoituja päätöksiä hankkeessa tosiasiallisesti aiheutuneiden investointikustannusten jakamisesta kullekin verkonhaltijalle sekä niiden sisällyttämisestä tariffeihin tai investointipyynnön hylkäämisestä kokonaan tai osittain, jos asianomaisten kansallisten sääntelyviranomaisten yhteisessä analyysissä todetaan, että hanke tai sen osa ei pysty tuottamaan merkittävää nettohyötyä missään asianomaisten kansallisten sääntelyviranomaisten jäsenvaltioista. Asianomaisten kansallisten sääntelyviranomaisten on sisällytettävä tariffeihin asiaankuuluvat tosiasiallisesti aiheutuneet investointikustannukset, sellaisina kuin ne määritellään 11 kohdassa tarkoitettussa suosituksessa, sen mukaan, miten investointikustannukset on jaettu hankkeessa kullekin verkonhaltijalle. Asianomaisten kansallisten sääntelyviranomaisten on sen jälkeen niiden jäsenvaltioiden alueilla sijaitsevien hankkeiden osalta arvioitava tapauksen mukaan, voisiko investointikustannusten sisällyttäminen tariffeihin aiheuttaa kohtuuhintaisuuteen liittyviä ongelmia.

Asianomaisten kansallisten sääntelyviranomaisten on kustannuksia jakaessaan otettava huomioon todelliset tai arvioidut

- a) siirtorajoitusmaksut tai muut maksut;
- b) tulot, jotka saadaan asetuksen (EU) 2019/943 49 artiklan nojalla perustetusta siirtoverkonhaltijoiden välisestä korvausmekanismista.

Yli rajojen tapahtuvassa kustannusten jakamisessa on otettava huomioon hankkeiden taloudelliset, sosiaaliset ja ympäristöön liittyvät kustannukset ja hyödyt asianomaisissa jäsenvaltioissa sekä tarve varmistaa vakaa rahoituskehys yhteistä etua koskevien hankkeiden kehittämiseksi samalla, kun minimoidaan rahoitustuen tarve.

Asianomaisten kansallisten sääntelyviranomaisten on kustannuksia yli rajojen jakaessaan pyrittävä asianomaisia siirtoverkonhaltijoita kuultuaan yhteisymmärrykseen muun muassa tämän artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan a ja b alakohdassa tarkoitettujen tietojen perusteella. Niiden arvioinnissa on tarkasteltava kaikkia 12 artiklassa tarkoitettuja asiaankuuluvia skenaarioita ja muita verkon kehittämisen suunnittelun skenaarioita, jotta voidaan tehdä luotettava analyysi siitä, miten yhteistä etua koskeva hanke edistää hiilestä irtautumista, markkinoiden yhdentymistä, kilpailua, kestävyyttä ja toimitusvarmuutta koskevia unionin energiapolitiikan tavoitteita. Kun käytetään täydentäviä skenaarioita, niiden on oltava johdonmukaisia vuoteen 2030 ulottuvien unionin energia- ja ilmastotavoitteiden ja sen vuotta 2050 koskevan ilmastoneutraaliustavoitteen kanssa ja niissä on toteutettava saman tasoinen kuuleminen ja tarkastelu kuin 12 artiklassa säädetty prosessi.

Jos yhteistä etua koskeva hanke vähentää kielteisiä ulkoisvaikutuksia, kuten kiertovirtoja, ja kyseinen yhteistä etua koskeva hanke toteutetaan kielteisen ulkoisvaikutuksen aiheuttavassa jäsenvaltiossa, tällaista vähentämistä ei saa pitää rajatylittävänä hyötynä eikä se sen vuoksi saa olla perusteena kustannusten jakamiselle sellaisten jäsenvaltioiden siirtoverkonhaltijoille, joihin kyseiset kielteiset ulkoisvaikutukset kohdistuvat.

6. Asianomaisten kansallisten sääntelyviranomaisten on tämän artiklan 5 kohdassa tarkoitetun rajatylittävän kustannustenjaon perusteella otettava huomioon todelliset kustannukset, joita siirtoverkonhaltijalle tai muulle hankkeen toteuttajalle on aiheutunut investoinneista, niiden vahvistaessa tai hyväksyessä tariffeja direktiivin 2009/73/EY 41 artiklan 1 kohdan a alakohdan ja direktiivin (EU) 2019/944 59 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti, siltä osin kuin nämä kustannukset ovat verrattavissa tehokkaan ja rakenteeltaan vastaavan verkonhaltijan kustannuksiin.

Asianomaisten kansallisten sääntelyviranomaisten on viipymättä annettava virastolle tiedoksi kustannustenjakopäätöksensä sekä kaikki mainittua päätöstä koskevat olennaiset tiedot. Kustannustenjakopäätöksessä on erityisesti esitettävä yksityiskohtaiset perustelut kustannusten jakamiselle jäsenvaltioiden kesken, mukaan lukien seuraavat:

- a) kuhunkin asianomaiseen jäsenvaltioon kohdistuvan määritetyn vaikutuksen arviointi, myös verkkotariffien osalta;
- b) 4 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohdassa tarkoitetun liiketoimintasuunnitelman arviointi;
- c) alueelliset tai unionin laajuiset myönteiset ulkoisvaikutukset, joita hankkeesta aiheutuisi esimerkiksi toimitusvarmuudelle, järjestelmän joustavuudelle, yhteisvastuulle tai innovoinnille;
- d) asianomaisten hankkeen toteuttajien kuulemisen tulokset.

Kustannustenjakopäätös on julkaistava.

7. Jos asianomaiset kansalliset sääntelyviranomaiset eivät ole päässeet yhteisymmärrykseen investointipyynnöstä kuuden kuukauden kuluessa päivästä, jona viimeinen asianomaisista kansallisista sääntelyviranomaisista vastaanotti pyynnön, niiden on viipymättä ilmoitettava asiasta virastolle.

Tällaisessa tapauksessa tai asianomaisten kansallisten sääntelyviranomaisten yhteisestä pyynnöstä virasto tekee kolmen kuukauden kuluessa päivästä, jona asia siirrettiin sen käsiteltäväksi, päätöksen kyseisestä investointipyynnöstä, mukaan lukien 5 kohdassa tarkoitettu rajatylittävä kustannustenjako.

Virasto kuulee ennen tällaisen päätöksen tekemistä asianomaisia kansallisia sääntelyviranomaisia ja hankkeen toteuttajia. Toisessa alakohdassa tarkoitettua kolmen kuukauden määräaikaa voidaan jatkaa kahdella kuukaudella, jos virasto pyytää lisätietoja. Kyseinen lisämääräaika alkaa kaikkien tietojen vastaanottamista seuraavasta päivästä.

Viraston arvioinnissa on tarkasteltava kaikkia 12 artiklan mukaisesti vahvistettuja asiaankuuluvia skenaarioita ja muita verkon kehittämisen suunnittelun skenaarioita, jotta voidaan tehdä luotettava analyysi siitä, miten yhteistä etua koskeva hanke edistää hiilestä irtautumista, markkinoiden yhdentymistä, kilpailua, kestävyyttä ja toimitusvarmuutta koskevia unionin energiapolitiikan tavoitteita. Kun käytetään täydentäviä skenaarioita, niiden on oltava johdonmukaisia vuoteen 2030 ulottuvien unionin energia- ja ilmastotavoitteiden ja sen vuotta 2050 koskevan ilmastoneutraaliustavoitteen kanssa ja niissä on toteutettava saman tasoinen kuuleminen ja tarkastelu kuin 12 artiklassa säädettyssä prosessissa.

Virasto jättää päätöksessään investointipyynnöstä, mukaan lukien rajatylittävä kustannustenjako, tavan, jolla investointikustannukset sisällytetään tarifeihin sovitun rajatylittävän kustannustenjaon mukaisesti, asianomaisten kansallisten viranomaisten päätettäväksi sillä hetkellä, kun mainittu päätös pannaan täytäntöön kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

Investointipyynnöstä, mukaan lukien rajatylittävä kustannustenjako, koskeva päätös on julkaistava. Asetuksen (EU) 2019/942 25 artiklan 3 kohtaa sekä 28 ja 29 artiklaa sovelletaan.

8. Virasto toimittaa viipymättä komissiolle jäljennöksen kaikista kustannustenjakopäätöksistä sekä kaikki kutakin päätöstä koskevat olennaiset tiedot. Tiedot voidaan toimittaa kootusti. Komissio käsittelee kaupallisesti arkaluonteisia tietoja luottamuksellisina.

9. Kustannustenjakopäätökset eivät vaikuta siirtoverkonhaltijoiden oikeuteen periä ja kansallisten sääntelyviranomaisten oikeuteen hyväksyä maksuja verkkoihin pääsystä asetuksen (EY) N:o 715/2009 13 artiklan, asetuksen (EU) 2019/943 18 artiklan 1 ja 3–6 kohdan, direktiivin 2009/73/EY 32 artiklan ja direktiivin (EU) 2019/944 6 artiklan mukaisesti.

10. Tätä artiklaa ei sovelleta yhteistä etua koskeviin hankkeisiin, joille on myönnetty vapautus seuraavista:
- a) direktiivin 2009/73/EY 32, 33 ja 34 artiklan sekä 41 artiklan 6, 8 ja 10 kohdan soveltaminen mainitun direktiivin 36 artiklan nojalla;
 - b) asetuksen (EU) 2019/943 19 artiklan 2 ja 3 kohdan tai direktiivin (EU) 2019/944 6 artiklan, 59 artiklan 7 kohdan ja 60 artiklan 1 kohdan soveltaminen asetuksen (EU) 2019/943 63 artiklan nojalla;
 - c) eriyttämistä tai kolmannen osapuolen pääsyä koskevien sääntöjen soveltaminen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 714/2009 ⁽³²⁾ 17 artiklan tai asetuksen (EU) 2019/943 64 artiklan ja direktiivin (EU) 2019/944 66 artiklan nojalla.
11. Virasto hyväksyy viimeistään 24 päivänä kesäkuuta 2023 suosituksen hyvien käytäntöjen määrittämiseksi yhteistä etua koskevien investointipyyntöjen käsittelyä varten. Kyseinen suositus on päivitettävä tarvittaessa säännöllisesti, jotta voidaan erityisesti varmistaa johdonmukaisuus 15 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua uusiutuvan energian offshore-verkkojen rajatylittävää kustannustenjakoa koskevien periaatteiden kanssa. Virasto toteuttaa suositusta hyväksyessään tai muuttaessaan laajan kuulemisprosessin, jossa ovat mukana kaikki asianomaiset sidosryhmät.
12. Tätä artiklaa sovelletaan soveltuvin osin keskinäistä etua koskeviin hankkeisiin.

17 artikla

Sääntelykannustimet

1. Jos hankkeen toteuttajalle aiheutuu kansallisten sääntelyviranomaisten toimivaltaan kuuluvan yhteistä etua koskevan hankkeen kehittämisestä, rakentamisesta, toiminnasta tai ylläpidosta suurempia riskejä kuin vastaavasta infrastruktuuri-hankkeesta tavallisesti aiheutuu, jäsenvaltiot ja kansalliset sääntelyviranomaiset voivat myöntää kyseiselle hankkeelle asianmukaisia kannustimia asetuksen (EY) N:o 715/2009 13 artiklan, asetuksen (EU) 2019/943 18 artiklan 1 kohdan ja 18 artiklan 3–6 kohdan, direktiivin 2009/73/EY 41 artiklan 8 kohdan ja direktiivin (EU) 2019/944 58 artiklan f alakohdan mukaisesti.

Ensimmäistä alakohtaa ei sovelleta, kun yhteistä etua koskevalle hankkeelle on myönnetty vapautus

- a) direktiivin 2009/73/EY 32, 33 ja 34 artiklan sekä 41 artiklan 6, 8 ja 10 kohdan soveltamisesta mainitun direktiivin 36 artiklan nojalla;
- b) asetuksen (EU) 2019/943 19 artiklan 2 ja 3 kohdan tai direktiivin (EU) 2019/944 6 artiklan, 59 artiklan 7 kohdan ja 60 artiklan 1 kohdan soveltamisesta asetuksen (EU) 2019/943 63 artiklan nojalla;
- c) direktiivin 2009/73/EY 36 artiklan nojalla;
- d) asetuksen (EY) N:o 714/2009 17 artiklan nojalla.

2. Jos tehdään päätös tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen kannustimien myöntämisestä, kansallisten sääntelyviranomaisten on tarkasteltava 11 artiklan nojalla laaditun menetelmän mukaisesti tehdyn kustannus-hyötyanalyysin tuloksia ja erityisesti hankkeen aiheuttamia alueellisia tai unionin laajuisia myönteisiä ulkoisvaikutuksia. Kansallisten sääntelyviranomaisten on myös analysoitava hankkeen toteuttajille aiheutuvia erityisiä riskejä, toteutettuja riskinhallintatoimenpiteitä sekä sitä, onko riskiprofiili perusteltu hankkeen myönteiseen nettovaikutukseen nähden, kun hanketta verrataan vähäriskisempään vaihtoehtoon. Hyväksyttäviä riskejä ovat erityisesti uusiin siirtoteknologioihin sekä maalla että merellä liittyvät riskit, kustannusten vajeeseen kattamiseen liittyvät riskit ja kehittämisriskit.

3. Päätöksessä kannustimien myöntämisestä on otettava huomioon aiheutuneen riskin erityisluonne, ja siinä voidaan myöntää kannustimia, jotka kattavat muun muassa yhden tai useamman seuraavista toimenpiteistä:

- a) ennakoivaa investointia koskevat säännöt;
- b) säännöt, jotka koskevat ennen hankkeen käyttöönottoa tosiasiallisesti aiheutuneiden kustannusten huomioon ottamista;

⁽³²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 714/2009, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, verkkoon pääsyä koskevistä edellytyksistä rajat ylittävissä sähkön kaupassa ja asetuksen (EY) N:o 1228/2003 kumoamisesta (EUVL L 211, 14.8.2009, s. 15).

- c) säännöt, jotka koskevat lisätuoton saamista hankkeeseen investoidusta pääomasta;
- d) muut tarpeellisiksi ja aiheellisiksi katsotut toimenpiteet.

4. Kunkin kansallisen sääntelyviranomaisen on viimeistään 24 päivänä tammikuuta 2023 toimitettava virastolle menetelmänsä sekä kriteerit, joita käytetään arvioitaessa energiainfrastruktuurihankkeisiin tehtäviä investointeja ja kyseisistä hankkeista aiheutuvia suurempia riskejä ja jotka on päivitetty lainsäädännön, politiikan, teknologian ja markkinoiden viimeisin kehitys huomioon ottaen. Tällaisissa menetelmissä ja kriteereissä on myös nimenomaisesti käsiteltävä erityisiä riskejä, joita aiheutuu liitteessä II olevan 1 kohdan f alakohdassa tarkoitetuista uusiutuvan energian offshore-verkoista sekä hankkeista, joiden pääomamenot ovat alhaiset mutta joista aiheutuu merkittäviä toimintamenoja.

5. Virasto helpottaa viimeistään 24 päivänä kesäkuuta 2023, ottaen asianmukaisesti huomioon tämän artiklan 4 kohdan nojalla saadut tiedot, hyvien käytäntöjen vaihtamista ja antaa asetuksen (EU) 2019/942 6 artiklan 2 kohdan mukaisesti suosituksia seuraavista:

- a) 1 kohdassa tarkoitettut kannustimet kansallisten sääntelyviranomaisten parhaiden käytäntöjen vertailuanalyysin pohjalta;
- b) yhteinen menetelmä, jolla arvioidaan energiainfrastruktuurihankkeisiin tehtävistä investoinneista aiheutuvat suuremmat riskit.

6. Kunkin kansallisen sääntelyviranomaisen on viimeistään 24 päivänä syyskuuta 2023 julkaistava menetelmänsä sekä kriteerit, joita käytetään arvioitaessa energiainfrastruktuurihankkeisiin tehtäviä investointeja ja tällaisista hankkeista aiheutuvia suurempia riskejä.

7. Jos 5 ja 6 kohdassa tarkoitettut toimenpiteet eivät ole riittäviä yhteistä etua koskevien hankkeiden viiveettömän toteuttamisen varmistamiseksi, komissio voi antaa suuntaviivoja tässä artiklassa säädetyistä kannustimista.

VII LUKU

Rahoitus

18 artikla

Hankkeiden kelpoisuus unionin rahoitustukeen asetuksen (EU) 2021/1153 nojalla

1. Jäljempänä 24 artiklassa ja liitteessä II esitettyihin energiainfrastruktuuriin kuuluvat yhteistä etua koskevat hankkeet voivat saada unionin rahoitustukea selvityksiin annettavien avustusten ja rahoitusvälineiden muodossa.
2. Jäljempänä 24 artiklassa ja liitteessä II olevissa 1 kohdan a, b, c, d ja f alakohdassa ja 3 kohdassa esitettyihin energiainfrastruktuuriin kuuluvat yhteistä etua koskevat hankkeet voivat saada unionin rahoitustukea myös töihin annettavien avustusten muodossa, jos ne täyttävät kaikki seuraavat kriteerit:
 - a) 16 artiklan 4 kohdan a alakohdan mukaisesti laadittu hankekohtainen kustannus-hyötyanalyysi antaa näyttöä merkittävistä myönteisistä ulkoisvaikutuksista esimerkiksi toimitusvarmuudelle, järjestelmän joustavuudelle, yhteisvastuulle tai innovoinnille;
 - b) hankkeesta on tehty rajatylittävää kustannustenjakoa koskeva päätös 16 artiklan nojalla, tai kun on kyse liitteessä II olevassa 3 kohdassa esitettyyn energiainfrastruktuuriin kuuluvista yhteistä etua koskevista hankkeista, jotka eivät kuulu kansallisten sääntelyviranomaisten toimivaltaan ja joista ei sen vuoksi tehdä rajatylittävää kustannustenjakoa koskevaa päätöstä, hankkeen tarkoituksena on tarjota palveluja yli rajojen, kehittää teknologisia innovaatioita ja varmistaa rajatylittävien verkkojen toiminnan turvallisuus;
 - c) hanketta ei voida rahoittaa markkinaehtoisesti tai sääntelykehyksen kautta liiketoimintasuunnitelman ja muiden, erityisesti mahdollisten sijoittajien, luotonantajien tai kansallisen sääntelyviranomaisen tekemien, arviointien mukaisesti, ottaen huomioon mahdollinen 17 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu päätös kannustimista ja sen perustelut arvioitaessa hankkeen tarvetta unionin rahoitustukeen.

3. Myös 5 artiklan 7 kohdan d alakohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen toteutettavat yhteistä etua koskevat hankkeet voivat saada unionin rahoitustukea töihin annettavien avustusten muodossa, jos ne täyttävät tämän artiklan 2 kohdassa säädetyt kriteerit.

4. Myös liitteessä II olevissa 1 kohdan e alakohdassa sekä 2 ja 5 kohdassa esitettyihin energiainfrastruktuuriluokkiin kuuluvat yhteistä etua koskevat hankkeet voivat saada unionin rahoitustukea töihin annettavien avustusten muodossa, jos asianomaiset hankkeen toteuttajat voivat asianomaisen kansallisen viranomaisen tai tapauksen mukaan kansallisen sääntelyviranomaisen tekemässä arvioinnissa selvästi osoittaa, että hankkeista on merkittäviä myönteisiä ulkoisvaikutuksia esimerkiksi toimitusvarmuudelle, järjestelmän joustavuudelle, yhteisvastuulle tai innovoinnille, ja esittää selkeää näyttöä siitä, että hankkeet ovat kaupallisesti kannattamattomia kustannus-hyötyanalyysin, liiketoimintasuunnitelman sekä erityisesti mahdollisten sijoittajien tai luotonantajien taikka tapauksen mukaan kansallisen sääntelyviranomaisen tekemien arviointien mukaisesti.

5. Tätä artiklaa sovelletaan soveltuvien osin keskinäistä etua koskeviin hankkeisiin.

Keskinäistä etua koskevat hankkeet voivat saada unionin rahoitustukea asetuksen (EU) 2021/1153 5 artiklan 2 kohdassa säädetyin edellytyksin. Kun on kyse töihin annettavista avustuksista, keskinäistä etua koskevat hankkeet voivat saada unionin rahoitustukea edellyttäen, että ne täyttävät tämän artiklan 2 kohdassa säädetyt kriteerit ja että hanke edistää unionin yleisten energia- ja ilmastotavoitteiden saavuttamista.

19 artikla

Unionin rahoitustuen myöntämisperusteita koskeva ohjeistus

Tämän asetuksen 4 artiklan 3 kohdassa säädetyt erityisiä kriteerejä ja tämän asetuksen 4 artiklan 5 kohdassa säädetyt parametreja sovelletaan vahvistettaessa asetuksen (EU) 2021/1153 mukaisen unionin rahoitustuen myöntämisperusteita. Sellaisiin yhteistä etua koskeviin hankkeisiin, jotka kuuluvat tämän asetuksen 24 artiklan soveltamisalaan, sovelletaan markkinoiden yhdentymistä, toimitusvarmuutta, kilpailua ja kestävyyttä koskevia kriteerejä.

VIII LUKU

Loppusäännökset

20 artikla

Siirretyn säädösvallan käyttäminen

1. Komissiolle siirrettyä valtaa antaa delegoituja säädöksiä koskevat tässä artiklassa säädetyt edellytykset.
2. Siirretään komissiolle 23 päivästä kesäkuuta 2022 seitsemän vuoden ajaksi 3 artiklan 4 kohdassa tarkoitettu valta antaa delegoituja säädöksiä. Komissio laatii siirrettyä säädösvaltaa koskevan kertomuksen viimeistään yhdeksän kuukautta ennen tämän seitsemän vuoden kauden päättymistä. Säädösvallan siirtoa jatketaan ilman eri toimenpiteitä samanpituisiksi kausiksi, jollei Euroopan parlamentti tai neuvosto vastusta tällaista jatkamista viimeistään kolme kuukautta ennen kunkin kauden päättymistä.
3. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi milloin tahansa peruuttaa 3 artiklan 4 kohdassa tarkoitettun säädösvallan siirron. Peruuttamispäätöksellä lopetetaan tuossa päätöksessä mainittu säädösvallan siirto. Peruuttaminen tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona sitä koskeva päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, tai jonakin myöhempanä, kyseisessä päätöksessä mainittuna päivänä. Peruuttamispäätös ei vaikuta jo voimassa olevien delegoitujen säädösten pätevytyteen.
4. Ennen kuin komissio hyväksyy delegoidun säädöksen, se kuulee kunkin jäsenvaltion nimeämiä asiantuntijoita paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.
5. Heti kun komissio on antanut delegoidun säädöksen, komissio antaa sen tiedoksi yhtäaikaaisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

6. Edellä olevan 3 artiklan 4 kohdan nojalla annettu delegoitu säädös tulee voimaan ainoastaan, jos Euroopan parlamentti tai neuvosto ei ole kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asianomainen säädös on annettu tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, ilmaissut vastustavansa sitä tai jos sekä Euroopan parlamentti että neuvosto ovat ennen mainitun määräajan päättymistä ilmoittaneet komissiolle, että ne eivät vastusta säädöstä. Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta tätä määräaikaä jatketaan kahdella kuukaudella.

21 artikla

Raportointi ja arviointi

Komissio julkaisee viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2027 kertomuksen unionin luettelossa olevien hankkeiden toteuttamisesta ja toimittaa sen Euroopan parlamentille ja neuvostolle. Kertomuksessa arvioidaan seuraavia seikkoja:

- a) edistymisen unionin luettelossa olevien hankkeiden suunnittelussa, kehittämisessä, rakentamisessa ja käyttöönotossa ja tapauksen mukaan viivästykset toteuttamisessa ja muut ilmenneet vaikeudet;
- b) varat, jotka unioni on sitonut ja maksanut unionin luettelossa oleviin hankkeisiin, verrattuna unionin luettelossa olevien rahoitettujen hankkeiden kokonaisarvoon;
- c) edistymisen uusiutuvien energialähteiden, mukaan lukien merellä tuotettavat uusiutuvat energialähteet, integroinnissa ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisessä unionin luettelossa olevien hankkeiden suunnittelun, kehittämisen, rakentamisen ja käyttöönoton avulla;
- d) sähköalan ja uusiutuvien tai vähähiilisten kaasujen alan, myös vetyalan, osalta jäsenvaltioiden välisen yhteenliittämistään kehitys, vastaava energian hintojen kehitys sekä verkon järjestelmähäiriöiden lukumäärä, niiden syyt ja niihin liittyvät taloudelliset kustannukset;
- e) lupaprosessi ja yleisön osallistuminen, erityisesti
 - i) unionin luettelossa olevien hankkeiden lupaprosessin keskimääräinen ja pisin kokonaiskesto, mukaan lukien hakemusta edeltävän menettelyn kunkin vaiheen kesto, verrattuna 10 artiklan 6 kohdassa tarkoitettujen alustavien merkittävien välitavoitteiden aikatauluun;
 - ii) unionin luettelossa olevien hankkeiden kohtaama vastustus, erityisesti kirjallisten vastalauseiden lukumäärä julkisessa kuulemisprosessissa ja muutoksenhakukanteiden lukumäärä;
 - iii) parhaat ja innovatiiviset käytännöt sidosryhmien osallistumisessa;
 - iv) parhaat ja innovatiiviset käytännöt ympäristövaikutusten hillitsemisessä, mukaan lukien ilmastonmuutokseen sopeutuminen, lupaprosessien ja hankkeiden toteuttamisen aikana;
 - v) 8 artiklan 3 kohdassa säädettyjen järjestelmien toimivuus 10 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädettyjen määräaikaisten noudattamisen kannalta;
- f) sääntelykohtelu, erityisesti
 - i) niiden yhteistä etua koskevien hankkeiden lukumäärä, joista on annettu rajatylittävää kustannustenjakoa koskeva päätös 16 artiklan nojalla;
 - ii) niiden yhteistä etua koskevien hankkeiden lukumäärä ja tyyppi, joille on myönnetty erityisiä kannustimia 17 artiklan nojalla;
- g) tämän asetuksen vaikuttavuus edistettäessä vuoteen 2030 ulottuvien unionin energia- ja ilmastotavoitteiden saavuttamista sekä ilmastoneutraaliuden saavuttamista viimeistään vuoteen 2050 mennessä.

22 artikla

Uudelleentarkastelu

Komissio toteuttaa 30 päivään kesäkuuta 2027 mennessä tämän asetuksen uudelleentarkastelun tämän asetuksen 21 artiklassa säädettyjen raportoinnin ja arvioinnin tulosten sekä asetuksen (EU) 2021/1153 22 ja 23 artiklan nojalla toteutettujen seurannan ja raportoinnin sekä arvioinnin perusteella.

23 artikla

Tiedottaminen ja julkisuus

Komissio perustaa avoimuusfoorumin, joka on helposti yleisön käytettävissä internetin kautta, ja ylläpitää sitä. Foorumille päivitetään säännöllisesti tietoa 5 artiklan 4 kohdassa tarkoitetuista kertomuksista ja 9 artiklan 7 kohdassa tarkoitettulta verkkosivustolta. Foorumi sisältää seuraavat tiedot:

- a) yleiset, päivitetetyt tiedot, mukaan lukien maantieteelliset tiedot, kustakin unionin luettelossa olevasta hankkeesta;
- b) 5 artiklan 1 kohdan mukainen toteuttamissuunnitelma kustakin unionin luettelossa olevasta hankkeesta esitettynä siten, että toteuttamisen edistymistä voidaan arvioida milloin tahansa;
- c) tärkeimmät odotettavissa olevat hyödyt ja vaikutus 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin tavoitteisiin sekä hankkeiden kustannukset kaupallisesti arkaluonteisia tietoja lukuun ottamatta;
- d) unionin luettelo;
- e) varat, jotka unioni on jakanut ja maksanut kuhunkin unionin luettelossa olevaan hankkeeseen;
- f) linkit 9 artiklassa tarkoitettuihin kansallisiin menettelykäsikirjoihin;
- g) olemassa olevat merialuetutkimukset ja -suunnitelmat kustakin ensisijaisesta offshore-verkkokäytävästä, teollis- ja tekijänoikeuksia loukkaamatta.

24 artikla

Kyprosta ja Maltaa koskeva poikkeus yhteenliittäjien osalta

1. Kyprosta ja Maltaa, joita ei ole liitetty Euroopan laajuiseen kaasuverkkoon, koskee poikkeus 3 artiklasta, 4 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdasta ja 5 kohdasta ja 16 artiklan 4 kohdan a alakohdasta sekä liitteistä I, II ja III, sanotun kuitenkin rajoittamatta 32 artiklan 2 kohdan soveltamista. Yksi yhteenliittäjä kummassakin kyseisistä jäsenvaltioista säilyttää tämän asetuksen mukaisen yhteistä etua koskevan hankkeen asemansa sekä kaikki asiaankuuluvat oikeudet ja velvoitteet, kun kyseinen yhteenliittäjä

- a) on kehitteillä tai suunnitteilla 23 päivänä kesäkuuta 2022;
- b) on saanut asetuksen (EU) N:o 347/2013 mukaisen yhteistä etua koskevan hankkeen aseman; ja
- c) on välttämätön, jotta voidaan turvata kyseisten jäsenvaltioiden pysyvä yhteenliittäjä Euroopan laajuiseen kaasuverkkoon.

Kyseisissä hankkeissa on varmistettava tuleva kyky päästä uusille energiamarkkinoille, mukaan lukien vetymarkkinat.

2. Hankkeen toteuttajien on esitettävä asianomaisille ryhmille riittävää näyttöä siitä, miten 1 kohdassa tarkoitettut yhteenliittäjät mahdollistavat pääsyn uusille energiamarkkinoille, mukaan lukien vetymarkkinat unionin yleisten energia- ja ilmastotavoitteiden mukaisesti. Tällaiseen näyttöön on sisällyttävä arvio uusiutuvan tai vähähiilisen vedyn tarjonnasta ja kysynnästä sekä laskelma hankkeen mahdollistamasta kasvihuonekaasupäästöjen vähennyksestä.

Komissio todentaa säännöllisesti kyseisen arvion ja kyseisen laskelman sekä hankkeen viiveettömän toteuttamisen.

3. Sen lisäksi, että sovelletaan 19 artiklassa säädettyjä unionin rahoitustukea koskevia erityisiä kriteerejä, tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen yhteenliittäjien on suunniteltava siten, että niillä varmistetaan pääsy tuleville energiamarkkinoille, mukaan lukien vetymarkkinat, ne eivät saa johtaa maakaasurakenteiden elinkaaren pidentämiseen ja niillä on varmistettava naapurimaiden verkkojen yhteentoimivuus yli rajojen. Kelpoisuus 18 artiklan mukaiseen unionin rahoitustukseen päättyy 31 päivänä joulukuuta 2027.

4. Töihin myönnettävää unionin rahoitustukea koskevassa pyynnössä on selkeästi osoitettava tavoite, joka koskee rakenteen muuntamista vetykäyttöön tarkoitetuksi rakenteeksi vuoteen 2036 mennessä, jos markkinaolosuhteet sen sallivat, esittämällä etenemissuunnitelma, johon sisältyy täsmällinen aikataulu.

5. Edellä 1 kohdassa säädettyä poikkeusta sovelletaan siihen saakka, kunnes Kypros tai vastaavasti Malta on suoraan yhteenliitetty Euroopan laajuiseen kaasuverkkoon, tai 31 päivään joulukuuta 2029, sen mukaan, kumpi ajankohta on aikaisempi.

25 artikla

Asetuksen (EY) N:o 715/2009 muuttaminen

Korvataan asetuksen (EY) N:o 715/2009 8 artiklan 10 kohdan ensimmäinen alakohta seuraavasti:

”10. Kaasu-ENTSON on joka toinen vuosi hyväksyttävä ja julkaistava 3 kohdan b alakohdassa tarkoitettu yhteisön laajuinen verkon kehittämissuunnitelma. Yhteisön laajuiseen verkon kehittämissuunnitelmaan on sisällyttävä integroidun verkon mallinnus, mukaan lukien vetyverkot, skenaarioiden kehittäminen, Euroopan toimitusten riittävyysnäkökulmat ja verkon häiriönsietokyvyn arviointi.”.

26 artikla

Asetuksen (EU) 2019/942 muuttaminen

Korvataan asetuksen (EU) 2019/942 11 artiklan c ja d alakohta seuraavasti:

- c) huolehtii Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2022/869 (*) 5 artiklassa, 11 artiklan 3 kohdassa, 11 artiklan 6–9 kohdassa ja 12, 13 ja 17 artiklassa sekä liitteessä III olevan 2 jakson 12 kohdassa säädetyistä velvoitteista;
- d) tekee päätöksiä investointipyynnöistä, mukaan lukien rajatylittävä kustannustenjakso, asetuksen (EU) 2022/869 16 artiklan 7 kohdan nojalla.

(*) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2022/869, annettu 30 päivänä toukokuuta 2022, Euroopan laajuisten energiainfrastruktuurien suuntaviivoista, asetusten (EY) N:o 715/2009, (EU) 2019/942 ja (EU) 2019/943 ja direktiivien 2009/73/EY ja (EU) 2019/944 muuttamisesta ja asetuksen (EU) N:o 347/2013 kumoamisesta (EUVL L 152, 3.6.2022, s. 45).”.

27 artikla

Asetuksen (EU) 2019/943 muuttaminen

Korvataan asetuksen (EU) 2019/943 48 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta seuraavasti:

”1. Edellä 30 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettuun unionin laajuiseen verkon kehittämissuunnitelmaan on sisällyttävä integroidun verkon mallinnus, mukaan lukien skenaarioiden kehittäminen ja verkon häiriönsietokyvyn arviointi. Mallinnuksessa käytettävien asiaankuuluvien syöttöparametrien, kuten polttoaineen ja hiilen hintoja tai uusiutuvien energijärjestelmien asennusta koskevien oletusten, on oltava kaikilta osin johdonmukaisia 23 artiklan nojalla laaditun eurooppalaisen resurssien riittävyysarvioinnin kanssa.”.

28 artikla

Direktiivin 2009/73/EY muuttaminen

Lisätään direktiivin 2009/73/EY 41 artiklan 1 kohtaan alakohta seuraavasti:

"v) huolehtia Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2022/869 (*) 3 artiklassa, 5 artiklan 7 kohdassa ja 14–17 artiklassa säädetyistä velvoitteista.

(*) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2022/869, annettu 30 päivänä toukokuuta 2022, Euroopan laajuisten energiainfrastruktuurien suuntaviivoista, asetusten (EY) N:o 715/2009, (EU) 2019/942 ja (EU) 2019/943 ja direktiivien 2009/73/EY ja (EU) 2019/944 muuttamisesta ja asetuksen (EU) N:o 347/2013 kumoamisesta (EUVL L 152, 3.6.2022, s. 45).".

29 artikla

Direktiivin (EU) 2019/944 muuttaminen

Lisätään direktiivin (EU) 2019/944 59 artiklan 1 kohtaan alakohta seuraavasti:

"a a) huolehtia Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2022/869 (*) 3 artiklassa, 5 artiklan 7 kohdassa ja 14–17 artiklassa säädetyistä velvoitteista.

(*) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2022/869, annettu 30 päivänä toukokuuta 2022, Euroopan laajuisten energiainfrastruktuurien suuntaviivoista, asetusten (EY) N:o 715/2009, (EU) 2019/942 ja (EU) 2019/943 ja direktiivien 2009/73/EY ja (EU) 2019/944 muuttamisesta ja asetuksen (EU) N:o 347/2013 kumoamisesta (EUVL L 152, 3.6.2022, s. 45).".

30 artikla

Siirtymäsäännökset

Tämä asetus ei vaikuta komission Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1316/2013 ⁽³³⁾ nojalla myöntämän rahoitustuen myöntämiseen, jatkamiseen tai muuttamiseen.

Lukua III ei sovelleta niihin yhteistä etua koskeviin hankkeisiin, joissa on aloitettu lupaprosessi ja joita koskevat hakemusasiakirjat hankkeen toteuttaja on jättänyt ennen 16 päivää marraskuuta 2013.

31 artikla

Siirtymäkausi

1. Liitteessä II olevassa 3 kohdassa esitettyyn energiainfrastruktuuriluokkaan kuuluvia maakaasukäyttöön tarkoitetuista rakenteista muunnettuja vetykäyttöön tarkoitettuja rakenteita voidaan 31 päivänä joulukuuta 2029 päättyvän siirtymäkauden aikana käyttää vedyn ja maakaasun tai biometaanin ennalta määritellyn sekoituksen kuljetukseen tai varastointiin.

2. Hankkeen toteuttajien on 1 kohdassa tarkoitetun siirtymäkauden aikana tehtävä tiivistä yhteistyötä hankkeiden suunnittelussa ja toteuttamisessa, jotta voidaan varmistaa naapurimaiden verkkojen yhteentoimivuus.

3. Hankkeen toteuttajan on esitettävä, myös kaupallisten sopimusten avulla, riittävää näyttöä siitä, miten tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetut rakenteet lakkaavat olemasta maakaasurakenteita ja niistä tulee liitteessä II olevan 3 kohdan mukaisia vetykäyttöön tarkoitettuja rakenteita siirtymäkauden loppuun mennessä ja miten vedyn lisääntyvä käyttö mahdollistetaan siirtymäkauden aikana. Tällaiseen näyttöön on sisällyttävä arvio uusiutuvan tai vähähiilisen vedyn tarjonnasta ja kysynnästä sekä laskelma hankkeen mahdollistamasta kasvihuonekaasupäästöjen vähennyksestä. Virasto todentaa edistymistä yhteistä etua koskevien hankkeiden toteuttamisessa koskevan seurannan yhteydessä hankkeen viiveettömän siirtymisen liitteessä II olevan 3 kohdan mukaiseen vetykäyttöön tarkoitettuun rakenteeseen.

⁽³³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1316/2013, annettu 11 päivänä joulukuuta 2013, Verkkojen Eurooppa -välineen perustamisesta sekä asetuksen (EU) N:o 913/2010 muuttamisesta ja asetusten (EY) N:o 680/2007 ja (EY) N:o 67/2010 kumoamisesta (EUVL L 348, 20.12.2013, s. 129).

4. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen hankkeiden kelpoisuus 18 artiklan mukaiseen unionin rahoitustukeen päättyy 31 päivänä joulukuuta 2027.

32 artikla

Kumoaminen

1. Kumotaan asetus (EU) N:o 347/2013 23 päivästä kesäkuuta 2022. Tästä asetuksesta ei johdu oikeuksia asetuksen (EU) N:o 347/2013 liitteissä luetelluille hankkeille.

2. Sen estämättä, mitä tämän artiklan 1 kohdassa säädetään, asetuksen (EU) N:o 347/2013 liite VII, sellaisena kuin se on muutettuna komission delegoidulla asetuksella (EU) 2022/564 ⁽³⁴⁾, joka sisältää viidennen unionin luettelon yhteistä etua koskevista hankkeista, samoin kuin asetuksen (EU) N:o 347/2013 2–10, 12, 13 ja 14 artikla sekä liitteet I–IV ja VI pysyvät voimassa ja niillä on oikeusvaikutuksia viidenteen unionin luetteloon sisältyvien yhteistä etua koskevien hankkeiden osalta ensimmäisen yhteistä etua koskevista hankkeista ja keskinäistä etua koskevista hankkeista tämän asetuksen nojalla vahvistettavan unionin luettelon voimaantuloon saakka.

3. Sen estämättä, mitä tämän artiklan 2 kohdassa säädetään, niillä hankkeilla, jotka sisällytettiin viidenteen asetuksen (EU) N:o 347/2013 nojalla vahvistettuun unionin luetteloon yhteistä etua koskevista hankkeista ja joita koskevat hakemusasiakirjat toimivaltainen viranomais on hyväksynyt tarkastelua varten, on tämän asetuksen luvusta III johtuvat oikeudet ja velvoitteet neljän vuoden ajan tämän asetuksen voimaantulosta.

33 artikla

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 30 päivänä toukokuuta 2022.

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

R. METSOLA

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

B. LE MAIRE

⁽³⁴⁾ Komission delegoitu asetus (EU) 2022/564, annettu 19 päivänä marraskuuta 2021, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 347/2013 muuttamisesta vahvistamalla unionin luettelo yhteistä etua koskevista hankkeista (EUVL L 109, 8.4.2022 s. 14).

LIITE I

ENERGIAINFRASTRUKTUURIEN ENSISIJAISET KÄYTÄVÄT JA ALUEET

(1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettut)

Tätä asetusta sovelletaan seuraaviin Euroopan laajuisten energiainfrastruktuurien ensisijaisiin käytäviin ja alueisiin:

1. ENSISIJAISET SÄHKÖKÄYTÄVÄT

- 1) Länsi-Euroopan pohjois-eteläsuuntaiset sähköyhteenliitännät ("NSI West Electricity"): alueen jäsenvaltioiden väliset ja Välimeren alueen, mukaan lukien Iberian niemimaa, kanssa toteutettavat yhteenliitännät, erityisesti uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön integroimiseksi, sisäisten verkkoinfrastruktuurien vahvistamiseksi, jotta voidaan edistää markkinoiden yhdentymistä alueella ja lopettaa Irlannin eristyneisyys, sekä sellaisten uusiutuvan energian offshore-verkkojen maalle tarvittavien jatkeiden ja kotimaisten verkkojen vahvistusten varmistamiseksi, jotka ovat tarpeen riittävän ja luotettavan siirtoverkon varmistamiseksi ja merellä tuotetun sähkön toimittamiseksi sisämaassa sijaitseviin jäsenvaltioihin.

Asianomaiset jäsenvaltiot: Belgia, Tanska, Saksa, Irlanti, Espanja, Ranska, Italia, Luxemburg, Malta, Alankomaat, Itävalta ja Portugali.

- 2) Keski- ja Itä-Euroopan ja Kaakkois-Euroopan pohjois-eteläsuuntaiset sähköyhteenliitännät ("NSI East Electricity"): pohjois-etelä- ja itä-länsisuuntaiset yhteenliitännät ja sisäiset siirtojohdot sisämarkkinoiden toteuttamiseksi, uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön integroimiseksi, jotta voidaan lopettaa Kyproksen eristyneisyys, sekä sellaisten uusiutuvan energian offshore-verkkojen maalle tarvittavien jatkeiden ja kotimaisten verkkojen vahvistusten varmistamiseksi, jotka ovat tarpeen riittävän ja luotettavan siirtoverkon varmistamiseksi ja merellä tuotetun sähkön toimittamiseksi sisämaassa sijaitseviin jäsenvaltioihin.

Asianomaiset jäsenvaltiot: Bulgaria, Tšekki, Saksa, Kroatia, Kreikka, Kypros, Italia, Unkari, Itävalta, Puola, Romania, Slovenia ja Slovakia.

- 3) Itämeren energiamarkkinoiden yhteenliitännäsuunnitelma sähkön osalta ("BEMIP Electricity"): Itämeren alueen jäsenvaltioiden väliset yhteenliitännät ja sisäiset siirtojohdot markkinoiden yhdentymisen edistämiseksi ja uusiutuvan energian kasvavien osuuksien integroimiseksi alueella.

Asianomaiset jäsenvaltiot: Tanska, Saksa, Viro, Latvia, Liettua, Puola, Suomi ja Ruotsi.

2. ENSISIJAISET OFFSHORE-VERKKOKÄYTÄVÄT

- 4) Pohjoisten merialueiden offshore-verkot ("NSOG"): offshore-sähköverkon kehittäminen, integroidun offshore-sähköverkon ja tapauksen mukaan offshore-vetyverkon kehittäminen ja niihin liittyvät rajayhdysjohdot Pohjanmerellä, Irlanninmerellä, Kelttienmerellä, Englannin kanaalissa ja lähivesillä merellä tuotetuista uusiutuvista energialähteistä peräisin olevan sähkön tai tapauksen mukaan vedyn kuljettamiseksi kulutus- ja varastointikeskuksiin tai rajatylittävän uusiutuvan energian vaihdon lisäämiseksi.

Asianomaiset jäsenvaltiot: Belgia, Tanska, Saksa, Irlanti, Ranska, Luxemburg, Alankomaat ja Ruotsi.

- 5) Itämeren energiamarkkinoiden yhteenliitännäsuunnitelma offshore-verkkojen osalta ("BEMIP offshore"): offshore-sähköverkon kehittäminen, integroidun offshore-sähköverkon ja tapauksen mukaan offshore-vetyverkon kehittäminen ja niihin liittyvät rajayhdysjohdot Itämerellä ja lähivesillä merellä tuotetuista uusiutuvista energialähteistä peräisin olevan sähkön tai tapauksen mukaan vedyn kuljettamiseksi kulutus- ja varastointikeskuksiin tai rajatylittävän uusiutuvan energian vaihdon lisäämiseksi.

Asianomaiset jäsenvaltiot: Tanska, Saksa, Viro, Latvia, Liettua, Puola, Suomi ja Ruotsi.

- 6) Eteläisten ja läntisten merialueiden offshore-verkot ("SW offshore"): offshore-sähköverkon kehittäminen, integroidun offshore-sähköverkon ja tapauksen mukaan offshore-vetyverkon kehittäminen ja niihin liittyvät rajayhdysjohdot Välimerellä, mukaan lukien Cádizinlahti, ja lähivesillä merellä tuotetuista uusiutuvista energialähteistä peräisin olevan sähkön tai tapauksen mukaan vedyn kuljettamiseksi kulutus- ja varastointikeskuksiin tai rajatylittävän uusiutuvan energian vaihdon lisäämiseksi.

Asianomaiset jäsenvaltiot: Kreikka, Espanja, Ranska, Italia, Malta ja Portugali.

- 7) Eteläisten ja itäisten merialueiden offshore-verkot ("SE offshore"): offshore-sähköverkon kehittäminen, integroidun offshore-sähköverkon ja tapauksen mukaan offshore-vetyverkon kehittäminen ja niihin liittyvät rajayhdysjohdot Välimerellä, Mustallamerellä ja lähivesillä merellä tuotetuista uusiutuvista energialähteistä peräisin olevan sähkön tai tapauksen mukaan vedyn kuljettamiseksi kulutus- ja varastointikeskuksiin tai rajatylittävän uusiutuvan energian vaihdon lisäämiseksi.

Asianomaiset jäsenvaltiot: Bulgaria, Kroatia, Kreikka, Italia, Kypros, Romania ja Slovenia.

- 8) Atlantin offshore-verkot: offshore-sähköverkon kehittäminen, integroidun offshore-sähköverkon kehittäminen ja niihin liittyvät rajayhdysjohdot Pohjois-Atlantin vesillä merellä tuotetuista uusiutuvista energialähteistä peräisin olevan sähkön kuljettamiseksi kulutus- ja varastointikeskuksiin ja rajatylittävän sähköin vaihdon lisäämiseksi.

Asianomaiset jäsenvaltiot: Irlanti, Espanja, Ranska ja Portugali.

3. ENSISIJAISET KÄYTÄVÄT VETYÄ JA ELEKTROLYYSILAITTEITA VARTEN

- 9) Länsi-Euroopan vety-yhteenliitännät ("HI West"): vetyinfrastruktuuri ja kaasuinfrastruktuurin käyttötarkoituksen muuttaminen, jotta voidaan suoraan tai välillisesti (jonkin kolmannen maan kanssa toteutetun yhteenliitännän kautta) luoda integroitu vetyrunkoverkko, jolla luodaan yhteyksiä alueen maihin ja puututaan niiden erityisiin vetyä koskeviin infrastruktuuritarpeisiin tukemalla unionin laajuisen verkon luomista vedyn kuljetusta varten ja lisäksi saarten ja saarten järjestelmien osalta vähennetään energiaeristyneisyyttä, tuetaan innovatiivisia ja muita ratkaisuja, joissa on mukana vähintään kaksi jäsenvaltiota ja joilla on merkittävä myönteinen vaikutus vuoteen 2030 ulottuvien unionin energia- ja ilmastotavoitteiden ja sen vuotta 2050 koskevan ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttamiseen, ja edistetään merkittävästi saarten energiajärjestelmän ja unionin energiajärjestelmän kestävyttä.

Elektrolyysilaitteet: sähköstä kaasuksi -sovellusten käyttöönoton tukeminen, jotta voidaan mahdollistaa kasvihuonekaasupäästöjen vähennykset ja edistää järjestelmän varmaa, tehokasta ja luotettavaa toimintaa ja energiajärjestelmän älykästä integrointia ja lisäksi saarten ja saarten järjestelmien osalta sellaisten innovatiivisten ja muiden ratkaisujen tukeminen, joissa on mukana vähintään kaksi jäsenvaltiota ja joilla on merkittävä myönteinen vaikutus vuoteen 2030 ulottuvien unionin energia- ja ilmastotavoitteiden ja sen vuotta 2050 koskevan ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttamiseen, ja saarten energiajärjestelmän ja unionin energiajärjestelmän kestävyden merkittävä edistäminen.

Asianomaiset jäsenvaltiot: Belgia, Tšekki, Tanska, Saksa, Irlanti, Espanja, Ranska, Italia, Luxemburg, Malta, Alankomaat, Itävalta ja Portugali.

- 10) Keskisen Itä-Euroopan ja Kaakkois-Euroopan vety-yhteenliitännät ("HI East"): vetyinfrastruktuuri ja kaasuinfrastruktuurin käyttötarkoituksen muuttaminen, jotta voidaan suoraan tai välillisesti (jonkin kolmannen maan kanssa toteutetun yhteenliitännän kautta) luoda integroitu vetyrunkoverkko, jolla luodaan yhteyksiä alueen maihin ja puututaan niiden erityisiin vetyä koskeviin infrastruktuuritarpeisiin tukemalla unionin laajuisen verkon luomista vedyn kuljetusta varten ja lisäksi saarten ja saarten järjestelmien osalta vähennetään energiaeristyneisyyttä, tuetaan innovatiivisia ja muita ratkaisuja, joissa on mukana vähintään kaksi jäsenvaltiota ja joilla on merkittävä myönteinen vaikutus vuoteen 2030 ulottuvien unionin energia- ja ilmastotavoitteiden ja sen vuotta 2050 koskevan ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttamiseen, ja edistetään merkittävästi saarten energiajärjestelmän ja unionin energiajärjestelmän kestävyttä.

Elektrolyysilaitteet: sähköstä kaasuksi -sovellusten käyttöönoton tukeminen, jotta voidaan mahdollistaa kasvihuonekaasupäästöjen vähennykset ja edistää järjestelmän varmaa, tehokasta ja luotettavaa toimintaa ja energiajärjestelmän älykästä integrointia ja lisäksi saarten ja saarten järjestelmien osalta sellaisten innovatiivisten ja muiden ratkaisujen tukeminen, joissa on mukana vähintään kaksi jäsenvaltiota ja joilla on merkittävä myönteinen vaikutus vuoteen 2030 ulottuvien unionin energia- ja ilmastotavoitteiden ja sen vuotta 2050 koskevan ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttamiseen, ja saarten energiajärjestelmän ja unionin energiajärjestelmän kestävyden merkittävä edistäminen.

Asianomaiset jäsenvaltiot: Bulgaria, Tšekki, Saksa, Kreikka, Kroatia, Italia, Kypros, Unkari, Itävalta, Puola, Romania, Slovenia ja Slovakia.

- 11) Itämeren energiamarkkinoiden yhteenliitännäsuunnitelma vedyn osalta ("BEMIP Hydrogen"): vetyinfrastruktuuri ja kaasuiinfrastruktuurin käyttötarkoituksen muuttaminen, jotta voidaan suoraan tai välillisesti (jonkin kolmannen maan kanssa toteutetun yhteenliitännän kautta) luoda integroitu vetyrunkoverkko, jolla luodaan yhteyksiä alueen maihin ja puututaan niiden erityisiin vetyä koskeviin infrastruktuuritarpeisiin tukemalla unionin laajuisen verkon luomista vedyn kuljetusta varten ja lisäksi saarten ja saarten järjestelmien osalta vähennetään energiaeristyneisyyttä, tuetaan innovatiivisia ja muita ratkaisuja, joissa on mukana vähintään kaksi jäsenvaltiota ja joilla on merkittävä myönteinen vaikutus vuoteen 2030 ulottuvien unionin energia- ja ilmastotavoitteiden ja sen vuotta 2050 koskevan ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttamiseen, ja edistetään merkittävästi saarten energiajärjestelmän ja unionin energiajärjestelmän kestävyttä.

Elektrolyysilaitteet: sähköstä kaasuksi -sovellusten käyttöönoton tukeminen, jotta voidaan mahdollistaa kasvihuonekaasupäästöjen vähennykset ja edistää järjestelmän varmaa, tehokasta ja luotettavaa toimintaa ja energiajärjestelmän älykästä integrointia ja lisäksi saarten ja saarten järjestelmien osalta sellaisten innovatiivisten ja muiden ratkaisujen edistäminen, joissa on mukana vähintään kaksi jäsenvaltiota ja joilla on merkittävä myönteinen vaikutus vuoteen 2030 ulottuvien unionin energia- ja ilmastotavoitteiden ja sen vuotta 2050 koskevan ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttamiseen, ja saarten energiajärjestelmän ja unionin energiajärjestelmän kestävyden merkittävä edistäminen.

Asianomaiset jäsenvaltiot: Tanska, Saksa, Viro, Latvia, Liettua, Puola, Suomi ja Ruotsi.

4. ENSISIJAISET AIHEALUEET

- 12) Älykkäiden sähköverkkojen käyttöönotto: älykkäitä verkkoja koskevien teknologioiden käyttöönotto koko unionissa, jotta voidaan integroida tehokkaasti kaikkien sähköverkkoon liitettyjen käyttäjien käyttötottumukset ja toimet, erityisesti suurten sähkömäärien tuotanto uusiutuvista tai hajautetuista energialähteistä ja kuluttajien kulutusjoustosta, energian varastoinnista, sähköajoneuvoista ja muista joustolähteistä, ja lisäksi saarten ja saarten järjestelmien osalta vähentää energiaeristyneisyyttä, tukea innovatiivisia ja muita ratkaisuja, joissa on mukana vähintään kaksi jäsenvaltiota ja joilla on merkittävä myönteinen vaikutus vuoteen 2030 ulottuvien unionin energia- ja ilmastotavoitteiden ja sen vuotta 2050 koskevan ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttamiseen, ja saarten energiajärjestelmän ja unionin energiajärjestelmän kestävyden merkittävä edistäminen.

Asianomaiset jäsenvaltiot: kaikki.

- 13) Rajatylittävä hiilidioksidiverkko: infrastruktuurin kehittäminen hiilidioksidin kuljetukseen ja varastointiin jäsenvaltioiden välillä ja naapureina olevien kolmansien maiden kanssa, jotta voidaan edistää teollisuuslaitteistoista talteen otetun hiilidioksidin talteenottoa ja varastointia pysyvää geologista varastointia varten sekä hiilidioksidin hyödyntämistä synteettisissä polttoainekaasuissa, mikä johtaa hiilidioksidin pysyvään neutralointiin.

Asianomaiset jäsenvaltiot: kaikki.

- 14) Älykkäät kaasuverkot: älykkäitä kaasuverkkoja koskevien teknologioiden käyttöönotto koko unionissa, jotta voidaan integroida tehokkaasti kaasuverkkoon monenlaisia vähähiilisiä ja erityisesti uusiutuvia kaasulähteitä, tukea innovatiivisten ja digitaalisten ratkaisujen käyttöönottoa verkon hallinnassa ja helpottaa energia-alojen älykästä integrointia ja kulutusjoustoa, mukaan lukien tähän liittyvät fyysiset parannukset, jos ne ovat välttämättömiä laitteiden ja laitteistojen toimivuudelle vähähiilisten ja erityisesti uusiutuvien kaasujen integrointia varten.

Asianomaiset jäsenvaltiot: kaikki.

LIITE II

ENERGIAINFRASTRUKTUURILUOKAT

Energiainfrastruktuuriluokat, joita kehitetään liitteessä I esitettyjen energiainfrastruktuurien ensisijaisten kohteiden toteuttamiseksi, ovat seuraavat:

1) Sähkö:

- a) suurjännitteiset ja erittäin suuren jännitteen ilmajohdot, jotka ylittävät rajan tai sijaitsevat jonkin jäsenvaltion alueella, mukaan lukien talousvyöhyke, jos ne on suunniteltu vähintään 220 kilovoltin jännitteelle, sekä maan- ja merenalaiset siirtokaapelit, jos ne on suunniteltu vähintään 150 kilovoltin jännitteelle. Niissä jäsenvaltioissa ja pienissä erillisissä verkoissa, joissa siirtoverkko toimii alemmalla jännitteellä, kyseiset jänniterajat vastaavat korkeinta jännitetasoa kyseisissä sähköverkoissa;
- b) edellä a alakohdassa tarkoitettuun energiainfrastruktuuriluokkaan kuuluvat laitteet tai laitteistot, jotka mahdollistavat merellä tuotetun uusiutuvan sähkön siirron offshore-tuotantopaikoista (energiainfrastruktuuri merellä tuotettavaa uusiutuvaa sähköä varten);
- c) yksittäiset tai aggregoidussa muodossa olevat energiavarastot, joita käytetään energian pysyvään tai tilapäiseen varastointiin maanpäällisissä tai maanalaisissa infrastruktuureissa tai geologisissa varastointipaikoissa, sillä edellytyksellä, että ne on liitetty suoraan vähintään 110 kilovoltin jännitteelle suunniteltuihin suurjännitteisiin siirtojohtoihin ja jakelujohtoihin. Niissä jäsenvaltioissa ja pienissä erillisissä verkoissa, joissa siirtoverkko toimii alemmalla jännitteellä, kyseiset jänniterajat vastaavat korkeinta jännitetasoa kyseisissä sähköverkoissa;
- d) edellä a, b ja c alakohdassa tarkoitettujen järjestelmien turvallisen, varman ja tehokkaan toiminnan kannalta välttämättömät laitteet tai laitteistot, mukaan lukien suojaus-, valvonta- ja ohjausjärjestelmät kaikilla jännitetasoilla sekä sähköasemat;
- e) älykkäissä sähköverkoissa laitteet tai laitteistot, digitaaliset järjestelmät ja komponentit, joissa yhdistetään tieto- ja viestintätekniikkaa käyttämällä operatiivisia digitaalisia alustoja, ohjausjärjestelmiä ja anturitekniologioita sekä siirtotasolla että keski- ja suurjännitteisellä jakelutasolla ja joiden tarkoituksena on varmistaa tehokkaampi ja älykkäämpi sähkön siirto- ja jakeluverkko, lisätä kapasiteettia uusien tuotannon, energian varastoinnin ja kulutuksen muotojen integroimiseksi sekä helpottaa uusia liiketoimintamalleja ja markkinarakenteita, mukaan lukien investoinnit saariin ja saarten järjestelmiin, jotta voidaan vähentää energiaeristyneisyyttä, tukea innovatiivisia ja muita ratkaisuja, joissa on mukana vähintään kaksi jäsenvaltiota ja joilla on merkittävä myönteinen vaikutus vuoteen 2030 ulottuvien unionin energia- ja ilmastotavoitteiden ja sen vuotta 2050 koskevan ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttamiseen, ja edistää merkittävästi saarten energiajärjestelmän ja unionin energiajärjestelmän kestävyyttä;
- f) edellä a alakohdassa tarkoitettuun energiainfrastruktuuriluokkaan kuuluvat laitteet tai laitteistot, joilla on kaksi käyttötarkoitusta: yhteenliitäntä ja offshore-verkkojen liitäntäjärjestelmä uusiutuvan energian offshore-tuotantopaikoista kahteen tai useampaan jäsenvaltioon ja kolmansiin maihin, jotka osallistuvat unionin luettelossa oleviin hankkeisiin, myös tämän laitteen maalla sijaitseva jatke maalla sijaitsevan siirtoverkon ensimmäiseen sähköasemaan saakka, sekä niiden viereiset turvallisen, varman ja tehokkaan toiminnan kannalta välttämättömät offshore-laitteet tai -laitteistot, mukaan lukien suojaus-, valvonta- ja ohjausjärjestelmät, ja tarvittavat sähköasemat, jos myös niillä varmistetaan teknologioiden yhteentoimivuus, muun muassa rajapintojen yhteensopivuus eri teknologioiden välillä (offshore-verkot uusiutuvaa energiaa varten);

- 2) Älykkäät kaasuverkot: seuraavat laitteet ja laitteistot, joiden tarkoituksena on mahdollistaa monenlaisten vähähiilisten ja erityisesti uusiutuvien kaasujen, myös biometaanin tai vedyn, integrointi kaasuverkkoon ja helpottaa sitä: digitaaliset järjestelmät ja komponentit, joissa yhdistetään tieto- ja viestintätekniikkaa, ohjausjärjestelmiä ja anturitekniologioita ja jotka mahdollistavat kaasun tuotannon, siirron, jakelun, varastoinnin ja kulutuksen interaktiivisen ja älykkään seurannan, mittauksen, laadunvalvonnan ja hallinnan kaasuverkossa. Lisäksi tällaisiin hankkeisiin voi sisältyä laitteita, jotka mahdollistavat vastakkaisvirtaukset jakelutasolta siirtotasolle, mukaan lukien tähän liittyvät fyysiset parannukset, jos ne ovat välttämättömiä laitteiden ja laitteistojen toimivuudelle vähähiilisten ja erityisesti uusiutuvien kaasujen integrointia varten;

3) Vety:

- a) vedyn kuljetukseen, pääasiassa korkealla paineella, tarkoitetut putkistot, mukaan lukien uuteen käyttötarkoitukseen muunnetut maakaasuinfrastruktuurit, jotka antavat pääsyy useille verkonkäyttäjille läpinäkyvin ja syrjimättömin perustein;
- b) a alakohdassa tarkoitettuihin korkeapaineisiin vetyputkistoihin liitetyt varastot;
- c) nesteytetyn vedyn tai muihin kemiallisiin aineisiin sidotun vedyn vastaanotto-, varastointi- ja kaasuttamislaitokset tai paineenvähennyslaitokset tapauksen mukaan vedyn syöttämiseksi verkkoon;
- d) vetyjärjestelmän turvallisen, varman ja tehokkaan toiminnan tai kahdensuuntaisen kapasiteetin mahdollistamisen kannalta välttämättömät laitteet tai laitteistot, mukaan lukien kompressoriasemat;
- e) laitteet tai laitteistot, jotka mahdollistavat vedyn tai vedystä johdettujen polttoaineiden käytön liikennealalla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1315/2013 ⁽¹⁾ III luvun mukaisesti yksilöidystä TEN-T-ydinverkossa.

Mikä tahansa a–d alakohdassa luetelluista rakenteista voi olla vasta rakennettu tai käyttötarkoitukseltaan maakaasukäytöstä vetykäyttöön muutettu rakenne tai näiden kahden yhdistelmä;

4) Elektrolyysilaitteistot:

- a) elektrolyysilaitteet,
 - i) joissa on vähintään 50 megawatin kapasiteetti, jonka tuottaa yksi elektrolyysilaitte tai yhden koordinoitun hankkeen muodostava elektrolyysilaitteiden joukko;
 - ii) joiden tuotanto täyttää direktiivin (EU) 2018/2001 25 artiklan 2 kohdassa ja liitteessä V vahvistetun vaatimuksen, jonka mukaan elinkaarenaikaisten kasvihuonekaasupäästöjen vähennysten on oltava vähintään 70 prosenttia, kun fossiilinen vertailukohta on 94 g CO₂eq/MJ. Elinkaarenaikaiset kasvihuonekaasupäästöjen vähennykset lasketaan käyttämällä direktiivin (EU) 2018/2001 28 artiklan 5 kohdassa tarkoitettua menetelmää tai vaihtoehtoisesti ISO 14067- tai ISO 14064-1 -standardia. Elinkaarenaikaisiin kasvihuonekaasupäästöihin on sisällytettävä epäsuorat päästöt. Määrälliset elinkaarenaikaiset kasvihuonekaasupäästöjen vähennykset todennetaan tarvittaessa direktiivin (EU) 2018/2001 30 artiklan mukaisesti, tai ne todentaa riippumaton kolmas osapuoli; ja
 - iii) joilla on verkkoon liittyvä toiminto, erityisesti sähkö- ja vetyverkkojen järjestelmän yleisen joustavuuden ja järjestelmän yleisen tehokkuuden kannalta;
- b) niihin liittyvät laitteet, mukaan lukien putkistoyhteydet verkkoon;

5) Hiilidioksidi:

- a) tähän tarkoitettut putkistot, lukuun ottamatta tuotantovaiheen putkistoa, joita käytetään hiilidioksidin kuljetukseen useammasta kuin yhdestä lähteestä hiilidioksidin pysyvää geologista varastointia varten direktiivin 2009/31/EY mukaisesti;
- b) kiinteät laitteistot hiilidioksidin nesteytykseen, välivarastointiin ja konvertointiin sen myöhempää putkistoissa ja tähän tarkoitetuissa kuljetusvälineissä, kuten aluksissa, proomuissa, kuorma-autoissa ja junissa, tapahtuvaa kuljetusta varten;
- c) rajoittamatta mahdollista hiilidioksidin geologisen varastoinnin kieltoa jossakin jäsenvaltiossa infrastruktuuriin liittyvät, geologisessa muodostumassa maan pinnalla olevat laitokset ja injektointilaitokset, joita käytetään direktiivin 2009/31/EY mukaisesti hiilidioksidin pysyvään geologiseen varastointiin, jos niihin ei liity hiilidioksidin käyttöä hiilivedyn tehostettua talteenottoa varten ja ne ovat välttämättömiä hiilidioksidin rajatylittävän kuljetuksen ja varastoinnin mahdollistamiseksi;
- d) järjestelmän moitteettoman, varman ja tehokkaan toiminnan kannalta välttämättömät laitteet tai laitteistot, mukaan lukien suojaus-, valvonta- ja ohjausjärjestelmät.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1315/2013, annettu 11 päivänä joulukuuta 2013, unionin suuntaviivoista Euroopan laajuisen liikenneverkon kehittämiseksi ja päätöksen N:o 661/2010/EU kumoamisesta (EUVL L 348, 20.12.2013, s. 1).

LIITE III

ALUEELLISET LUETTELOT HANKKEISTA

1. RYHMIÄ KOSKEVAT SÄÄNNÖT

- 1) Kansallisten sääntelyviranomaisten toimivaltaan kuuluvien energiainfrastruktuurien osalta kukin ryhmä koostuu jäsenvaltioiden, kansallisten sääntelyviranomaisten, siirtoverkonhaltijoiden sekä komission, viraston, EU DSO -elimen ja joko Sähkö-ENTSON tai Kaasu-ENTSON edustajista.

Muiden energiainfrastruktuuriluokkien osalta kukin ryhmä koostuu komission sekä niiden jäsenvaltioiden ja hankkeen toteuttajien edustajista, joita kukin asianomaisista liitteessä I esitetyistä ensisijaisista kohteista koskee.

- 2) Ryhmät ja ryhmien päätöksentekuelimet voivat unionin luetteloon ehdolla olevien hankkeiden lukumäärän, alueellisten infrastruktuuripuutteiden ja markkinakehityksen mukaan tarvittaessa jakautua, yhdistyä tai tavata eri kokoonpanoissa keskustellakseen kaikille ryhmille yhteisistä tai yksinomaan tiettyjä alueita koskevista asioista. Tällaisiin asioihin voivat kuulua alueiden välisen johdonmukaisuuden kannalta olennaiset kysymykset tai alueellisten luetteloiden luonnoksissa ehdotettujen hankkeiden lukumäärä silloin, kun riskinä on, että hankkeiden lukumäärä ei ole enää hallittavissa.
- 3) Kukin ryhmä organisoii työnsä asetuksen (EY) N:o 715/2009 12 artiklan, asetuksen (EU) 2019/943 34 artiklan, direktiivin 2009/73/EY 7 artiklan ja direktiivin (EU) 2019/944 61 artiklan mukaisten alueellisten yhteistyötoimien ja muiden olemassa olevien alueellisten yhteistyörakenteiden mukaisesti.
- 4) Kukin ryhmä kutsuu kokouksiinsa asiaankuuluvien liitteessä I nimettyjen energiainfrastruktuurien ensisijaisten käytävien ja alueiden toteuttamiseksi tapauksen mukaan sellaisen hankkeen toteuttajia, joka voidaan mahdollisesti valita yhteistä etua koskevaksi hankkeeksi, sekä kansallisten hallintojen, sääntelyviranomaisten, kansalaisyhteiskunnan ja siirtoverkonhaltijoiden edustajia kolmansista maista. Päätös kolmansien maiden edustajien kutumisesta tehdään yhteisymmärryksessä.
- 5) Liitteessä I olevassa 2 jaksossa esitettyjen energiainfrastruktuurien ensisijaisten käytävien osalta kukin ryhmä kutsuu kokouksiinsa tapauksen mukaan sisämaassa sijaitsevien jäsenvaltioiden, toimivaltaisten viranomaisten, kansallisten sääntelyviranomaisten ja siirtoverkonhaltijoiden edustajia.
- 6) Kukin ryhmä kutsuu kokouksiinsa tapauksen mukaan asianomaisia sidosryhmiä edustavat organisaatiot, mukaan lukien kolmansien maiden edustajia, ja, kun se katsotaan aiheelliseksi, suoraan sidosryhmät, mukaan lukien tuottajia, jakeluverkonhaltijoita, toimittajia, kuluttajia, paikallisia asukkaita ja unionissa toimivia ympäristönsuojelujärjestöjä, tuomaan esille erityisen asiantuntemuksensa. Kunkin ryhmän on järjestettävä kuulemisia, jos ne ovat tarpeen sen tehtävien suorittamiseksi.
- 7) Ryhmien kokousten osalta komissio julkaisee sidosryhmien käytettävissä olevalla alustalla sisäiset säännöt, päivitetyn luettelon jäsenorganisaatioista, säännöllisesti päivitettyt tiedot työn edistymisestä, kokousten esityslistat ja kokouspöytäkirjat, jos ne ovat saatavilla. Ryhmien päätöksentekuelinten keskustelut ja hankkeiden 4 artiklan 5 kohdan mukainen paremmuusjärjestykseen asettaminen ovat luottamuksellisia. Kaikki alueellisten ryhmien toimintaa ja työtä koskevat päätökset tehdään yhteisymmärryksessä jäsenvaltioiden ja komission välillä.
- 8) Komissio, virasto ja ryhmät pyrkivät johdonmukaisuuteen ryhmien välillä. Tätä varten komissio ja virasto varmistavat tarvittaessa kaikkea sellaista työtä koskevan tietojenvaihdon asianomaisten ryhmien välillä, johon liittyy alueidenvälinen etu.
- 9) Kansallisten sääntelyviranomaisten ja viraston osallistuminen ryhmiin ei saa vaarantaa niiden tämän asetuksen tai asetuksen (EU) 2019/942, direktiivin 2009/73/EY 40 ja 41 artiklan sekä direktiivin (EU) 2019/944 58, 59 ja 60 artiklan mukaisten tavoitteiden ja tehtävien toteutumista.

2. ALUEELLISTEN LUETTELOJEN VAHVISTAMISPROSESSI

- 1) Sellaisen hankkeen toteuttajien, joka voidaan mahdollisesti valita unionin luettelossa olevaksi hankkeeksi ja jolle halutaan kyseinen asema, on toimitettava ryhmälle yhteistä etua koskevaksi hankkeeksi valintaa koskeva hakemus, johon on sisällyttävä
 - a) arviointi hankkeesta sen mukaan, miten se edistää liitteessä I esitettyjen ensisijaisten kohteiden toteuttamista;
 - b) tieto liitteessä II esitetystä asiaankuuluvasta hankeluokasta;
 - c) analyysi siitä, täyttyvätkö 4 artiklassa säädetyt asiaankuuluvat kriteerit;
 - d) niistä hankkeista, jotka ovat saavuttaneet riittävän kypsyyden, 11 artiklan nojalla laaditun menetelmän mukainen hankekohtainen kustannus-hyötyanalyysi;
 - e) keskinäistä etua koskevista hankkeista niiden maiden hallitusten tuenilmaisuna hankkeelle antamat tukikirjeet, joihin hanke suoraan vaikuttaa, tai muut ei-sitovat sopimukset;
 - f) muut hankkeen arvioinnin kannalta olennaiset tiedot.
- 2) Kaikkien vastaanottajien on käsiteltävä kaupallisesti arkaluonteisia tietoja luottamuksellisuina.
- 3) Tämän asetuksen liitteessä II olevissa 1 kohdan a, b, c, d ja f alakohdassa esitettyihin energiainfrastruktuuriluokkiin kuuluvat ehdotetut yhteistä etua koskevat sähkön siirto- ja varastointihankkeet ovat osa viimeisintä sähkön osalta saatavilla olevaa unionin laajuisista kymmenvuotista verkon kehittämissuunnitelmaa, jonka Sähkö-ENTSO on laatinut asetuksen (EU) 2019/943 30 artiklan mukaisesti. Tämän asetuksen liitteessä II olevissa 1 kohdan b ja f alakohdassa esitettyihin energiainfrastruktuuriluokkiin kuuluvien ehdotettujen yhteistä etua koskevien sähkön siirtohankkeiden on perustuttava tämän asetuksen 14 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuihin integroituihin offshore-verkon kehittämiseen ja verkon vahvistuksiin ja oltava niiden mukaisia.
- 4) Tämän asetuksen liitteessä II olevassa 3 kohdassa esitettyihin energiainfrastruktuuriluokkiin kuuluvat ehdotetut yhteistä etua koskevat vetyhankkeet ovat 1 päivästä tammikuuta 2024 hankkeita, jotka ovat osa viimeisintä kaasun osalta saatavilla olevaa yhteisön laajuisista kymmenvuotista verkon kehittämissuunnitelmaa, jonka Kaasu-ENTSO on laatinut asetuksen (EY) N:o 715/2009 8 artiklan mukaisesti.
- 5) Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON on viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2022 ja sen jälkeen kunkin unionin laajuisen kymmenvuotisen verkon kehittämissuunnitelman osalta annettava päivitetty ohjeet, jotka koskevat hankkeiden sisällyttämistä niiden 3 ja 4 kohdassa tarkoitettuihin unionin laajuisiin kymmenvuotisiin verkon kehittämissuunnitelmiin, jotta voidaan varmistaa yhtäläinen kohtelu ja prosessin avoimuus. Ohjeissa on vahvistettava kaikkien kyseisenä ajankohtana voimassa olevassa unionin luettelossa olevien hankkeiden osalta yksinkertaistettu prosessi, joka koskee hankkeiden sisällyttämistä unionin laajuisiin kymmenvuotisiin verkon kehittämissuunnitelmiin ottaen huomioon asiakirjat ja tiedot, jotka on jo toimitettu aiemmissa unionin laajuisen kymmenvuotiseen verkon kehittämissuunnitelmaan liittyvissä prosesseissa, edellyttäen, että jo toimitetut asiakirjat ja tiedot pätevät edelleen.

Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON on kuultava komissiota ja virastoa niiden luonnoksista ohjeiksi, jotka koskevat hankkeiden sisällyttämistä unionin laajuisiin kymmenvuotisiin verkon kehittämissuunnitelmiin, ja otettava asianmukaisesti huomioon komission ja viraston suositukset ennen lopullisten ohjeiden julkaisemista.
- 6) Liitteessä II olevassa 5 kohdassa esitettyyn energiainfrastruktuuriluokkaan kuuluvat ehdotetut hiilidioksidin kuljetus- ja varastointihankkeet on esitettävä osana vähintään kahden jäsenvaltion laatimaa suunnitelmaa, joka koskee rajatylittävän hiilidioksidin kuljetus- ja varastointi-infrastruktuurin kehittämistä ja jonka asianomaiset jäsenvaltiot tai kyseisten jäsenvaltioiden nimeämät tahot esittävät komissiolle.
- 7) Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON on annettava ryhmille tietoja siitä, miten ne ovat soveltaneet ohjeita arvioidessaan hankkeiden sisällyttämistä unionin laajuisiin kymmenvuotisiin verkon kehittämissuunnitelmiin.

- 8) Kansalliset sääntelyviranomaiset, niiden toimivaltaan kuuluvien hankkeiden osalta, ja tarvittaessa virasto, mahdollisuuksien mukaan direktiivin 2009/73/EY 7 artiklan ja direktiivin (EU) 2019/944 61 artiklan mukaisen alueellisen yhteistyön puitteissa, tarkistavat kriteerien ja kustannus-hyötyanalyysin menetelmän johdonmukaisen soveltamisen sekä arvioivat niiden rajatylittävän merkityksen. Ne esittävät arviointinsa ryhmälle. Komissio varmistaa, että tämän asetuksen 4 artiklassa ja liitteessä IV tarkoitettuja kriteerejä ja menetelmiä sovelletaan yhdenmukaistetulla tavalla, jotta voidaan taata johdonmukaisuus alueellisten ryhmien kesken.
- 9) Komissio arvioi tämän asetuksen 4 artiklassa säädettyjen kriteerien soveltamisen kaikissa hankkeissa, jotka eivät kuulu tässä liitteessä olevan 8 kohdan soveltamisalaan. Komissio ottaa huomioon myös mahdollisuuden laajentaa hankkeita tulevaisuudessa ottamalla niihin mukaan muita jäsenvaltioita. Komissio esittää arviointinsa ryhmälle. Kun hankkeille haetaan keskinäistä etua koskevan hankkeen asemaa, kolmansien maiden edustajat ja sääntelyviranomaiset kutsutaan arvioinnin esittelyyn.
- 10) Kukin jäsenvaltio, jonka alueeseen ehdotettu hanke ei liity mutta johon ehdotetulla hankkeella voi olla mahdollinen myönteinen nettovaikutus tai mahdollinen merkittävä vaikutus, kuten vaikutus ympäristöön tai energiainfrastruktuurin toimintaan sen alueella, voi esittää ryhmälle lausunnon, jossa se ilmaisee huolenaiheensa.
- 11) Ryhmän on ryhmään kuuluvan jäsenvaltion pyynnöstä tutkittava jäsenvaltion 3 artiklan 3 kohdan nojalla esittämät perustelut sille, miksi se ei hyväksy alueeseensa liittyvää hanketta.
- 12) Ryhmän on tarkasteltava, sovelletaanko alueellisten infrastruktuuritarpeiden vahvistamisessa ja kussakin ehdolla olevassa hankkeessa energiatehokkuus etusijalle -periaatetta. Ryhmän on tarkasteltava ensisijaisina ratkaisuna erityisesti sellaisia ratkaisuja kuin kysyntäpuolen hallinta, markkinajärjestelyratkaisut, digitaalisten ratkaisujen toteuttaminen ja rakennusten peruskorjaus, jos niitä pidetään kustannustehokkaampina koko järjestelmän kannalta kuin uuden tarjontapuolen infrastruktuurin rakentamista.
- 13) Ryhmän on kokoonnuttava tutkimaan ehdotettuja hankkeita ja asettamaan ne paremmuusjärjestykseen hankkeiden läpinäkyvän arvioinnin perusteella ja 4 artiklassa esitettyjen kriteerien mukaisesti ottaen huomioon sääntelyviranomaisten arvioinnin tai komission arvioinnin niissä hankkeissa, jotka eivät kuulu kansallisten sääntelyviranomaisten toimivaltaan.
- 14) Ryhmien laatimat luonnokset alueellisiksi luetteloiksi kansallisten sääntelyviranomaisten toimivaltaan kuuluvista ehdotetuista hankkeista sekä mahdolliset tämän jakson 10 kohdassa tarkoitetut lausunnot on toimitettava virastolle kuusi kuukautta ennen unionin luettelon hyväksymispäivää. Virasto arvioi alueellisten luetteloiden luonnokset ja niihin liittyvät lausunnot kolmen kuukauden kuluessa niiden vastaanottamisesta. Virasto antaa lausunnon alueellisten luetteloiden luonnoksista ja erityisesti kriteerien ja kustannus-hyötyanalyysin johdonmukaisesta soveltamisesta eri alueilla. Viraston lausunto hyväksytään asetuksen (EU) 2019/942 22 artiklan 5 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.
- 15) Kunkin ryhmän päätöksentekovelimen on kuukauden kuluessa viraston lausunnon vastaanottamisesta hyväksyttävä 3 artiklan 3 kohdan säännöksiä noudattaen lopullinen alueellinen luettelonsa ehdotetuista hankkeista ryhmien ehdotuksen perusteella ja ottaen huomioon viraston lausunnon sekä kansallisten sääntelyviranomaisten 8 kohdan mukaisesti toimitetun arvioinnin tai komission 9 kohdan mukaisesti tekemän arvioinnin niistä ehdotetuista hankkeista, jotka eivät kuulu kansallisten sääntelyviranomaisten toimivaltaan, sekä komission neuvot, joiden tarkoituksena on varmistaa, että unionin luettelossa olevien hankkeiden kokonaismäärä on hallittavissa, etenkin rajoilla kilpailevien tai mahdollisesti kilpailevien hankkeiden yhteydessä. Ryhmien päätöksentekovelinten on toimitettava komissiolle lopulliset alueelliset luettelot sekä mahdolliset 10 kohdassa tarkoitetut lausunnot.
- 16) Jos alueellisten luetteloiden luonnosten perusteella ja viraston lausunnon huomioon ottamisen jälkeen ehdotettujen hankkeiden kokonaismäärä unionin luettelossa ylittäisi hallittavissa olevan määrän, komissio antaa kullekin asianomaiselle ryhmälle neuvon olla sisällyttämättä alueelliseen luetteloon hankkeita, jotka asianomainen ryhmä on asettanut 4 artiklan 5 kohdan mukaisessa paremmuusjärjestyksessä alimmille sijoille.

LIITE IV

HANKKEIDEN KRITEREJÄ KOSKEVAT SÄÄNNÖT JA INDIKAATTORIT

- 1) Yhteistä etua koskevan hankkeen, jolla on merkittävä rajatylittävä vaikutus, on sijaittava jonkin jäsenvaltion alueella ja täytettävä seuraavat edellytykset:
- a) Sähkön siirto: Hanke lisää verkon siirtokapasiteettia tai kaupallisiin virtoihin saatavilla olevaa kapasiteettia kyseisen jäsenvaltion ja yhden tai useamman muun jäsenvaltion välisellä rajalla, kun se lisää rajatylittävän verkon siirtokapasiteettia kyseisen jäsenvaltion ja yhden tai useamman muun jäsenvaltion välisellä rajalla vähintään 500 megawatilla verrattuna tilanteeseen, jossa hanketta ei oteta käyttöön, tai hanke vähentää yhteenliittämättömien verkkojen energiaeristyneisyyttä yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa ja lisää rajatylittävän verkon siirtokapasiteettia kahden jäsenvaltion välisellä rajalla vähintään 200 megawatilla.
 - b) Sähkön varastointi: Hankkeesta saadaan vähintään 225 megawattia asennettua kapasiteettia, ja siinä on varastointikapasiteetti, joka mahdollistaa 250 gigawattitunnin vuotuisen nettosähköntuotannon.
 - c) Älykkäät sähköverkot: Hanke on suunniteltu suurjännite- ja keskijännitetason laitteille ja laitteistoille, ja siinä on mukana siirtoverkonhaltijoita, siirto- ja jakeluverkonhaltijoita tai jakeluverkonhaltijoita vähintään kahdesta jäsenvaltiosta. Hankkeessa voi olla mukana vain jakeluverkonhaltijoita edellyttäen, että ne ovat vähintään kahdesta jäsenvaltiosta ja että yhteentoimivuus varmistetaan. Hankkeen on täytettävä vähintään kaksi seuraavista kriteereistä: se kattaa 50 000 sähkön käyttäjää, tuottajaa, kuluttajaa tai tuottajakuluttajaa, se tavoittaa kulutusalueen, jolla vuosikulutus on vähintään 300 gigawattituntia, vähintään 20 prosenttia hankkeeseen liittyvästä sähkönkulutuksesta on peräisin erilaisista uusiutuvista energialähteistä, tai se vähentää yhteenliittämättömien verkkojen energiaeristyneisyyttä yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa. Hankkeeseen ei tarvitse liittyä yhteistä fyysistä rajaa. Hankkeissa, jotka liittyvät direktiivin (EU) 2019/944 2 artiklan 42 alakohdassa määriteltyihin pieniin erillisiin verkkoihin, saaret mukaan lukien, kyseiset jänniterajat vastaavat korkeinta jännitetasoa asiaankuuluuissa sähköverkoissa.
 - d) Vedynsiirto: Hanke mahdollistaa vedyn siirron asianomaisten jäsenvaltioiden rajojen yli tai lisää olemassa olevaa rajatylittävää vedynsiirtokapasiteettia kahden jäsenvaltion välisellä rajalla vähintään 10 prosentilla verrattuna tilanteeseen ennen hankkeen käyttöönottoa, ja hankkeessa osoitetaan riittävällä tavalla, että se on olennainen osa suunniteltua rajatylittävää vetyverkkoa, sekä annetaan riittävää näyttöä olemassa olevista suunnitelmista ja yhteistyöstä naapurimaiden ja verkonhaltijoiden kanssa, tai hankkeissa, jotka vähentävät yhteenliittämättömien verkkojen energiaeristyneisyyttä yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa, hankkeen tarkoituksena on järjestää suorat tai välilliset toimitukset vähintään kahteen jäsenvaltioon.
 - e) Liitteessä II olevassa 3 kohdassa tarkoitettut vetyvarastot tai vedyn vastaanottolaitokset: Hankkeen tarkoituksena on järjestää suorat tai välilliset toimitukset vähintään kahteen jäsenvaltioon.
 - f) Elektrolyysilaitteet: Hankkeesta saadaan vähintään 50 megawattia asennettua kapasiteettia, jonka tuottaa yksi elektrolyysilaitte tai yhden koordinoitun hankkeen muodostava elektrolyysilaitteiden joukko, ja se tuo hyötyjä suoraan tai välillisesti vähintään kahteen jäsenvaltioon ja erityisesti saarten ja saarten järjestelmien osalta tukee innovatiivisia ja muita ratkaisuja, joissa on mukana vähintään kaksi jäsenvaltiota ja joilla on merkittävä myönteinen vaikutus vuoteen 2030 ulottuvien unionin energia- ja ilmastotavoitteiden ja sen vuotta 2050 koskevan ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttamiseen, ja edistää merkittävästi saarten energijärjestelmän ja unionin energijärjestelmän kestävyyttä.
 - g) Älykkäät kaasuverkot: Hankkeessa on mukana siirtoverkonhaltijoita, siirto- ja jakeluverkonhaltijoita tai jakeluverkonhaltijoita vähintään kahdesta jäsenvaltiosta. Siinä voi olla mukana jakeluverkonhaltijoita ainoastaan sellaisten vähintään kahden jäsenvaltion siirtoverkonhaltijoiden tuella, jotka ovat tiiviisti mukana hankkeessa ja varmistavat yhteentoimivuuden.
 - h) Merellä tuotetun uusiutuvan sähkön siirto: Hanke on suunniteltu siirtämään sähköä offshore-tuotantopaikoista, joissa on vähintään 500 megawatin kapasiteetti, ja se mahdollistaa sähkön siirron tietyn jäsenvaltion maalla sijaitsevaan verkkoon ja lisää sisämarkkinoilla saatavilla olevan uusiutuvan sähkön määrää. Hanke kehitetään alueilla, joilla merellä tuotetun uusiutuvan sähkön markkinaosuus on alhainen, sillä osoitetaan olevan merkittävä myönteinen vaikutus vuoteen 2030 ulottuvien unionin energia- ja ilmastotavoitteiden ja sen vuotta 2050 koskevan ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttamiseen, ja se edistää merkittävästi energijärjestelmän kestävyyttä ja markkinoiden yhdentymistä estämättä rajatylittäviä kapasiteetteja ja virtoja.
 - i) Hiilidioksidihankkeet: Hanketta käytetään vähintään kahdesta jäsenvaltiosta peräisin olevan ihmisen toiminnan aiheuttaman hiilidioksidin kuljetukseen ja soveltuvin osin varastointiin.

- 2) Keskinäistä etua koskevan hankkeen, jolla on merkittävä rajatylittävä vaikutus, on täytettävä seuraavat edellytykset:
- a) Liitteessä II olevissa 1 kohdan a ja f alakohdassa esitettyyn luokkaan kuuluvat keskinäistä etua koskevat hankkeet: Hanke lisää verkon siirtokapasiteettia tai kaupallisiin virtoihin saatavilla olevaa kapasiteettia kyseisen jäsenvaltion ja yhden tai useamman kolmannen maan välisellä rajalla, ja se tuo merkittäviä hyötyjä, joko suoraan tai välillisesti (jonkin kolmannen maan kanssa toteutetun yhteenliitännän kautta), 4 artiklan 3 kohdassa lueteltujen erityisten kriteerien mukaisesti unionin tasolla. Sähkö-ENTSON on laskettava ja julkaistava jäsenvaltioille koituvat hyödyt unionin laajuuden kymmenvuotisen verkon kehittämissuunnitelman yhteydessä.
 - b) Liitteessä II olevassa 3 kohdassa esitettyyn luokkaan kuuluvat keskinäistä etua koskevat hankkeet: Vetyhanke mahdollistaa vedyn siirron jäsenvaltion ja yhden tai useamman kolmannen maan välisellä rajalla, ja sen osoitetaan tuovan merkittäviä hyötyjä, joko suoraan tai välillisesti (jonkin kolmannen maan kanssa toteutetun yhteenliitännän kautta), 4 artiklan 3 kohdassa lueteltujen erityisten kriteerien mukaisesti unionin tasolla. Kaasu-ENTSON on laskettava ja julkaistava jäsenvaltioille koituvat hyödyt unionin laajuuden kymmenvuotisen verkon kehittämissuunnitelman yhteydessä.
 - c) Liitteessä II olevassa 5 kohdassa esitettyyn luokkaan kuuluvat keskinäistä etua koskevat hankkeet: Hanketta voidaan käyttää ihmisen toiminnan aiheuttaman hiilidioksidin kuljetukseen ja varastointiin vähintään kahdessa jäsenvaltiossa ja jossakin kolmannessa maassa.
- 3) Liitteessä II olevissa 1 kohdan a, b, c, d ja f alakohdassa esitettyihin energiainfrastruktuuriluokkiin kuuluvissa hankkeissa 4 artiklassa luetellut kriteerit arvioidaan seuraavasti:
- a) Uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön siirto suuriin kulutuskeskuksiin ja varastointipaikkoihin mitataan viimeisimmässä sähkön osalta saatavilla olevassa unionin laajuudessa kymmenvuotisessa verkon kehittämissuunnitelmassa tehdyn analyysin mukaisesti erityisesti
 - i) sähkön siirron osalta arvioimalla uusiutuviin energialähteisiin liittyvän tuotantokapasiteetin määrä (teknologioittain megawatteina), joka liitetään verkkoon ja siirretään hankkeen seurauksena, verrattuna kyseisen tyyppisiin uusiutuviin energialähteisiin liittyvän tuotantokapasiteetin suunniteltuun kokonaismäärään asianomaisessa jäsenvaltiossa vuonna 2030 jäsenvaltioiden asetuksen (EU) 2018/1999 mukaisesti toimittamien kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien mukaisesti;
 - ii) tai energian varastoinnin osalta vertaamalla hankkeen tarjoamaa uutta kapasiteettia samaan varastointiteknologiaan perustuvaan olemassa olevaan kokonaiskapasiteettiin liitteessä V esitetyllä analysoitavalla alueella.
 - b) Markkinoiden yhdentyminen, kilpailu ja järjestelmän joustavuus mitataan viimeisimmässä sähkön osalta saatavilla olevassa unionin laajuudessa kymmenvuotisessa verkon kehittämissuunnitelmassa tehdyn analyysin mukaisesti erityisesti
 - i) laskemalla rajatylittävissä hankkeissa, myös uudelleeninvestointihankkeissa, vaikutus verkon siirtokapasiteettiin molempiin virran kulkusuuntiin sähkömääränä (megawatteina) mitattuna sekä niiden vaikutus vähintään 15 prosentin yhteenliitännätavoitteen saavuttamiseen ja hankkeissa, joilla on merkittävä rajatylittävä vaikutus, vaikutus verkon siirtokapasiteettiin asianomaisten jäsenvaltioiden välisillä rajoilla, asianomaisten jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden välisillä rajoilla tai asianomaisten jäsenvaltioiden sisällä sekä vaikutus kysynnän ja tarjonnan tasapainottamiseen ja verkkotoimintoihin asianomaisissa jäsenvaltioissa;
 - ii) arvioimalla vaikutus liitteessä V esitetyllä analysoitavalla alueella suhteessa energijärjestelmän laajuisiin tuotanto- ja siirtokustannuksiin ja markkinahintojen kehitykseen ja lähentymiseen hankkeen seurauksena erilaisissa suunnitteluskenaarioissa ottaen erityisesti huomioon ajojärjestyksessä syntyvät muutokset.
 - c) Toimitusvarmuus, yhteentoimivuus ja järjestelmän varma toiminta mitataan viimeisimmässä sähkön osalta saatavilla olevassa unionin laajuudessa kymmenvuotisessa verkon kehittämissuunnitelmassa tehdyn analyysin mukaisesti erityisesti arvioimalla hankkeen vaikutus odotettuun kuormitusputoamaan liitteessä V esitetyllä analysoitavalla alueella suhteessa tuotanto- ja siirtokapasiteetin riittävyyteen ominaisilla kuormitusjaksoilla ottaen huomioon odotetut muutokset ilmastoon liittyvissä äärimmäisissä sääilmiöissä ja niiden vaikutus infrastruktuurin häiriönsietokykyyn. Tapauksen mukaan mitataan hankkeen vaikutus järjestelmän toiminnan ja palvelujen riippumattomaan ja luotettavaan ohjaukseen.

- 4) Liitteessä II olevassa 1 kohdan e alakohdassa esitettyyn energiainfrastruktuuriluokkaan kuuluvissa hankkeissa 4 artiklassa luetellut kriteerit arvioidaan seuraavasti:
- Kestävyys mitataan arvioimalla, missä määrin verkkoihin voidaan liittää ja niissä voidaan kuljettaa monenlaista uusiutuvaa energiaa.
 - Toimitusvarmuus mitataan arvioimalla häviöiden määrä jakelu- tai siirtoverkoissa tai molemmissa, sähköverkkokomponenttien käyttöaste (eli keskimääräinen kuormitus), verkkokomponenttien saatavuus (suhteessa suunniteltuun ja suunnittelemattomaan ylläpitoon) ja sen vaikutus verkon suorituskykyyn sekä keskeytysten kestoon ja tiheyteen, mukaan lukien ilmastoon liittyvät häiriöt.
 - Markkinoiden yhdentyminen mitataan arvioimalla innovatiivisuus järjestelmän toiminnassa, energiaeristyneisyyden vähentyminen ja yhteenliittäminen sekä muiden alojen integroinnin ja uusien liiketoimintamallien ja markkinarakenteiden helpottamisen aste.
 - Verkon varmuus, joustavuus ja toimitusten laatu mitataan arvioimalla innovatiivinen lähestymistapa järjestelmän joustavuuteen, kyberturvallisuus, käytön tehokkuus siirto- ja jakeluverkonhaltijan tasolla, kyky sisällyttää kulutusjousto, varastointi, energiatehokkuustoimenpiteet, digitaalisten välineiden ja tieto- ja viestintätekniikan kustannustehokas käyttö valvonta- ja ohjaustarkoituksiin, sähköjärjestelmän vakaus ja jännitteen laatutaso.
- 5) Liitteessä II olevassa 3 kohdassa esitettyyn energiainfrastruktuuriluokkaan kuuluvissa vetyhankkeissa 4 artiklassa luetellut kriteerit arvioidaan seuraavasti:
- Kestävyys mitataan sen mukaan, miten hanke edistää kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä erilaisissa loppukäyttökohteissa aloilla, joilla päästöjä on vaikea vähentää, kuten teollisuudessa tai liikenteessä, joustavuutta ja kaussittaisia varastointimahdollisuuksia uusiutuviin energialähteisiin perustuvassa sähköntuotannossa tai uusiutuvan ja vähähiilisen vedyn integrointia, jotta voidaan ottaa huomioon markkinoiden tarpeet ja edistää uusiutuvaa vetyä.
 - Markkinoiden yhdentyminen ja yhteentoimivuus mitataan laskemalla lisäarvo, jota hanke tuo markkina-alueiden yhdentymiseen ja hintojen lähentymiseen sekä järjestelmän yleiseen joustavuuteen.
 - Toimitusvarmuus ja joustavuus mitataan laskemalla lisäarvo, jota hanke tuo vetytoimitusten häiriönsietokykyyn, monipuolisuuteen ja joustavuuteen.
 - Kilpailu mitataan arvioimalla hankkeen vaikutus toimitusten monipuolistamiseen, myös kotimaisiin vedyntoimituslähteisiin pääsyn helpottaminen.
- 6) Liitteessä II olevassa 2 kohdassa esitettyyn energiainfrastruktuuriluokkaan kuuluvissa älykkäitä kaasuverkkoja koskevilla hankkeissa 4 artiklassa luetellut kriteerit arvioidaan seuraavasti:
- Kestävyys mitataan arvioimalla kaasuverkkoon integroitujen uusiutuvien ja vähähiilisten kaasujen osuus ja tähän liittyvät kasvihuonekaasupäästöjen vähennykset, jotka vaikuttavat koko järjestelmän hiilestä irtautumiseen, sekä vuotojen asianmukainen havaitseminen.
 - Toimitusten laatu ja toimitusvarmuus mitataan arvioimalla luotettavasti saatavilla olevan kaasun tarjonnan ja huippukysynnän suhde, paikallisilla uusiutuvilla ja vähähiilillä kaasuilla korvautun tuonnin osuus, järjestelmän toiminnan vakaus sekä keskeytysten kesto ja tiheys asiakasta kohden.
 - Joustopalvelujen, kuten kulutusjouston tai varastoinnin, mahdollistaminen siten, että helpotetaan energia-alojen älykäästä integrointia luomalla yhteyksiä muihin energiankantajiin ja energia-aloihin, mitataan arvioimalla kustannussäästöt, jotka saadaan yhteenliitetyillä energia-aloilla ja yhteenliitetyissä järjestelmissä, esimerkiksi lämpö- ja sähköjärjestelmässä, liikenteessä ja teollisuudessa.
- 7) Liitteessä II olevassa 4 kohdassa esitettyyn energiainfrastruktuuriluokkaan kuuluvissa elektrolyysilaitteita koskevilla hankkeissa 4 artiklassa luetellut kriteerit arvioidaan seuraavasti:
- Kestävyys mitataan arvioimalla, kuinka suuri osuus verkkoon integroidusta uusiutuvasta tai vähähiilisestä, erityisesti uusiutuvista lähteistä peräisin olevasta, vedystä täyttää liitteessä II olevan 4 kohdan a alakohdan ii alakohdassa määritellyt kriteerit, tai arvioimalla tällaisista lähteistä saatavien synteettisten polttoaineiden käyttöönoton määrä sekä tähän liittyvät kasvihuonekaasupäästöjen vähennykset.
 - Toimitusvarmuus mitataan arvioimalla hankkeen vaikutus verkon toiminnan turvallisuuteen, vakauteen ja tehokkuuteen, myös arvioimalla, miten hankkeen avulla on vältetty uusiutuviin energialähteisiin perustuvan sähköntuotannon hyödyntämättä jättämistä.

- c) Joustopalvelujen, kuten kulutusjoustop tai varastoinnin, mahdollistaminen siten, että helpotetaan energia-alojen älykästä integrointia luomalla yhteyksiä muihin energiakantajiin ja energia-aloihin, mitataan arvioimalla kustannussäästöt, jotka saadaan yhteenliitetyillä energia-aloilla ja yhteenliitetyissä järjestelmissä, esimerkiksi kaasuvety, sähkö- ja lämpöverkoissa, liikenteessä ja teollisuudessa.
- 8) Liitteessä II olevassa 5 kohdassa esitettyihin energiainfrastruktuuriluokkiin kuuluvissa hiilidioksidi-infrastruktuureja koskeissa hankkeissa 4 artiklassa luetellut kriteerit arvioidaan seuraavasti:
- a) Kestävyys mitataan arvioimalla hankkeen elinkaarenaikaisten kasvihuonekaasupäästöjen vähennysten odotettavissa oleva kokonaismäärä ja sellaisten vaihtoehtoisten teknologisten ratkaisujen puuttuminen, joita ovat esimerkiksi energiatehokkuus ja sähköistäminen integroimalla uusiutuvia lähteitä ja joilla voitaisiin saavuttaa saman tasoiset kasvihuonekaasupäästöjen vähennykset kuin se hiilidioksidin määrä, joka voidaan ottaa talteen verkkoon liitetyissä teollisuuslaitteistoissa vertailukelpoisin kustannuksin vertailukelpoisessa aikataulussa, ottaen huomioon tapauksen mukaan hiilidioksidin talteenottoa, kuljetusta ja varastointia varten tarvittavasta energiasta aiheutuvat kasvihuonekaasupäästöt infrastruktuurin osalta, mukaan lukien soveltuvin osin muut mahdolliset tulevat käyttötarkoitukset.
- b) Häiriönsietokyky ja varmuus mitataan arvioimalla infrastruktuurin varmuus.
- c) Ympäristökuormituksen ja -riskin lieventäminen mitataan hiilidioksidin pysyvän neutraloinnin kautta.
-

LIITE V

ENERGIAJÄRJESTELMÄN LAAJUINEN KUSTANNUS-HYÖTYANALYYSI

Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON kustannus-hyötyanalyysija varten kehitettävien menetelmien on oltava keskenään johdonmukaisia, alakohtaiset erityispiirteet huomioon ottaen. Unionin luettelossa olevien hankkeiden yhdenmukaistetun ja läpinäkyvän energijärjestelmän laajuisten kustannus-hyötyanalyysin menetelmien on oltava yhdenmukaisia kaikissa infrastruktuuriluokissa, paitsi jos yksittäiset erot ovat perusteltuja. Niissä on otettava huomioon kustannukset laajassa merkityksessä, myös ulkoisvaikutukset, vuoteen 2030 ulottuvien unionin energia- ja ilmastotavoitteiden ja sen vuotta 2050 koskevan ilmastoneutraaliustavoitteen kannalta, ja niissä on noudatettava seuraavia periaatteita:

- 1) Analysoitaessa yksittäistä hanketta analysoitava alue kattaa kaikki jäsenvaltiot ja kolmannet maat, joiden alueella hanke sijaitsee, sekä kaikki rajanaapureina olevat jäsenvaltiot ja kaikki muut jäsenvaltiot, joissa hankkeella on merkittävä vaikutus. Tätä varten Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON on tehtävä yhteistyötä asianomaisten kolmansien maiden kaikkien asiaankuuluvien verkonhaltijoiden kanssa. Liitteessä II olevassa 3 kohdassa esitettyyn energiainfrastruktuuriin luokkaan kuuluvissa hankkeissa Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON on tehtävä yhteistyötä hankkeen toteuttajan kanssa myös silloin, kun se ei ole verkonhaltija.
- 2) Kaikkiin kustannus-hyötyanalyysihin sisältyy herkkyysanalyysija, jotka koskevat syöttötietoja, mukaan lukien tuotantokustannukset ja kasvihuonekaasut sekä kysynnän ja tarjonnan odotettu kehitys, myös uusiutuvien energialähteiden osalta, kummankin joustavuus huomioon ottaen sekä varastoinnin käytettävyys, eri hankkeiden käyttöönottopäiviä samalla analysoitavalla alueella, ilmastovaikutuksia ja muita asiaankuuluvia parametreja.
- 3) Niissä vahvistetaan analyysi, jossa määritetään asiaankuuluvien monialaisten syöttötietojen perusteella vaikutus, joka syntyy, jos hanke toteutetaan tai jätetään toteuttamatta, ja niihin sisällytetään asiaankuuluvat keskinäiset riippuvuudet muiden hankkeiden kanssa.
- 4) Niissä annetaan ohjeistusta, joka koskee kustannus-hyötyanalyysissa tarvittavan energia-alan verkko- ja markkinamallinnuksen kehittämistä ja käyttöä. Mallinnuksen avulla voidaan arvioida kattavasti taloudellisiin hyötyihin, myös markkinoiden yhdentymiseen, toimitusvarmuuteen ja kilpailuun sekä energiaeristyneisyyden poistamiseen liittyviä, vaikutuksia sekä sosiaalisia ja ympäristö- ja ilmastovaikutuksia, monialaiset vaikutukset mukaan lukien. Menetelmä on täysin läpinäkyvä ja sisältää yksityiskohtaiset tiedot siitä, mitkä yksittäiset hyödyt ja kustannukset lasketaan mukaan ja minkä vuoksi ja miten ne lasketaan.
- 5) Niissä selitetään, miten energiatehokkuus etusijalle -periaate pannaan täytäntöön unionin laajuisten kymmenvuotisten verkon kehittämissuunnitelmien kaikissa vaiheissa.
- 6) Niissä selitetään, että hanke ei haittaa uusiutuvan energian kehittämistä ja käyttöönottoa.
- 7) Niillä varmistetaan, että jäsenvaltiot, joihin hankkeella on myönteinen nettovaikutus, edunsaajina olevat jäsenvaltiot, jäsenvaltiot, joihin hankkeella on kielteinen nettovaikutus, ja kustannusten kantajina olevat jäsenvaltiot, jotka voivat olla muita jäsenvaltioita kuin ne, joiden alueelle infrastruktuuri rakennetaan, yksilöidään.
- 8) Niissä otetaan huomioon ainakin pääomamenot, toiminta- ja ylläpitokustannukset sekä kustannukset asianomaiselle järjestelmälle koko hankkeen teknisen elinkaaren aikana, kuten käytöstäpoisto- ja jätehuoltokustannukset, mukaan lukien ulkoiset kustannukset. Menetelmissä annetaan ohjeistusta diskonttokoroista, teknisestä elinkaaresta ja jäännösarvosta, joita käytetään kustannus-hyötylaskelmissa. Niihin sisältyy myös pakollinen menetelmä kustannus-hyötysuhteen ja nettonykyarvon laskemiseksi sekä hyötöjen jaottelu niiden arviointimenetelmien luotettavuustason mukaisesti. Niissä otetaan lisäksi huomioon menetelmät, joilla lasketaan hankkeiden ilmasto- ja ympäristövaikutukset ja niiden vaikutus unionin energiatavoitteisiin, kuten uusiutuvan energian markkinaosuuteen, energiatehokkuuteen ja yhteenliitännätavoitteisiin.
- 9) Niillä varmistetaan, että kunkin hankkeen osalta toteutetut ilmastomuutokseen sopeutumista koskevat toimenpiteet arvioidaan ja niissä on otettu huomioon kasvihuonekaasupäästöjen kustannukset ja että arviointi on luotettava ja johdonmukainen unionin muiden toimintapolitiikkojen kanssa, jotta hanketta voidaan verrata muihin ratkaisuihin, jotka eivät edellytä uusia infrastruktuureja.

LIITE VI

AVOIMUUTTA JA YLEISÖN OSALLISTUMISTA KOSKEVAT SUUNTAIVIIVAT

- 1) Edellä 9 artiklan 1 kohdassa tarkoitettussa menettelykäsikirjassa on oltava vähintään seuraavat:
 - a) tiedot asiaankuuluvista säädöksistä, joihin päätökset ja lausunnot perustuvat eri tyyppisissä yhteistä etua koskeissa hankkeissa, mukaan lukien ympäristölainsäädäntö;
 - b) luettelo hankittavista asiaankuuluvista päätöksistä ja lausunnoista;
 - c) toimivaltaisen viranomaisen, muiden asianomaisten viranomaisten ja keskeisten sidosryhmien nimet ja yhteystiedot;
 - d) työnkulku, jossa hahmotellaan prosessin jokainen vaihe, mukaan lukien alustava aikataulu ja tiivis yleiskatsaus päätöksentekoprosessiin eri tyyppisten yhteistä etua koskevien hankkeiden osalta;
 - e) tiedot päätöshakemusta varten toimitettavien asiakirjojen kattavuudesta, rakenteesta ja yksityiskohtaisuudesta, mukaan lukien tarkistuslista;
 - f) tiedot siitä, missä vaiheissa ja millä tavoin suuri yleisö voi osallistua prosessiin;
 - g) tapa, jolla toimivaltainen viranomainen, muut asianomaiset viranomaiset ja hankkeen toteuttaja osoittavat, että julkisessa kuulemisessa esitetyt näkemykset on otettu huomioon, esimerkiksi siten, että ne näyttävät, mitä muutoksia on tehty hankkeen sijaintiin ja suunnitteluun, tai perustelevat, miksi tällaisia näkemyksiä ei ole otettu huomioon;
 - h) mahdollisuuksien mukaan menettelykäsikirjan sisältö käännettynä koordinoitusti asianomaisten naapurijäsenvaltioiden kanssa naapurijäsenvaltioiden kaikille kielille.
- 2) Edellä 10 artiklan 6 kohdan b alakohdassa tarkoitettussa yksityiskohtaisessa aikataulussa on täsmennettävä vähintään seuraavat:
 - a) hankittavat päätökset ja lausunnot;
 - b) viranomaiset, sidosryhmät ja yleisö, jota asia todennäköisesti koskee;
 - c) menettelyn yksittäiset vaiheet ja niiden kesto;
 - d) tärkeät välitavoitteet, jotka on saavutettava kattavan päätöksen tekemiseksi, ja niiden määräajat;
 - e) viranomaisten suunnittelemat resurssit ja mahdollisten lisäresurssien tarve.
- 3) Seuraavia periaatteita on noudatettava, jotta voidaan lisätä yleisön osallistumista lupaprosessiin ja varmistaa jo ennalta yleisölle tiedottaminen ja vuoropuhelu yleisön kanssa, sanotun kuitenkin rajoittamatta ympäristölainsäädännön mukaisten julkisia kuulemisia koskevien vaatimusten soveltamista:
 - a) Sidosryhmille, joihin yhteistä etua koskeva hanke vaikuttaa, mukaan lukien asianomaiset kansalliset, alueelliset ja paikalliset viranomaiset, maanomistajat ja hankkeen läheisyydessä asuvat kansalaiset sekä suuri yleisö ja sen yhteenliittymät, järjestöt tai ryhmät, on tiedotettava ja niitä on kuultava laajasti varhaisessa vaiheessa osallistavalla tavalla, kun yleisön mahdolliset huolenaiheet voidaan vielä ottaa huomioon, ja tämä on tehtävä avoimesti ja läpinäkyvästi. Toimivaltaisen viranomaisen on tapauksen mukaan tuettava aktiivisesti hankkeen toteuttajan toteuttamia toimia.
 - b) Toimivaltaisten viranomaisten on varmistettava, että yhteistä etua koskeviin hankkeisiin liittyvät julkiset kuulemismenettelyt, mukaan lukien kansallisessa lainsäädännössä jo edellytetyt julkiset kuulemiset, yhdistetään, kun se on mahdollista. Kunkin julkisen kuulemisen on katettava kaikki menettelyn kyseisen vaiheen kannalta olennaiset asiat, eikä menettelyn tietyn vaiheen kannalta olennaista asiaa saa käsitellä useammassa kuin yhdessä julkisessa kuulemisessa. Yksi julkinen kuuleminen voidaan kuitenkin toteuttaa useammassa kuin yhdessä maantieteellisessä paikassa. Julkisessa kuulemisessa käsiteltävät asiat on mainittava selkeästi julkista kuulemistä koskevassa ilmoituksessa.
 - c) Huomautuksia ja vastalauseita saa ottaa vastaan ainoastaan julkisen kuulemisen alkamisesta sen määräajan päättymiseen saakka.
 - d) Hankkeen toteuttajien on varmistettava, että kuulemiset toteutetaan ajanjaksolla, joka mahdollistaa yleisön avoimen ja osallistavan osallistumisen.

- 4) Yleisön osallistumista koskevaan toimintamalliin on sisällyttävä vähintään seuraavat tiedot:
- asianomaiset sidosryhmät, joita kuullaan;
 - suunnitellut toimenpiteet, mukaan lukien asiaan liittyvien tapaamisten ehdotetut paikat ja päivämäärät;
 - aikataulu;
 - eri tehtäviin osoitetut henkilöresurssit.
- 5) Ennen hakemusiakirjojen jättämistä toteutettavan julkisen kuulemisen yhteydessä asianomaisten osapuolten on vähintään:
- julkaistava sähköisesti ja tapauksen mukaan painettuna enintään 15-sivuinen tiedote, jossa esitetään selkeästi ja tiiviisti hankkeen kehitysvaiheiden kuvaus, tarkoitus ja alustava aikataulu sekä kansallinen verkon kehittämissuunnitelma, harkitut vaihtoehtoiset reitit, mahdollisten vaikutusten tyypit ja ominaisuudet, mukaan lukien luonteeltaan rajatylittävä vaikutus, sekä mahdolliset lieventävät toimenpiteet ja joka julkaistaan ennen kuulemisen aloittamista. Tiedotteessa on lisäksi lueteltava 9 artiklan 7 kohdassa tarkoitettujen yhteistä etua koskevan hankkeen verkkosivuston, 23 artiklassa tarkoitettujen avoimuusfoorumien ja tässä liitteessä olevassa 1 kohdassa tarkoitettujen menettelykäsiakirjojen verkko-osoitteet;
 - julkaistava kuulemistä koskevat tiedot 9 artiklan 7 kohdassa tarkoitettulla yhteistä etua koskevan hankkeen verkkosivustolla, paikallishallintojen ilmoitustauluilla ja vähintään yhdessä tai tapauksen mukaan kahdessa paikallisessa tiedotusvälineessä;
 - lähetettävä asianomaisille sidosryhmille, yhteenliittymille, järjestöille ja ryhmille kirjallisessa tai sähköisessä muodossa oleva kutsu asiaan liittyviin tapaamisiin, joissa huolenaiheista keskustellaan.
- 6) Edellä 9 artiklan 7 kohdassa tarkoitettulla hankkeen verkkosivustolla on julkaistava vähintään seuraavat tiedot:
- päivä, jona hankkeen verkkosivusto on viimeksi päivitetty;
 - verkkosivuston sisältö käännettynä niiden jäsenvaltioiden kaikille kielille, joita hanke koskee tai joihin hankkeella on merkittävä rajatylittävä vaikutus liitteessä IV olevan 1 kohdan mukaisesti;
 - 5 kohdassa tarkoitettu tiedote, johon on päivitetty uusimmat tiedot hankkeesta;
 - ei-tekniikka ja säännöllisesti päivitetty tiivistelmä, josta käy ilmi hankkeen kulloinkin tilanne, mukaan lukien maantieteelliset tiedot, ja johon merkitään selvästi muutokset aikaisempiin versioihin, kun tekstiä päivitetään;
 - 5 artiklan 1 kohdan mukainen toteuttamissuunnitelma, johon on päivitetty uusimmat tiedot hankkeesta;
 - varat, jotka unioni on jakanut ja maksanut hankkeeseen;
 - hankkeen ja julkisen kuulemisen yleissuunnitelma, jossa mainitaan selvästi julkisten kuulemisten päivämäärät ja paikat sekä suunnitellut, kyseisten kuulemisten kannalta olennaiset käsiteltävät asiat;
 - yhteystiedot lisätietojen tai -asiakirjojen hankkimista varten;
 - yhteystiedot huomautusten ja vastalauseiden esittämiseksi julkisten kuulemisten aikana.
-